

13 LAT DLA LUDZI I PAMIĘCI

– FUNDACJA POMORSKA INICJATYWA
HISTORYCZNA. 2010-2023

13 LAT DLA LUDZI I PAMIĘCI

– FUNDACJA POMORSKA INICJATYWA
HISTORYCZNA. 2010-2023

Praca zbiorowa, pod redakcją Małgorzaty i Romana Zwiercan

Fotografie pochodzą ze zbiorów własnych autorów oraz archiwum
Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna.

Wstępem opatrzył Artur Adamski

Skład: Artur Waszkielewicz

Korekta: Marta Morawiecka

Okładka: Contrast drukarnia

Wydawca

Fundacja
Pomorska Inicjatywa Historyczna

<http://www.fundacja-pih.pl>

ISBN 978-83-62631-30-8

© Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna

Gdynia 2023

Druk i oprawa: TOTEM.COM.PL

Spis treści

Wstęp	9
Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna.....	15
Życiorysy osób związanych z Fundacją Pomorska Inicjatywa Historyczna	17
Lista dokonań Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna podejmowanych podczas 13 lat działalności	23
2010.....	27
2011.....	39
2012.....	43
2013.....	51
2014.....	57
2015.....	65
2016.....	71
2017.....	75
2018.....	83
2019.....	87
2020.....	95
2021.....	101
2022.....	115
2023.....	131

WSTĘP

Na przełomie roku 1988 i 1989 zaczął się w Polsce przedziwny czas, którego wydarzeniom przyglądałem się z mieszaniną gasnących nadziei i narastającego niepokoju. Ze wszystkich środków masowego przekazu trąbiono, że mamy do czynienia z przełomem stokroć donioślejszym i wspanialszym od tego z pamiętnego Sierpnia 1980. Wśród podpisujących się pod takimi słowami brakowało mi jednak tych, których w wielkim ruchu Solidarności uważałem za postacie największe, najbardziej szlachetne i dla sprawy polskiej niepodległości najbardziej zasłużone. Ciągle jednak łudziłem się, że nie mam jednak do czynienia z wypychaniem z przestrzeni publicznej, a co za tym idzie i z narodowej pamięci, najpierwszych koryfeuszy naszej wolności. Nadal liczyłem na to, że i oni dostąpią prawa wypowiedania się nie tylko na łamach powielaczowych gazetek, ale też w radiu, telewizji czy wysokonakładowej prasie. Któregoś dnia wraz z przyjaciółmi z konspiracji oglądaliśmy w telewizji program poświęcony podziemnej Solidarności naszego regionu. Zaprawiony poczuciem humoru dobry nastrój musiał nas w tym okresie jeszcze nie opuszczać, gdyż na dźwięk słów spikerki przedstawiającej pewną panią jako rzekomą główną twórczynię owego podziemia odruchowo wszyscy wybuchnęliśmy szczerym śmiechem. Świetnie wiedzieliśmy, kto z kim, jakimi sposobami i jak nadludzkim trudem tworzył u nas konspirę, stąd i treść telewizyjnej opowieści przyjęliśmy jako żart. Tymczasem staliśmy się odbiorcami jakiejś przedziwnej narracji, która jeśli nawet nie była czymś z kategorii rzeczywistości alternatywnych to co najmniej opowieścią, z której usunięto postacie dla naszej historii kluczowe a wszystkimi zasługami obdzielającej innych. Tych, których nam teraz przedstawiano jako najpierwszych herosów i którzy w masowej wyobraźni stawać się zaczęli największymi z narodowych bohaterów ostatniej doby. Chyba też nie przypadkiem byli to akurat ci, którzy najgorliwiej jednali się z funkcjonariuszami komunistycznego reżimu i obejmujący najbardziej lukratywne stanowiska w organach naszego państwa, gospodarki, kultury, nauki czy mediów. Nie traciliśmy jednak nadziei w choćby to, że w pierwszą po wyborach z czerwca 1989 rocznicę Grudnia 1970 o tej tragicznej historii dowiemy się z mediów tego, czego wcześniej nam nie opowiedziano. Sam z rozmów z mieszkańcami Gdyni czy Gdańska znałem relacje przejmujące, znamienne a nigdy nie publikowane. W dziewiętnaście lat po utopieniu walczącego o wolność Wybrzeża w robotniczej krwi Telewizją Polską kierował wreszcie ktoś przynajmniej formalnie reprezentujący Polaków. Ktoś podający się za człowieka Solidarności. I kiedy w telewizyjnym okienku głos oddany został nie ofiarom, lecz Jaruzelskiemu, to ten rodzaj opowiadania o polskiej historii powodem do śmiechu już dla nas nie był. Upiorna kpina z narodowej pamięci nie może być powodem do śmiechu.

Nie lepiej od ówczesnej TVP miała się rzetelność innych funkcjonujących w naszym kraju dużych mediów. Wraz z końcem dekady lat osiemdziesiątych największe gazety zamieszczały np. kalendaria najważniejszych wydarzeń mijającego dziesięciolecia. Dowiedzieć się z nich można było jednak nie rzetelnej prawdy o tym, co się wydarzyło, ale tego, co środowiska w roku 1989 uprzywilejowane uważały za dla Polski XX wieku najważniejsze. Często były tym epizodniki z biografii postaci lansowanych na kluczowych tytanów naszych dziejów. Jak się potem bowiem mogliśmy przekonać za sprawą tych fragmentów esbeckich notatek, które jakimś trafem nie skończyły w „płomieniach narodowego pojednania” nawet przyjacielskiej pogawędce z oficerem prowadzącym można było nadać cechy historycznego czynu o znamionach heroicznych. A fakt istnienia organizacji wydającej 146 tytułów prasy podziemnej i której działalność radiowa była wielokrotnością wszystkich innych inicjatyw tego rodzaju razem wziętych – można było pominąć całkowitym milczeniem. Nie od rzeczy jest bowiem pamiętać, że rządowi z jakichś

przyczyn zwanemu „pierwszym niekomunistycznym” niespecjalnie dolegało to, że pracował on przy łunach pożarów, obejmujących wszystkie archiwa komunistycznego aparatu terroru. Jaka część niszczonej wówczas bez żadnych przeszkód teczek rzeczywiście spłonęła a jaka znalazła się w prywatnych zasobach różnych Kiszczaków – trudno ocenić. Różna bywała technika unicestwiania tych źródeł wiedzy o czasach PRL -u. Część skierowano na makulaturowy przemiał, ciężarówkami innych ukryte zostały w czyichś magazynach a bywało, że wszystko puszczano z dymem wraz z całym budynkiem, przez półwiecze służącymi za siedziby Gestapo a następnie UB i SB. Przy czym jeśli w jakiś sposób można zrozumieć niszczenie dowodów własnych zbrodni i uczestniczącej w nich agentury to wiele czynów tamtego czasu zakwalifikować należy do tej samej kategorii, co spalenie w roku 1944 dziesiątek tysięcy niepowtarzalnych i nigdy nie skopiowanych rękopisów z warszawskiej Biblioteki Narodowej czy niemal całych zasobów Archiwum Akt Nowych. Czyli do działań mających na celu nieodwracalną likwidację zasobów polskiej kultury i polskiej narodowej pamięci. Czymże innym było przecież zniszczenie tych części archiwów Urzędów Bezpieczeństwa, które miały charakter wewnętrznych bibliotek podziemnych wydawnictw z lat 1944 – 1956 ? Wiadomo, że np. w siedzibie wrocławskiej SB publikacje takie wypełniały dwie obszerne sale biblioteczne. Tym, co się w nich znajdowało, były często jedyne zachowane druki podziemnych publikacji będących nie tylko świadectwami polskiej myśli, ale też dziełami literackimi wysokiej klasy artystycznej. Jeśli byt szumnie zwany Trzecią Rzeczpospolitą nie potrafił zabezpieczyć przez bolszewicką barbarią nawet takich unikatów naszego narodowego dziedzictwa to jest to dowód na to, że na organach tak ułomnego państwa jego obywatele polegać nie mogli. I jeśli była im bliska sprawa historycznego i kulturowego dorobku Polski i Polaków to musieli oni zadaniem tym zająć się sami.

W kwestii tak ważkiej, jak historyczna edukacja młodych pokoleń, procesy uruchomione w roku 1989 stanowią odwrócenie dokonań Sierpnia 1980. Przypomnijmy, że jednym z owoców powstania NSZZ Solidarność były często daleko idące zmiany w programach nauczania. W tamtych latach największa część absolwentów szkół podstawowych w wieku piętnastu lat ostatecznie kończyła swoją historyczną edukację, gdyż naukę kontynuowała w zasadniczych szkołach zawodowych, w których lekcji historii w ogóle nie było. Po Sierpniu 1980 szybko dokonano tu ogromnej zmiany – do szkół zawodowych został wprowadzony nowy przedmiot. Była nim właśnie: historia! Ówczesna odnowa życia społecznego i narodowego na tym między innymi miała polegać – na umacnianiu świadomości historycznej nowych roczników młodych Polaków. Na krzewieniu ich wiedzy o ojczystych dziejach, na umacnianiu ich poczucia przynależności do polskiej tradycji państwowej, na poszerzaniu wiedzy zarówno o wielkich dokonaniach, jak i błędach naszych przodków. Na formowaniu zdolności politycznego myślenia i poczuwania się do obywatelskiego obowiązku, w czym przecież wiedza historyczna odgrywa rolę fundamentalną. Bo czyż ktoś zdoła zaprzeczyć słowom Cycerona „Historia magistra vita est”? A jeśli nie zgodzi się, że historia to nauczycielka życia to czy będzie polemizował z inną radą wielkiego człowieka antyku, który podkreślał, że „kto nie pamięta przeszłości ten skazany jest na jej powtarzanie”? Cyceron dodawał też, że „Nie znać historii – to być zawsze dzieckiem”. Napoleon zwracał uwagę na to, że niedostatek znajomości historii to przekreślenie wszelkich marzeń o jakichkolwiek danej zbiorowości politycznych sukcesach, gdyż – „trzeba dobrze znać historię, żeby móc myśleć o jej tworzeniu”. Podobnie brzmią poglądy Leonarda da Vinci, wg którego „mądrość to córka doświadczenia” czy Georga Santayany twierdzącego, że „kto nie zna błędów przeszłości ten skazany jest na ich powtarzanie. Patron gdyńskiego wzgórze, marszałek Francji i Polski Ferdynand Foch głosił nawet, że „Narody tracąc pamięć – tracą i życie”. Niedawno zmarła świetna poetka i działaczka podziemnej Solidarności Marianna Bocian, czytelnikom swym znana z niebywalej erudycji i wirtuozerii słowa o sprawie tak fundamentalnej w słowach nie przebierała. Na jednym ze spotkań autorskich wypaliła więc wprost: „Naród zapominający

o swojej historii degraduje się do poziomu stada! Stada nieświadomego, podatnego na cudzy przekaz, pozwalającego sobie splugawiać największe z własnych świętości, niezdolnego do obrony przed łgarstwami wrogów. Takie stado zawsze albo stanie się łupem obcych albo samo, choćby i przez obcych pogardzane, wśród obcych pragnie się roztopić!”

Było więc wielką zdobyczą Sierpnia 1980 wprowadzenie lekcji historii do tej największej części szkół ponadpodstawowych, w których ich wcześniej nie było. Prawdziwa polska Solidarność wprowadziła je tam po to, by Polacy nie padali ofiarą obcych narracji, by potrafili się obronić przed coraz potężniejszą w naszym świecie masową produkcją wrogich Polsce i wrogich prawdzie fałszerstw. Pod tym względem to, co wydarzyło się po roku 1989, było zaprzeczaniem dokonań Polskiego Sierpnia. W roku 1991 jednym pociągnięciem ołówka dokonano takiej degradacji polskiej oświaty, dla jakiej porównań próżno szukać w całych jej dziejach. We wszystkich klasach szkół wszystkich typów zlikwidowano wówczas finansowanie wszystkich szkolnych klubów sportowych, chórów i każdego rodzaju zajęć pozalekcyjnych. To wtedy przestały istnieć szkolne drużyny harcerskie. Społeczny trud nauczycieli na wiele zdać się nie mógł, gdyż utrata dużej części dochodów wszystkich zepchnęła tak głęboko poniżej minimum socjalnego, że walka o biologiczny byt ich rodzin większość zmusił do szukania dodatkowego zarobku poza szkołami. Przede wszystkim jednak liczbę lekcji we wszystkich klasach wszystkich szkół zmniejszono o cztery tygodniowo, co oznaczało np. mniejszy wymiar nauki języka ojczystego, niż w którymkolwiek kraju Europy, Dalekiego Wschodu czy północnej Ameryki. Najbardziej ucierpiało jednak nauczanie historii, której rozmiar najczęściej cięto o połowę! Rzadko się zgadzam z opiniami, które głosił Karol Modzelewski, ale jako jedyny z mających wówczas dostęp do środków przekazu o masowym zasięgu nazwał rzecz po imieniu: „To jest wykreślanie Polski z listy państw cywilizowanych”. Na tzw. „elitach” Trzeciej Rzeczypospolitej wrażenia to jednak nie zrobiło, stąd przez ćwierć wieku dziesiątki roczników naszej młodzieży niemal w ogóle nie spotykały się w swych szkołach z historią najnowszą. Kierującym oświatą ministrom z rządów Platformy Obywatelskiej nawet wtedy jednak historii w polskich szkołach było za dużo. W końcu w roku 2012, w odpowiedzi na dalsze kroki likwidujące edukację historyczną, setki bohaterów Solidarności rozpoczęły strajki głodowe.

Jakie były efekty konsekwentnego upośledzania świadomości historycznej? Byli tacy, którzy mieli z niej korzyści. Nieznającym elementarnych faktów łatwo było wcisnąć bajdurzenie Lecha Wałęsy utrzymującego, że „komunizm obalił on sam” a „całą bezpiekę skutecznie rozgrywał”. Upośledzenie wiedzy pozwalało też przypisywać cudze zasługi ludziom, których rzeczywista rola była nikła, żadna albo wprost odwrotna do medialnie wyczarowanej. Pomimo bowiem wcześniej wspomnianego masowego niszczenia archiwów rozmiary antypolskiej działalności nie jednego agenta prosowieckiej bezpieki były tak ogromne, że zniszczyć je było trudno. Stąd przekonywaliśmy się, że całkiem liczne postacie lansowane na rzekomych bohaterów, w czasach PRL-u mających się narażać na rzekome represje nie ryzykowały wówczas literalnie niczym. Z odnalezionych bowiem rachunków przekonywaliśmy się czasem, że ich spektakularne aktywności, uwięzienia i inne represje, o których dowiadywał się czasem cały kraj, były jedynie odgrywaną przed Polakami upiorną komedią, dobrze opłacaną przez komunistyczny aparat terroru. Nie jeden z takich osobników, lansowanych potem na „moralny autorytet”, okazywał się być kimś wręcz przeciwnym do tego, jako kogo nam go przedstawiano. Wymazanie pamięci o Annie Walentynowicz, niezwyklej kobiecie od której zaczął się cały nasz Sierpień 1980 i od której zaczęła się Solidarność, długo odnosiło jednak skutek o skali umożliwiającej skuteczne zastępowanie Anny Solidarność inną osobą. Kiedy bowiem drogą rugowania nauki historii można z sukcesem promować przekaz z gruntu załgany to i można wyczarowywać różnych, obojga płci „bohaterów zastępczych”. Praktykę tę doskonale znamy nie tylko z czasów PRL – u, w których wojennym bohaterem zostawał ktoś, kto niemal nie widział wojny, albo

i indywidua tak upiorne, jak sowiecki generał „Walter” Świerczewski. Cuda takie znamy i z praktyk Hollywoodzkich superprodukcji filmowych potrafiących najpodlejszych morderców grasujących po okolicach Puszczy Nalibockiej przedstawiać jako bojowników bez skazy. Światowe kino potrafiło już z nie jednego nazisty zrobić czulego amanta tłumy wielbicielek zdolnego przyprawić o przyspieszone bicie serca a państwowa telewizja RFN nie waha się przed bezwstydem jeszcze bardziej niepojętym. Rozpowszechniony na całym świecie serial orgię niemieckich zbrodni przypisać potrafi naszej Armii Krajowej a własnym ludobójcom nadać cechy nadwrażliwych humanistów. W Niemczech powstać też mógł film o polskim Sierpniu 1980, którego oscarowy reżyser polskich bojowników o wolność przedstawiać potrafił jako zapijaczoną tłuszcę do tego zmagającą się z własnymi dziećmi, które wybrały karierę pałkarzy z ZOMO. A polskie filmy o polskiej historii jakoś przestały powstawać. Jak więc pokolenia Polaków, którym z premedytacją odebrano podstawy historycznej wiedzy bronić się mają przed furią najplugawszych i najbardziej cynicznych oszczerstw o „polskich obozach koncentracyjnych” czy „polskim sprawstwie holokaustu”? A z rozpowszechnioną na całym świecie narracją o wydarzeniach lat osiemdziesiątych nie jest przecież lepiej. Każdy, kto pamięta rok 1989 ten przecież wie, że krótkotrwałe wystąpienia mieszkańców NRD były spotkaniami Niemców, którzy „przyszli na gotowe”, gdyż beton sowieckiego imperializmu został już wtedy skruszony przez wielki i w działalności swojej przez szereg lat w Europie niemal osamotniony ruch Solidarności. Tak to przedstawiały wówczas wszystkie gazety zachodniego świata, na okładkach których drukowana była np. mapa naszego kontynentu, na której Polska wyrwa się z komunistycznego monolitu zarazem krusząc okowy pętające wszystkie kraje zdominowane przez ZSRS. Za sprawą niemieckiej polityki historycznej oraz triumfującej od 1989 roku w Polsce „pedagogiki wstydu” te same gazety twierdzą dziś, że to „bohaterski lud Berlina obalił dzielący ich miasto mur, co przyniosło wolność całej środkowej i wschodniej Europie”.

O skali spustoszenia w wiedzy historycznej świadczy nie tylko to, że jeden z aktorów młodszego pokolenia z miną mędrca na ekranach telewizorów wygłaszać potrafi mentorskie tyrady o Polakach, których metodą walki miało być zasłanianie się żywymi tarczami a do najaktywniejszych medialnie postów należy ten, wg którego Powstanie Warszawskie wybuchło w roku 1988. Mając do czynienia z takim standardem „elit” uformowanych po 1989 roku trudno mi się było dziwić pytaniom, z jakimi się zetknąłem na spotkaniach z młodzieżą szkolną. Już jednak sam fakt, że młodzi ludzie pragnęli pytać świadczyło o tym, że wiedzy o historii najnowszej często naprawdę pragną. Zawsze odpowiadałem na więc z życzliwością a reakcje na moje odpowiedzi zdumiewały mnie skalą poruszenia, jakie wywoływały. Kiedyś pewne licealistka powiedziała mi np., że zupełnie nie rozumie dlaczego strajki z roku 1980 miałyby być czymś szczególnym. Znane jej było przecież z własnego doświadczenia mnóstwo strajków, które wydają się jej wydarzeniami dużo bardziej doniosłymi. Kiedy więc zacząłem opowiadać, że w Polsce rządzonej przez komunistów protesty takie były tłumione z użyciem czołgów – większość słuchających patrzyła na mnie z wymalowanym na młodych twarzach pytaniem, czy aby nie oszalałem. Dodałem więc cytaty z dokumentów Grudnia 1970, kiedy to sekretarz Kliszko z KC PZPR stwierdził wprost, że „ze strajkującymi się nie rozmawia tylko do nich strzela. Strajkującą stoczną można zbombardować, zaorać i zbudować nową”. Któryś z młodych ludzi dosłownie wykrzyknął wtedy: „Dlaczego nas o tym się nie uczy?” Innym razem spotkałem się z opinią, że nasze demonstracje niczym się przecież nie różnią od organizowanych przez np. Strajk Kobiet, bo i uczestnictwo w nich też wiąże się z ryzykiem. Kiedy nie doczekałem się odpowiedzi na moje pytanie „A jakim?” wymieniłem standardowy pakiet sankcji dla każdego ucznia, który został złapany na manifestacji w latach osiemdziesiątych. Czyli, w najlepszym razie, miesiąc aresztu z ewentualną zamianą na drakońską grzywnę, wyrzucenie ze szkoły z zakazem kontynuowania nauki w jakiegokolwiek innej, w przypadku dziewczętnastolatków

skierowanie do dwu lub trzyletniej służby wojskowej w odpowiednio dobranej jednostce. Losu tego doświadczyły wtedy tysiące młodych ludzi a o tym, jak ciężko można było być wtedy pobitym świadczyć może np. los mojego rówieśnika Artura Holki, który po dostaniu się w 1982 roku w łapy ZOMO częściową sprawność ruchową odzyskał tylko w jednej ręce a zmarł po trzydziestu dziewięciu latach gehenny swojej i opiekującej się nim matki. O tym, że wiedza o takich nierzadkich przecież historiach to wśród naszej młodzieży dziś rzadkość, przekonywałem się w czasie każdego spotkania z młodymi ludźmi.

Jakże charakterystyczny dla okresu zapoczątkowanego rokiem 1989 jest szereg lat bezskutecznych dążeń do utworzenia Instytutu Pamięci Narodowej i kolejne, poprzedzające objęcie funkcji prezesa IPN przez prof. Janusza Kurtykę, za czasów którego IPN rozpoczął swą rzeczywistą działalność. I jakże znamienne jest to, że Instytutowi wielkie siły polityczne zapowiedziały ostateczną likwidację, jak tylko powrócą one do władzy. Pamięć narodowa, składnik tożsamości bez którego żaden naród nie może istnieć, jest więc w Polsce bytem permanentnie zagrożonym. I bez wątpienia właśnie świadomość nieustannego zagrożenia tegoż bytu stała się przyczyną indywidualnej i środowiskowej aktywności grupy patriotów, w latach osiemdziesiątych zasłużonych największą aktywnością w niepodległościowym podziemiu. W latach dziewięćdziesiątych doszli oni po prostu do wniosku, że państwo, w którym żyją, nawet w minimalnym stopniu nie otacza należną troską polskiej narodowej pamięci. I że jeśli nie zadbają o nią sami – to w dostatecznym stopniu nie zadba o nią nikt. Do dyspozycji mieli tylko bardzo skromne własne środki oraz poczucie obowiązku. Z czasem ich działalność zaczęła być wspierana aktywnością starych i nowych przyjaciół, którym ten cel był również bliski. W końcu pozwoliło to na ujęcie działań spontanicznych w formułę Pomorskiej Inicjatywy Historycznej. Zajęła się ona bezlikiem tematów zapomnianych całkowicie, znanych słabo i znanych jedynie wybranym. Tworzący Pomorską Inicjatywę Historyczną zaczęli docierać do ludzi zasłużonych swą patriotyczną postawą w latach osiemdziesiątych a do których ze swoimi pytaniami i podziękowaniami za przyczynienie się do polskiej niepodległości nie dotarł wcześniej nikt. Działaniem absolutnie bezprecedensowym jest sporządzenie listy osób czynnie uczestniczących w gdyńskich wydarzeniach Sierpnia 1980. Wielu z nich nie ma już wśród żywych, stąd znaki podziękowań trafiają do ich bliskich z następnego zwykle już pokolenia. Często nie wiedzieli oni nawet o tym, że ich ojciec, matka czy dziadek zdecydowali się kiedyś mężnie stanąć przeciw komunistycznemu reżimowi, ponosząc duże ryzyko w imię lepszej przyszłości Polski i następnych pokoleń Polaków. A świadomość posiadania takich poprzedników ma przecież wielką moc. Nic mocniej nie wiąże z ojczystym krajem od wiedzy o skali ofiary, jaką dla tego właśnie kraju zdecydowali się ponieść ci, którzy nas poprzedzali. Za sprawą takiej świadomości ten właśnie kraj staje się w naszych oczach tym najcenniejszym, najdrożej okupionym skarbem, które wcześniejsze pokolenia oddały w nasze ręce w nadziei, że zatroszczymy się o ten skarb nie mniej, niż czynili to oni. I że z podobną intencją przekazemy go naszym następcom.

Pomorska Inicjatywa Historyczna zajęła się bezlikiem bezcennych świadectw narodowej historii, które bez niej nie byłyby już możliwe do ocalenia. Nie ograniczyła się też jedynie do najnowszych dziejów polskiego Pomorza. Zajęła się też przypominaniem, utrwalaniem i popularyzowaniem wiedzy o czasach II wojny światowej a nawet historii sprzed wieków. To za jej sprawą dla jakże wielu odkrywany jest niezrównany dorobek I Rzeczypospolitej wraz z mało znanymi a jakże fascynującymi dokonaniem polskiego oręża, pomimo druzgocącej przewagi najeźdźców nie tylko stojącego im na drodze, ale potrafiącego walczyć z silniejszymi - odnosić wspaniałe zwycięstwa.

Byłem kiedyś świadkiem wypowiedzi młodego Amerykanina, który po zwiedzeniu całej Europy podróżował także po Polsce. Tego człowieka, który wcześniej widział Paryż, Pragę,

Rzym, Wenecję, oczarowanego Florencją i Barceloną zapytano, co takiego najwspanialszego zobaczył w Polsce. Amerykanin przez chwilę wyglądał na szczerze zamyślnego i powoli zaczął odpowiadać słowami: „Tak naprawdę wspaniałego to nie wiem...” Po czym nagle się ożywił a jego twarz przybrała wyraz maksymalnego podziwu i bezbrzeżnej fascynacji. I jakby z głębi serca i duszy wyrzucił zdanie: „Ale historię to wy macie niesamowitą! Niezrównaną, wspaniałą!” Widząc to i słysząc cienia wątpliwości nie można było mieć, że padły słowa naprawdę szczerze. O tym, jakim skarbem są nasze dzieje w retorycznym pytaniu jednego ze swoich wierszy o Polsce zawarł też Jan Lechoń. Brzmi ono: „Któż ma historię tak piękną, jak ty?”

Polska historia to nasz wielki narodowy skarb. Każdy, kto choć trochę zna historię świata wie, że jest to taki skarb, jakiego bardzo wielu może nam tylko pozazdrościć. I że żadnych szans nie ma na posiadanie podobnego przez całe jeszcze wieki. Pomorska Inicjatywa Historyczna to jedno z tych dzieł, za sprawą których nasz wielki narodowy skarb może wreszcie lśnić właściwym sobie blaskiem.

Artur Adamski

FUNDACJA POMORSKA INICJATYWA HISTORYCZNA

Impulsem do utworzenia Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna był brak na Wybrzeżu organizacji zrzeszającej środowiska zarówno uczestników ważnych historycznych wydarzeń – takich jak masakra grudniowa w 1970 roku, strajki sierpniowe 1980, czy konspiracyjne działania przeciw komunistycznym władzom w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku – jak i miłośników historii oraz patriotycznie usposobionych społeczników.

Fundacja PIH wyrosła w gronie osób tworzących w stanie wojennym szeregi najprężniejszej kadrowej organizacji podziemnej, jaką była Solidarność Walcząca. Powstała kilka miesięcy po katastrofie smoleńskiej 23 sierpnia 2010 roku z inicjatywy małżeństwa Małgorzaty oraz Romana Zwiercan, którzy zaprosili do współpracy Andrzeja Kołodzieja. Po zebraniu środków Fundatorem został Piotr Medoń, członek Solidarności Walczącej z Wrocławia, kolega wspomnianej trójki z lat konspiracji. Sprawami organizacyjnymi zajęli się Roman z Małgorzatą. W początkowym okresie wspierała ich Danuta Sadowska, do czasu delegalizacji związku 13 grudnia 1981 roku, etatowy pracownik MKZ NSZZ Solidarność. Andrzej Kołodziej pełnił rolę Prezesa reprezentującego fundację na zewnątrz. Małgorzata została w późniejszym czasie fundatorem wspomagającym, członkiem Rady Fundacji. W 2023 roku do zarządu dołączył Michał Kanikuła, syn Jerzego Kanikuły, który w latach 80. był jednym z filarów Solidarności Walczącej w Trójmieście.

Podział zadań sprawdził się i pozwolił na realizację wielu projektów, z których Fundacja, a w szczególności jej członkowie i założyciele, mogą być dzisiaj dumni.

Jednym z zadań fundacji jest poprawa stanu świadomości społeczeństwa poprzez propagowanie patriotycznych postaw i dbałość o pamięć chlubnej historii naszego regionu. Założone cele realizują członkowie fundacji z wielkim zaangażowaniem już od 13 lat. Ich zasługą jest szereg aktywności, w tym organizowanie wystaw, wykładów, spotkań ze świadkami historii, wydawanie publikacji, prowadzenie muzeum czy organizacja obchodów ważnych wydarzeń Wybrzeża. Dzięki nim przyczyniają się do popularyzowania wiedzy historycznej, w tym zwłaszcza dotyczącej działalności organizacji i ruchów opozycji antykomunistycznej i niepodległościowej z lat 1944–1990. Wart podkreślenia jest fakt, że także projekty dotyczące wcześniejszych okresów – począwszy od czasów najazdów Szwedów na Polskę – są realizowane z powodzeniem.

Wśród celów statutowych naszej fundacji – oprócz dokumentowania historii najnowszej, przywracania należnego miejsca działaniom służącym odzyskaniu niepodległości i przywróceniu godności ludziom, którzy mieli odwagę przeciwstawić się totalitarnemu systemowi komunistycznemu – są także przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do młodzieży oraz pomoc ludziom, bohaterom walki o niepodległą Polskę, którzy dzisiaj znajdują się w trudnej sytuacji materialnej.

Tworząc projekty a następnie je realizując spotykaliśmy na swojej drodze dziesiątki, setki ludzi. Część z nich była wrogo nastawiona do tego co robimy, część przyglądała się tylko, ale zdecydowana większość to dzisiaj przyjaciele Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna. Bez ich pomocy, wsparcia, dobrego słowa na pewno nie zrobilibyśmy tak wiele. Nie sposób im wszystkim podziękować. Było ich zbyt wielu i dlatego od razu, z góry przepraszam tych których nie wymienię. Nie znaczy to, że nie doceniamy ich zaangażowania albo uważamy je za zbyt małe. Być może jest wręcz odwrotnie a ich praca stała się dla nas tak oczywista, że uważamy ich za część fundacji. Przyznam tutaj, że tworząc stałą wystawę, Muzeum Solidarności Walczącej w gościnnych progach warszawskiego Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Sali poświęconej ludziom nie umieściliśmy fotografii... połowy członków Rady Solidarności Walczącej, z Kornelem Morawieckim na czele.

W przypadku Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna nie powinno się tak zdarzyć. Członkami rady są tylko dwie osoby, Piotr Medoń oraz od tego roku Małgorzata Zwiercan, wcześniej „tylko” nasz Wolontariusz na którym opierała się połowa pracy w Fundacji. Obojgu bardzo dziękujemy. Kolejnymi dwiema osobami, bez których nie byłoby Fundacji w obecnym kształcie to Zbyszek Jagiełło i obecny Premier Mateusz Morawiecki. Pierwszy z nich był wówczas prezesem PKO BP a drugi BZ WBK, a których

dofinansowanie pozwoliło zrealizować pierwsze projekty. Zawsze mogliśmy i możemy na nich liczyć i wcale nie mówimy tylko o finansach.

Dziękuję Wojewodzie Pomorskiemu Dariuszowi Drelichowi, wicewojewodzie Mariuszowi Łuczyk oraz kierownictwu (różne przez te lata bywało więc nie wymienię nazwisk) gdańskiego ośrodka TVP3 Gdańsk I Radio Gdańsk. Tutaj wymienię prezesa Adama Chmieleckiego. Oczywiście również lokalnej prasie – i to nie tylko Dziennikowi Bałtyckiemu. Nieocenione wsparcie mieliśmy przez lata od gdyńskiego samorządu, czy gdyńskich kapłanów: proboszcza parafii NSPJ, ks. prof. dr hab. Jacka Bramorskiego, proboszcza parafii NMP, ks. Infułata dr Edmunda Skalskiego oraz biskupów. Wcześniej Leszka Głódzia a obecnie nieocenionego Tadeusza Wojdy. Bez ich zaangażowania nie byłoby setek wystaw ustawianych w różnych miejscach Gdyni. Dzięki dofinansowaniu prezydenta miasta Gdynia Wojciecha Szczurka wydaliśmy 11 tomów albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni”. Żadna nasza uroczystość nie odbyłaby się bez obecności Przewodniczących Rady Miasta. Wcześniej Jerzego Miotke a teraz Joanny Zielińskiej i innych radnych. Przyjaciółmi Fundacji śmiało możemy nazwać Arkadiusza Gołębiewskiego dyrektora Międzynarodowego Festiwalu Filmowego NNW oraz akuszerza MFF NNW Jana Białostockiego – członka Solidarności Walczącej.

Wspierającymi nasze przedsięwzięcia są przedstawiciele „naszego”, solidarnościowego środowiska, wcześniej Janusz Śniadek, dzisiaj Piotr Duda i przede wszystkim szefowie pomorskich struktur: Krzysztof Dośła, Roman Kuzimski czy Wojciech Książek oraz Aleksander Kozicki. Nie możemy zapominać o większości pracowników gdańskiego Oddziału IPN z Danutą Sadowską, Robertem Chrzanowskim i Piotrem Brzezińskim, z którymi współpracowaliśmy fizycznie przy wielu naszych projektach a już szczególnie o wieloletnim dyrektorze Mirosławie Golonie czy dzisiaj Pawle Wawrot.

Oczywiście bez wsparcia na samej górze niewiele by można uzyskać więc szczególne podziękowania prezesom, wcześniej Łukaszowi Kamińskiemu i Jarosławowi Szarkowi a dzisiaj Karolowi Nawrockiemu. Panowie i Panie – WIELKIE DZIĘKI. W większości przypadków wsparcie było wymierne, tak jak od prezesów różnych spółek, m.in. Orlen S.A., Energa S.A., Lotos S.A., dawniej Dalmor S.A. i wielu, wielu innych. Na przykład Port Gdynia SA od początku organizowania uroczystości sierpniowych udostępnia swoją Salę Koncertową. Miejsce w którym corocznie pięćset osób bierze czynny udział w obchodach. Nie byłoby takiego dorobku gdyby nie setki wolontariuszy, którzy przez te 13 lat dokładali swoje cegiełki, czasem olbrzymią, czasem niewielką.

Nie sposób nie wymienić tu Kornela Morawieckiego i ludzi ze Stowarzyszenia Solidarność Walcząca – Hanna Łukowska-Karniej, Ludwika Ogorzelec, Zofia Karniej, Grzegorz Oszast, Janina Podlejska, Tadeusz Piątek, Andrzej Kisielewicz, Małgorzata Koronkiewicz-Hupajło, śp. Roman Lazarowicz wraz z żoną Heleną, Waldemar Kras, Krzysztof Witczak, Artur Adamski czy z Warszawy – Zofia Romaszewska, Maria Dłużewska, Łukasz Ossowski, Jacek Sarnecki, Jerzy Bogumił i Marek Koźbiał. Nieocenione wsparcie otrzymywaliśmy od Szefa Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych Jana Kasprzyka oraz dyrektora Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, dyrektorów Jacka Pawłowicza i obecnego Filipa Musiał wraz z Jarosławem Wróblewskim. Nie mogę nie wymienić dyrektora Archiwum Akt Nowych Mariusza Olczaka. Oczywiście nie możemy zapomnieć o koleżankach i kolegach z Wybrzeża a tu szczególnie chylę czoło przed Jerzym Kanikułą, Andrzejem Michalakiem, Jackiem Parzychem, Elżbietą Kujawą, Małgorzatą Sokołowską, Beatą Łęgowską, Aleksandrą Mietlicką, Michałem Guć, Bogumiłem Oświecimskim czy przedstawicielami młodszego pokolenia Michałem Kanikułą, Martą Tarapata, Patrycją i Łukaszem Żywolewskim oraz Marcinem Tarapata. Bardzo dziękuję za wsparcie Jarosławowi Kadłuckiemu, Annie Zdrodowskiej, Sebastianowi Wujke, Krzysztofowi Dziadziuszko, Edwardowi Formeli, Jędrzejowi Terlikowskiemu wraz z żoną, Zbyszkowi Mielewczykowi, Mariuszowi A. Roman oraz, Andrzejowi Tyrce wraz ze śp. Edwardem Frankiewiczem.

I tu muszę skończyć. Skończyć, bo za dużo wymieniania. Myślałem że będzie to kilkadziesiąt osób. Widzę, że wyszłoby kilkadziesiąt a i tak nie wszystkich wymienię. Dlatego jednym wielkim głosem w imieniu własnym i kolegów z zarządu powiem: DZIĘKUJĘ WSZYSTKIM, którzy nas wspierają bądź wspierali. Kochani. Jesteście wielcy!

Roman Zwiercan

ŻYCIORYSY OSÓB ZWIĄZANYCH Z FUNDACJĄ POMORSKA INICJATYWA HISTORYCZNA

Andrzej Kołodziej

Prezes Zarządu Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna. W 1977 ukończył ZSZ dla Pracujących Sanockiej Fabryki Autobusów Autosan w Sanoku. Studia ukończył w 2020 r. w Akademii Marynarki Wojennej na wydziale Bezpieczeństwo Narodowe. W 2021 r. kontynuował studia podyplomowe na kierunku Morska Energetyka Wiatrowa na Politechnice Gdańskiej. Równolegle w Wyższej Szkole Administracji w Warszawie ukończył studia MBA.

Wcześniej, w latach 1977–1980 pracował w Stoczni Gdańskiej im. Lenina. W latach 1978–1980 był związany z ROPCiO (Ruch Obrony Praw Człowieka i Obywatela), działał również w Wolnych Związkach Zawodowych Wybrzeża. Drukował niezależne pismo „Robotnik Wybrzeża”, kolportował niezależną prasę na terenie Stoczni Gdańskiej. W 1979 został sygnatariuszem Karty Praw Robotniczych. W lutym 1980 r. zwolniony z pracy w SG. 14 sierpnia 1980 r. zatrudniono go w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni. 15 sierpnia zorganizował strajk w SKP, został przewodniczącym Komitetu Strajkowego i wiceprzewodniczącym Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego w SG. Został także sygnatariuszem Porozumień Sierpniowych. We wrześniu wstąpił do NSZZ „Solidarność”. Pełnił funkcję wiceprzewodniczącego MKZ NSZZ Solidarność Gdańsk, odpowiadał też za budowę struktur regionalnych Związku. W lipcu 1981 r. odszedł z kierownictwa Solidarności. Od stycznia 1981 roku z własnej inicjatywy organizował przerzut wydawnictw niezależnych do Czechosłowacji. 19 października tego samego roku po nielegalnym przekroczeniu granicy polsko-czechosłowackiej został aresztowany przez naszych południowych sąsiadów. W kwietniu 1982 r. sąd w Ostrawie skazał go na karę 1 roku i dziewięciu miesięcy pozbawienia wolności. Został osadzony w więzieniach w Pradze, a następnie w Litomierzycach. W lipcu 1983 r. przekazano go władzom PRL i zwolniono. W 1984 został współzałożycielem trójmiejskiego oddziału Solidarności Walczącej, wszedł w skład krajowego Komitetu Wykonawczego SW, a od listopada 1987 roku, tj. od momentu aresztowania Kornela Morawieckiego, został przewodniczącym SW. 22 stycznia 1988 r. został aresztowany, a 30 kwietnia tego samego roku, podstępem nakłoniony do wyjazdu z Polski na leczenie do Włoch (z K. Morawieckim). W 1990 powrócił do kraju.

Od 12 lutego do 28 maja 1979 r. był rozpracowywany przez Wydz. IIIA KW MO w Gdańsku w ramach SOS o kryptonimie „Piaś”. Od 30 września 1984 r. do 29 stycznia 1990 r. przez Inspektorat 2 WUSW w Gdańsku w ramach SOR o kryptonimach „Emerytka”/ „Gniazdo”/ „Ośmiornica”.

Odznaczenia:

- Medal „Pro Bono Poloniae” (2018)
- Krzyż Wolności i Solidarności (2016)
- Honorowy Obywatel Miasta Gdynia (2014)

- tytuł „Zasłużony dla NSZZ Solidarność” (2014)
- Honorowe Odznaczenie „Świadek Historii” (2014)
- Medal im. Eugeniusza Kwiatkowskiego (2012)
- Krzyż Solidarności Walczącej (2010)
- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2006)
- Honorowy Obywatel Miasta Zagórza (2005)
- Zasłużony Działacz Kultury (2001)
- Honorowy Obywatel Miasta Gdańska (2000)
- Krzyż Kawalerski Odrodzenia Polski (1988)

Publikacje:

- „Gdyńscy Komunardzi” autorstwa A. Kołodzieja
- „...o godność i wolność. Po prostu...” autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana
- „...o godność i wolność. Po prostu... Solidarność Walcząca w Trójmieście w latach 1982-1990” autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana
- Monografia „Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża” autorstwa A. Kołodzieja
- „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” tom I-V, autorstwa D. Sadowskiej, R. Zwiercana oraz A. Kołodzieja.
- „Solidarność Walcząca oddział Trójmiasto”, autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana
- „Solidarność Walcząca oddział Trójmiasto” – wydanie drugie, autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana

Roman Zwiercan

Wiceprezes Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna. Wiceprezes Kaszubskiej Fundacji „Podaruj dzieciom nowe życie”. W latach 1982 i 1983 został dwukrotnie skazany za nielegalne przekroczenie granicy przez Sąd Garnizonowy w Krakowie i Sąd Marynarki Wojennej w Gdyni na łączną karę 3,5 roku pozbawienia wolności. Po 19 miesiącach jej odbywania, wiosną 1984 r. został zwolniony. Po wyjściu z więzienia, jesienią 1984 r. zaangażował się w działalność Solidarności Walczącej. W 1985 został dyscyplinarnie zwolniony ze Stoczni im. Komuny Paryskiej za organizację strajku na wydziale szkoleniowym. W proteście, wraz z kolegą, podjął głódówkę na kominie stoczniowej elektrociepłowni. Został przywrócony do pracy, ale jeszcze tego samego dnia zatrzymany na 48 godzin przez Służbę Bezpieczeństwa. Następnie przekazany wbrew swojej woli do szpitala psychiatrycznego. Zwolniony po miesiącu, po podjęciu głódówki. W dniu zwolnienia został pobity przez „nieznanych sprawców” (3 miesiące w gipsie – trwałe uszkodzenie więzadła kolana) przed komisariatem milicji w Gdyni-Obłużu. Od jesieni 1985 r. był poszukiwany listem gończym za organizowanie akcji nawołujących do bojkotu wyborów zarządzonych przez władze państwowe.

W 1986 zainicjował i wspólnie z Edwardem Frankiewiczem założył Grupę Solidarności Walczącej w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, która przeprowadziła kilka akcji o charakterze sabotażowym (podczas zebrań aktywu PZPR odcinano dopływ prądu, blokowano drzwi,

wrzucano świece dymne itp.). Przygotowywał również m.in. pochodnie na manifestacje pod pomnikiem Jana III Sobieskiego w Gdańsku, a także petardy i świece dymne oraz kolce do zablokowania kolumny ZOMO. Wiosną 1986 r. przygotował wraz z Andrzejem Kołodziejem i Jagodą Krawczyk plan uwolnienia Bogdana Borusewicza z Aresztu Śledczego w Gdańsku. Akcja została odwołana (zgodnie z informacją od A. Kołodzieja) z powodu braku akceptacji przez kierownictwo związku. Organizował poligrafię trójmiejskiego oddziału SW, drukował m.in. takie czasopisma jak: „SW oddział Trójmiasto”, „SW Stoczni im. Komuny Paryskiej”, „Trzecia Brama”, „Poza Układem”, „Tarcza”, „Gryps”. W lutym 1987 roku, w uzgodnieniu z kierownictwem Solidarności Walczącej, przeprowadził ostrzegawczą detonację materiałów wybuchowych pod budynkiem KM PZPR w Gdyni. W marcu 1987 r. został aresztowany, zwolniono go w październiku 1988 r. Po wyjściu z więzienia objął funkcję szefa trójmiejskiej SW oraz wszedł do krajowego Komitetu Wykonawczego SW. Współorganizował i kierował wydawnictwem SW „PETiT” (trzon drukarni stanowili Jacek Parzych, Jerzy Kanikuła, później Piotr Komorowski). Wspólnie z Jerzym Kanikulą zainicjował i zrealizował wymianę tablic z nazwą ul. Rokossowskiego w Gdyni na tablicę z nazwą ul. Janka Wiśniewskiego. Od grudnia 1988 r. do kwietnia 1991 r. ponownie był poszukiwany przez SB, mimo że formalnie ujawnił się wraz z Jadwigą Chmielowską i Kornelem Morawieckim na kongresie założycielskim Partii Wolności w lipcu 1990 roku, który był jednocześnie oficjalnym zakończeniem działalności organizacji Solidarność Walcząca. Łącznie w latach 80. przez 41 miesięcy (3 lata i 5 miesięcy) był poszukiwany listami gończymi przez SB oraz spędził w więzieniu ponad 44 miesiące (3 lata i 8 miesięcy). Po 1991 wycofał się z aktywności społecznej, zajął się badaniami historycznymi.

Od 12 marca 1985 r. do 25 grudnia 1987 r. był rozpracowywany przez p. V RUSW w Gdyni w ramach SOR o kryptonimie „Kominiarze”. Od 9 lutego 1988 r. do 29 stycznia 1990 r. przez Inspektorat 2 WUSW w Gdańsku w ramach SOR o kryptonimie „Ośmiornica”.

Odnaczenia:

- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (2021)
- Medal 100-lecia Odzyskania Niepodległości (2019)
- Medal „Pro Patria” (2017)
- Odznaka honorowa „Działacza opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowanej z powodów politycznych” (2017)
- Odznaka honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (2016)
- Krzyż Wolności i Solidarności (2012)
- Krzyż Solidarności Walczącej (2010)

Publikacje:

- „...o godność i wolność. Po prostu...” autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana
- „...o godność i wolność. Po prostu... Solidarność Walcząca w Trójmieście w latach 1982-1990” autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana
- „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” tom I-V, autorstwa D. Sadowskiej, R. Zwiercana oraz A. Kołodzieja.
- „Solidarność Walcząca oddział Trójmiasto”, autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana

- „Solidarność Walcząca oddział Trójmiasto” – wydanie drugie, autorstwa A. Kołodzieja i R. Zwiercana
- Antologia Prasy Solidarności Walczącej w Trójmieście”, autorstwa R. Zwiercana
- „Słownik działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej 1982-1990”, praca zbiorowa pod redakcją R. Zwiercana
- „Słownik działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej 1982-1990, II uzupełnione wydanie”, praca zbiorowa pod redakcją R. Zwiercana
- „Wytrwali do końca”, autorstwa R. Zwiercana i A. Michalaka

Małgorzata Zwiercan

Absolwentka Gdańskiej Szkoły Wyższej, wydziału zarządzanie i inżynieria produkcji, którą ukończyła z tytułem mgr inż. Kontynuowała studia podyplomowe na kierunku Zarządzanie w Ochronie Zdrowia oraz Zarządzanie w Agrobiznesie. Ukończyła również studia podyplomowe Master of Business Administration, poziom Executive. Uzyskała tytuł MBA oraz uprawnienia do zasiadania w organach nadzorczych spółek SP. Od 2021 r. pełni funkcję Komendanta Głównego Ochotniczych Hufców Pracy.

We wcześniejszym okresie była przedsiębiorcą i terapeutą. Zarządzała Centrum Psychoterapii. Została posłem na Sejm VIII kadencji. W Sejmie pełniła funkcję przewodniczącej Komisji Polityki Senioralnej, Zespołu ds. Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz wiceprzewodniczącej Zespołu ds. Dzieci. Jest fundatorką i wolontariuszką Kaszubskiej Fundacji „Podaruj Dzieciom Nowe Życie”. Od 17 lat organizuje akcje doboru i rejestracji potencjalnych dawców szpiku w powiecie kościerskim. Wspiera bohaterów walki o niepodległość, którzy w wyniku swego zaangażowania utracili zdrowie, środki utrzymania i do dziś nie doczekali się rzeczywistej rekompensaty. Współorganizator i wolontariusz Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna. Utworzyła i prowadzi jedyny w Polsce, prywatny ośrodek pomocy dla weteranów i osób działających na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego, w którym organizuje i współfinansuje bezpłatne pobyty wypoczynkowo-relaksacyjne. Dla potrzebujących także pobyty rehabilitacyjne oraz leczniczo – terapeutyczne. Organizuje przedsięwzięcia mające na celu troskę o pamięć historyczną oraz aktywizację młodych ludzi do działania na rzecz dobra naszego kraju. Inicjuje i realizuje konkursy i koncerty dla młodzieży szkolnej w województwie pomorskim oraz uroczystości i obchody rocznic, upamiętniających wydarzenia i ludzi, działających na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości. Od 13 lat współorganizuje obchody rocznicy strajków 1980 roku w projekcie „Ludzie Sierpnia”. Inicjatorka największego wydarzenia gospodarczego na Wybrzeżu – „Forum Wizja Rozwoju”.

W 1980 wstąpiła do NSZZ „Solidarność”. Po wprowadzeniu stanu wojennego zajmowała się kolportażem prasy związkowej. W 1986 r. związała się ze strukturami Solidarności Walczącej na terenie Trójmiasta i została zaprzysiężonym członkiem tej organizacji. Działała w konspiracji niepodległościowej pod pseudonimem Jolka. Pracowała przy redakcji technicznej biuletynu „Poza Układem” redagowanym przez Joannę Dudę-Gwiazdę, a drukowanym przez Solidarność Walcząca w Trójmieście. Współpracowała i wchodziła w skład redakcji czasopisma „Solidarność Walcząca Grupy Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni”. Zajmowała się drukiem. Brała udział w przygotowywaniu i nadawaniu audycji radiowych Solidarności Walczącej oraz ukrywała poszukiwanego listem gończym Romana Zwiercana. Przechowywała broń i materiały wybuchowe

będące w posiadaniu grupy SW. Była łączniczką i kierownicą podziemnych struktur SW w Trójmieście. W jej mieszkaniu do 1990 r. funkcjonowała drukarnia offsetowa trójmiejskiego oddziału SW oraz był w nim ulokowany jedyny będący w posiadaniu oddziału powielacz offsetowy. W 1990 r. pomagała przy prezydenckiej kampanii wyborczej Kornela Morawieckiego.

Odnaczenia:

- Krzyż Solidarności Walczącej (2010)
- Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (2011)
- Krzyż Wolności i Solidarności (2016)
- Odznaka „Zasłużony dla Kultury Polskiej” (2016)
- Odznaka „Działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych” (2017)
- Medal Pro Patria (2019)
- Medal 100-lecia Odzyskania Niepodległości (2019)
- Odznaka „Bohaterom Sierpnia”
- Odznaka Złoty Krzyż Honorowy Związku Piłsudczyków Rzeczypospolitej Polskiej

Publikacje:

- „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni”, VII t., autorstwa Małgorzaty Zwiercan
- „Słownik działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej 1982-1990” – współredaktor

Danuta Sadowska

Wolontariusz Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna. Absolwentka Uniwersytetu Gdańskiego wydziału Humanistycznego (1978). W latach 1974–1977 uczestniczka Duszpasterstwa Akademickiego u oo. Jezuitów na ul. Czarnej i oo. Dominikanów w Gdańsku. W latach 1974–1978 uczestniczka grupy osób (z Arkadiuszem Rybickim, Jerzym Kuniewskim, Ireneuszem Gustem, Andrzejem Jarmakowskim, Grzegorzem Pliszką i Aleksandrem Hallem), organizującej niezależne spotkania na uczelni (m.in. z Jackiem Kurokiem, Leszkiem Moczulskim), kółka samokształceniowe, kolportaż prasy i wydawnictw niezależnych, prelekcje w duszpasterstwach u jezuitów i dominikanów w Gdańsku. W maju 1977 po zamordowaniu Stanisława Pyjasa uczestniczka druku i rozwieszenia klepsydr na Wydziale Humanistycznym UG, pisała na maszynie ulotki, odezwy, przygotowywała matryce. W listopadzie 1977 współtworzyła (m.in. z Anną Młynik, G. Pliszką, Andrzejem Stefaniakiem, Błażem Wyszowskim) SKS Wyższych Uczelni Trójmiasta. W tym czasie kilkakrotnie zatrzymywana przez SB, poddawana rewizji.

W latach 1978–1980 pracowała jako sprzedawczyni w kiosku Ruchu w Sopocie. Od sierpnia 1980 r. do 13 grudnia 1981 r. – jako historyk w Ośrodku Analiz Bieżących/Ośrodku Prac Społeczno-

Zawodowych MKZ/ZR w Gdańsku (m.in. z Lechem Kaczyńskim, Mariuszem Muskatem, Marią Nowicką-Maruszyk).

13 grudnia 1981 przeznaczona do internowania, przebywała w ukryciu do czerwca 1982 roku. W latach 1982–1984 pełniła funkcję statystyka medycznego w Wojewódzkim Szpitalu Reumatologicznym w Sopocie, a w 1984 i 1985 roku pracowała w Centralnym Muzeum Morskim (przewodnik na okręcie Dar Pomorza). Jest współzałożycielką działającej w latach 1985–1987 Remontowo-Budowlanej Spółdzielni Pracy w Żukowie z siedzibą w Sopocie, założonej z myślą tworzenia miejsc pracy dla zwalnianych z ośrodków internowania i uwięzienia działaczy „S” nie mogących znaleźć zatrudnienia (dzięki temu pracę uzyskali tam m.in. Witold Marczuk, Wojciech Sychowski i Roman Zwiercan).

W latach 1987–1989 była bibliotekarką w Państwowym Domu Dziecka nr 2 w Sopocie, w 1990 i 1991 roku prowadziła własną działalność gospodarczą. Od 2000 do 2002 roku prowadziła kancelarię tajną w Regionalnym Inspektoracie Celnym i do 2007 roku pracowała w Urzędzie Kontroli Skarbowej. Od 2007 r. została zatrudniona w IPN w Gdańsku (z-ca naczelnika OBL, kierownik referatu prawno-organizacyjnego). Od 2019 na emeryturze.

Odnaczenia:

- Krzyż Wolności i Solidarności (2017)

Publikacje:

- „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” tom I-VI, autorstwa D. Sadowskiej, R. Zwiercana oraz A. Kołodzieja.
- „Solidarna Gdynia Sierpień 1980”, autorstwa D. Sadowskiej i E. Szmita

LISTA DOKONAŃ FUNDACJI POMORSKA INICJATYWA HISTORYCZNA PODEJMOWANYCH PODCZAS 13 LAT DZIAŁALNOŚCI

Działania cykliczne

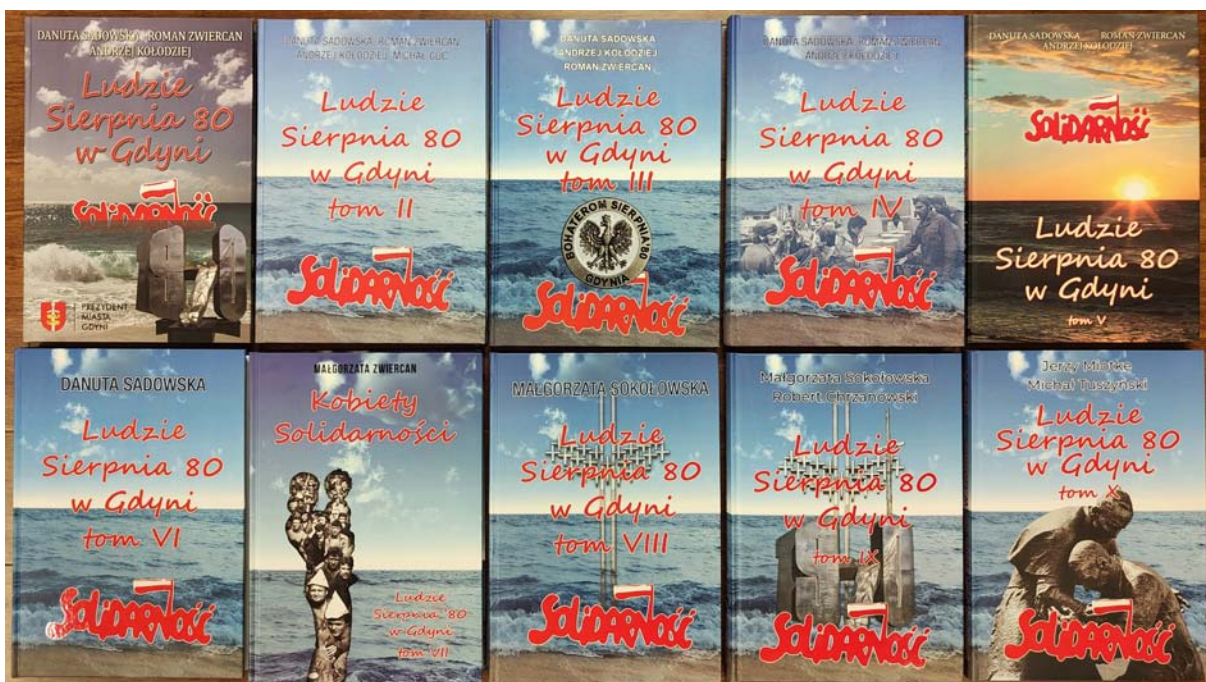
■ Przygotowanie i prowadzenie uroczystości rocznicowych strajku sierpniowego 1980 roku

Z inicjatywy Małgorzaty i Romana Zwiercan oraz Andrzeja Kołodzieja od 2010 roku odbywają się uroczystości w ramach obchodów rocznicy strajków 1980 roku, we współpracy i pod patronatem Prezydenta Gdyni. Podczas wydarzenia odbywającego się w sali konferencyjnej Zarządu Portu Gdynia przyznawane są honorowe odznaki „Bohaterom Sierpnia '80 Gdynia” dla uczestników strajków 1980 r. w zakładach Gdyni. Do 2022 roku odznaczenie przyznano i wręczono 941 osobom. Równocześnie mają miejsce konferencje upamiętniające przebieg strajków. Wydarzenia te są poprzedzone corocznym uroczystym złożeniem kwiatów pod pomnikiem Ofiar Grudnia '70.

■ **Cykliczne wydawanie od 2012 roku albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni”**

Publikacje co roku rozdawane są bezpłatnie uczestnikom obchodów uroczystości rocznicowych strajku sierpniowego 1980 roku. Album jest nawiązaniem do historii Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni oraz innych gdyńskich zakładów. Każdy tom skupia się na opisie konkretnych wydarzeń. W albumie zawarte zostały reprints dokumentów, nieznane, a doniosłe fakty, szczegółowe kalendarium wydarzeń, listy strajkujących, sylwetki osób, a także zdjęcia.

W albumach publikowana jest również lista osób wyróżnionych odznaką „Bohaterom Sierpnia '80 Gdynia”

Tom I – 2012 r.	Publikacja jest początkiem szerokiego opracowania przedstawiającego zaangażowanie mieszkańców Gdyni w przemiany 1980 roku.	Autorzy: Danuta Sadowska, Roman Zwiercan oraz Andrzej Kołodziej.
Tom II – 2013 r.	Zawiera m.in. pełne opracowanie dziejów słynnej „Poczty Strajkowej” sierpnia ‘80 działającej w czasie strajku w Stoczni Gdyńskiej oraz jej bohaterów.	Autorzy: Danuta Sadowska, Roman Zwiercan, Andrzej Kołodziej oraz Michał Guć.
Tom III – 2014 r.	Zawiera m.in. pełne opracowanie historii Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność” w gdyńskich placówkach Oświaty i Wychowania w latach 1980 – 1981 oraz uzupełnioną listę bohaterów.	Autorzy: Danuta Sadowska, Roman Zwiercan oraz Andrzej Kołodziej.
Tom IV – 2015 r.	Przedstawia indywidualne wspomnienia i doświadczenia Ludzi Solidarności z Gdyni oraz podsumowanie tego okresu.	Autorzy: Danuta Sadowska, Roman Zwiercan oraz Andrzej Kołodziej.
Tom V – 2016 r.	Przypomina rolę Solidarności w czasie stanu wojennego.	Autorzy: Danuta Sadowska, Roman Zwiercan oraz Andrzej Kołodziej.
Tom VI – 2017 r.	Historia strajku dzień po dniu z perspektywy różnych źródeł.	Autorka: Danuta Sadowska
Tom VII – 2019 r.	Kobiety Solidarności.	Autorka: Małgorzata Zwiercan
Tom VIII – 2020 r.	Opisuje zarówno dzieje Sierpnia’80, działania Grudnia 1970, a także ówczesną partię rządzącą PZPR i jej sekretarzy Gomułkę i Gierka.	Autorka: Małgorzata Sokołowska
Tom IX – 2021 r.	Sierpniowe rocznice 1981-1990. Radość zwycięstwa i walka o pamięć.	Autorzy: Małgorzata Sokołowska oraz Robert Chrzanowski.
Tom X – 2022 r.	„Tylko tu i wówczas mogliśmy stworzyć zręby niepodległości”, autorstwa Jerzego Miotke oraz Michała Tuszyńskiego	Autorzy: Jerzy Miotke oraz Michał Tuszyński
Tom XI – 2023 r.	Ukazuje lata 1981-1990 w źródłach esbeckich, partyjnych i podziemnych, a także przejawy terroru władz komunistycznych oraz odpowiedź ludzi Solidarności.	Autorzy: Małgorzata Sokołowska oraz Robert Chrzanowski.

■ **Wystawy plenerowe**

Wystawy składające się z kilkudziesięciu plasz są ustawiane w różnych częściach Gdyni. Przedstawiają etapy walki o wolność na Wybrzeżu od Grudnia '70, poprzez opozycję demokratyczną lat siedemdziesiątych, Sierpień '80 i Solidarność aż do odzyskania niepodległości (kilkaset ekspozycji w ciągu 13 lat).

■ **Wystawy rotacyjne w szkołach ponadpodstawowych**

Przedstawiające etapy walki o wolność na Wybrzeżu od Grudnia '70, poprzez opozycję demokratyczną lat siedemdziesiątych, Sierpień '80 i Solidarność aż do odzyskania niepodległości (kilkadziesiąt ekspozycji w ciągu 13 lat).

■ **Spotkania z żyjącymi świadkami historii i prelekcje w szkołach powiązane z pokazami multimedialnymi.**

Organizowanie prelekcji, wykładów oraz spotkań ze świadkami historii w celu rekonstrukcji i inscenizacji wydarzeń Wybrzeża, zwłaszcza działań organizacji demokratycznych i ruchów niepodległościowych w latach 1944-1991.

■ **Pozyskiwanie i opracowywanie materiałów historycznych**

Gromadzenie i ochrona historycznych zasobów archiwalnych, prowadzenie badań naukowych, opracowywanie i publikowanie dokumentów, wspomnień i świadectw poszczególnych etapów walki o odzyskanie niepodległości przyczyniają się do tworzenia stałej ekspozycji i systematycznych publikacji archiwaliów.

■ **Tematyczne pokazy filmów dokumentalnych**

Rekonstrukcja oraz inscenizacja historii z komentarzem uczestników wydarzeń z lat 1970, 1980 i stanu wojennego jest cyklicznie powtarzającym się działaniem przy produkcji filmów i nagrań wideo z tamtych czasów.

■ **Pomoc weteranom**

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna wraz z wolontariuszami cyklicznie wspiera dawnych działaczy opozycji z województwa pomorskiego przygotowując świąteczne paczki bądź „spotkania z książką historyczną”, gdzie każdy uczestnik otrzymuje kilka wybranych przez siebie książek.

Kolejnym działaniem realizowanym przez Fundację dla dawnych działaczy opozycji antykomunistycznej, zainicjonowanym i realizowanym przez wolontariuszkę Małgorzatę Zwiercan, jest organizowanie tygodniowych turnusów wypoczynkowo, rehabilitacyjno-integracyjnych w ośrodku wypoczynkowym w Jastrzębiej Górze. W czasie pobytu seniorzy spędzają aktywnie czas na zajęciach sportowych oraz podczas wycieczek kulturalnych do miejsc i placówek ważnych dla polskiego dziedzictwa kulturalnego i historycznego.

Łącznie od początku udało się zorganizować blisko 4000 tygodniowych turnusów.

2010

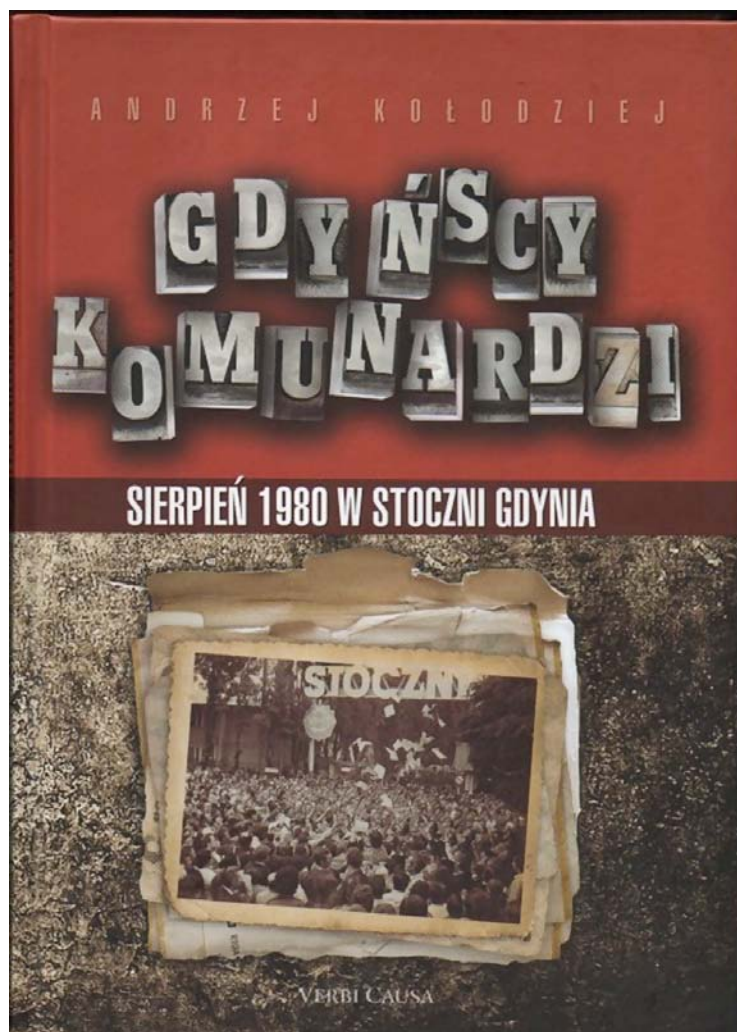
Uroczystości:

■ Uroczyste obchody 30-lecia Solidarności w Gdyni

15 sierpnia 2010 roku, rozpoczęły się uroczyste obchody 30-lecia NSZZ „Solidarność” w Gdyni.

Publikacje:

■ Książka „Gdyńscy Komunardzi” autorstwa Andrzeja Kołodzieja

W 2008 roku, w przeddzień rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych, ukazała się w niewielkim nakładzie, staraniem Oficyny Verbi Causa, książka bohatera strajku gdyńskiego,

Andrzeja Kołodzieja. Jest to zapis wydarzeń sierpniowego strajku, opowieść o Wolnej Drukarni Stoczni Gdynia, Poczcie Strajkowej, ale również o księdzu Hilarym Jastaku, który odprawił mszę w gdyńskiej stoczni i wygłosił jakże podniosłą homilię o godności. Jednak przede wszystkim to książka o Andrzeju Kołodzieju, młodym opozycjoniście, organizatorze strajku i wiceprzewodniczącym Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, który przez komunistyczną władzę został deportowany z kraju w 1988 roku. W książce znajdują się także dokumenty, m.in. homilia ks. Hilarego Jastaka, ulotki oraz koperty Poczty Strajkowej. Dodatkowo do książki załączona była płyta z archiwalnymi nagraniami ze strajku w Stoczni. Przypominamy o tym dlatego, że 30 sierpnia 2010 roku, także w przeddzień rocznicy Porozumień Sierpniowych, ukazało się wznowienie książki w nakładzie 100 tys. egz. rozprowadzanych jako dodatek do Rzeczypospolitej.

- **Opracowanie i wydanie książki przedstawiającej działania niepodległościowe na Wybrzeżu w latach 80. XX wieku. A. Kołodziej i R. Zwiercan pt. „...o godność i wolność. Po prostu...” – dwa wydania.**

„O godność i wolność. Po prostu. Solidarność Walcząca w Trójmieście w latach 1982 – 1990” opracowana przez Andrzeja Kołodzieja i Romana Zwiercana na podstawie wspomnień kilkudziesięciu osób tworzących Solidarność Walcząca Oddział Trójmiasto.

II wydanie uzupełnione zostało o dodatkowe wypowiedzi i kilkanaście nowych, w tym kilka sensacyjnych wręcz dokumentów. Książka „... o godność i wolność. Po prostu ...” z podtytułem „Solidarność Walcząca w Trójmieście w latach 1982 – 1990” jest pierwszą próbą obszernego przedstawienia działalności organizacji Solidarność Walcząca Oddział Trójmiasto, na temat której narosło wiele legend. Opracowanie powstało na podstawie relacji i wspomnień kilkudziesięciu uczestników wydarzeń i przedstawia fakty, ukrywane z wielu względów aż do dzisiaj. Poza wspomnieniami mówiącymi o budowie struktur podziemnych, manifestacjach, kolportażu prasy bezdebitowej czy kulisach druku, po raz pierwszy ujawniono, że w latach osiemdziesiątych ub. w. istniała w Trójmieście grupa osób, skupionych w ramach dużej, jak na warunki konspiracyjne organizacji, która nie odrzucała stosowania przemocy jako narzędzia obrony przed represjami władzy. Przyznano, że była gromadzona broń, materiały wybuchowe i istnieli ludzie, którzy w warunkach konspiracyjnych, dysponowali wiedzą i surowcami umożliwiającymi w domowych warunkach produkowanie materiałów wybuchowych na masową skalę. Ujawniono, że w gdyńskiej stoczni w 1986 roku wyprodukowano pistolet maszynowy, co było ewenementem w historii PRL znajdującym odniesienie jedynie w konspiracyjnej produkcji zbrojeniowej podczas II wojny światowej. Przyznano wreszcie, że zamach bombowy na Komitet PZPR w Gdyni, przeprowadzony 27 lutego 1987 roku, był dziełem członków Solidarności Walczącej, działających w zorganizowanych strukturach. Mimo charakteru wspomnieniowego, opracowanie stanowi cenny wkład w historię opozycji ze szczególnym uwzględnieniem Trójmiasta. Relacje uczestników zilustrowane są skanami oryginalnych dokumentów odnalezionych w przetrzebionych archiwach Służby Bezpieczeństwa. Mimo sensacyjnych wręcz informacji, dużej dawki nieznanych faktów, pozostaje niedosyt i żal, że tak niewiele materiałów zachowało się w archiwach aparatu represji z lat 1982 – 1990.

Wystawy:

- **W ramach obchodów 30-lecia Solidarności cykl wystaw plenerowych „Wolni i Solidarni. Solidarność Walcząca”:**

15 sierpnia 2010 r.

Wystawa o „Solidarności Walczącej” na skwerze Jana Pawła II

W ramach pierwszej wystawy z cyklu „Organizacje opozycyjne w Trójmieście” ukazaliśmy historię i działalność Solidarności Walczącej. Ekspozycja wpisała się w ogólną tematykę obchodów,

ponieważ Andrzej Kołodziej, legendarny przywódca strajku w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, kontynuował działalność opozycyjną po wprowadzeniu stanu wojennego. Założył wraz z przyjaciółmi, m.in. ze stoczni, Oddział Solidarności Walczącej w Trójmieście i został jej pierwszym szefem. Wszedł do Komitetu Wykonawczego SW. Po aresztowaniu Kornela Morawieckiego został przewodniczącym Komitetu Wykonawczego całej organizacji.

18 sierpnia 2010 r.

Wystawa na Wydziale Historii Uniwersytetu Gdańskiego

Na prośbę Oddziału Gdańskiego IPN zaprezentowaliśmy na Wydziale Historii wystawę wewnętrzną z cyklu „Organizacje opozycyjne w Trójmieście”. Wystawa powstała we współpracy ze Stowarzyszeniem Solidarność Walcząca. Wykorzystaliśmy 24 plansze istniejącej wystawy będącej własnością Stowarzyszenia oraz dołożyliśmy 26 plansz własnych.

28 września 2010 r.

Oficjalne otwarcie wystawy wewnętrznej w Wejherowie

Wprowadzenie do wystawy wygłosił Zygmunt Pałasz. Po nim głos zabrali zaproszeni goście. Wśród nich na wyróżnienie zasługuje wypowiedź Andrzeja Kołodzieja stwierdzającego, że Solidarność to nie tylko związek zawodowy, ale ruch społeczny. Po Andrzeju głos zabrał Jurek Miotke, który w swojej wypowiedzi powiązał idee Sierpnia – Solidarności z późniejszymi działaniami opozycji w okresie stanu wojennego, w kontekście dokonania Solidarności Walczącej. Obecni byli dyrektorzy placówek oświatowych z całego powiatu oraz uczniowie.

■ W ramach obchodów 30-lecia Solidarności cykl wystaw plenerowych „Wolni i Solidarni. Solidarność Walcząca”

13 września 2010 r.

Wystawa plenerowa na Grabówku

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób, którzy mieszkają daleko od centrum miasta, postanowiliśmy umożliwić obejrzenie wystawy w Gdyni Grabówku, przy kościele Św. Józefa. Wystawa była udostępniona do 13 września 2010 r.

23 września 2010 r.

Wystawa plenerowa w Gdyni Chyloni – XIV LO

Zgodnie z planem wystawa plenerowa została 23 września przetransportowana do Gdyni Chyloni, przed Liceum Ogólnokształcące nr XIV im. Mikołaja Kopernika. W tym samym budynku, przy ul. Wejherowskiej 55 mieści się też Gimnazjum nr 13. Wystawę można było oglądać do 30 września 2010 r.

30 września 2010 r.

Wystawa plenerowa przy IV LO w Gdyni

Zgodnie z założeniami wystawa została przeniesiona przed IV Liceum Ogólnokształcące im. Komisji Edukacji Narodowej. Liceum mieści się w Gdyni przy ul. Morskiej 186.

7 października 2010 r.

Wystawa plenerowa przy kościele Św. Mikołaja w Gdyni

20 października 2010 r.

Wystawa plenerowa w Gdyni Chyloni – Szkoła Podstawowa nr 40

27 października 2010 r.

Wystawa plenerowa Fundacji PIH i IPN w Kościerzynie

Wystawa została ustawiona wzdłuż ul. Skłodowskiej w Kościerzynie, na wysokości Zespołu Szkół Publicznych nr 1. Pokazuje przemilczaną przez lata rolę organizacji Solidarność Walcząca w odzyskaniu przez Polskę niepodległości. Ekspozycja składa się z dwóch części: I część ogólna, składa się z 16 paneli, przygotowanych przez warszawski IPN w 2007 roku z okazji 25-lecie Solidarności Walczącej oraz II część, składająca się z 16 paneli dotyczących działań organizacji na Pomorzu przygotowanych przez Fundację Pomorska Inicjatywa Historyczna przy współpracy z historykami z oddziałowego biura IPN w Gdańsku w 2010 roku.

28 października 2010 r.

Wystawa plenerowa w Gdyni przy ul. Chyłońskiej / Kartuskiej

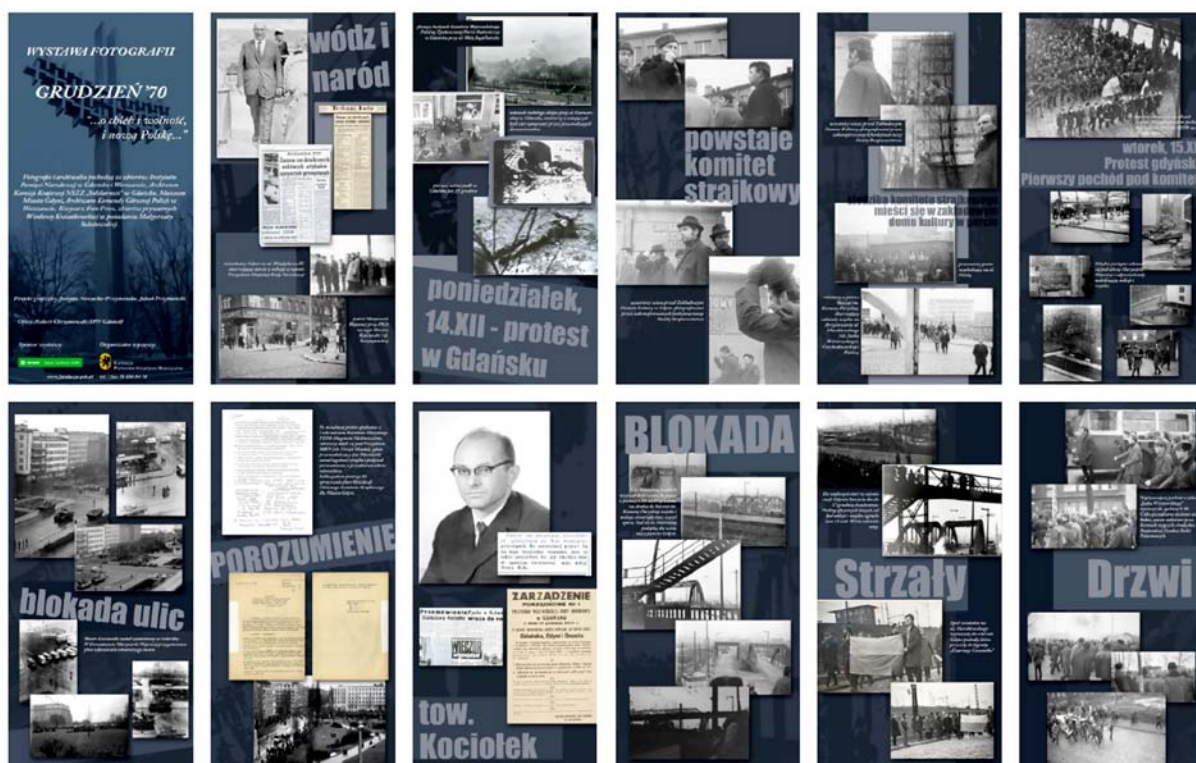
12 listopada 2010 r.

Wystawa plenerowa w gdyńskiej dzielnicy Cisowa

7 grudnia 2010 r.

Wystawa fotograficzna „Grudzień '70, o chleb i wolność i nową Polskę” w Urzędzie Miasta w Gdyni

Ustawiliśmy w holu Urzędu Miasta w Gdyni wystawę „Grudzień '70”. Składała się z 27 plasz prezentujących zdjęcia i dokumenty dotyczące nieosądzonej do dzisiaj zbrodni popełnionej przez ówczesne władze na robotnikach i mieszkańcach Gdyni.

Masakra Gdyńska to jedno z najważniejszych i jednocześnie najtragiczniejszych wydarzeń w powojennej historii Polski. 17 grudnia 1970 roku Ludowe Wojsko Polskie otworzyło ogień do własnego Narodu.

Wystawa dostosowana była do prezentacji w pomieszczeniach Urzędu Miasta Gdyni. Składała się z 29 paneli zestawianych w wolnostojące moduły, zbudowane z komorowych płyt poliwęglanowych (szerokość 100 cm, wysokość 200 cm).

Warsztaty, konferencje, debaty

22 listopada 2010 r.

■ W Młodzieżowym Domu Kultury w Gdyni odbyły się warsztaty historyczne z młodzieżą gimnazjalną

Podczas spotkania dużą ciekawość wzbudziła prezentacja multimedialna „Solidarność – droga do Niepodległej, Solidarność – jak ją postrzegamy dzisiaj”. Po niej dyskusja prowadzona była w grupach tematycznych z udziałem twórców „Solidarności”. Andrzej Kołodziej – autor postulatów politycznych sformułowanych podczas strajku w Gdyni w 1980 roku, przedstawił przemilczane kulisy strajków i rolę gdyńskich zakładów w powstaniu i działalności NSZZ Solidarność.

Pozostałe działania

15 listopada 2010 r.

■ Dom Kultury w Szemudzie – prezentacja multimedialna podczas wystawy pod wspólnym hasłem „Drogi do Niepodległości” w tym wystawa „SW”, wystawa „S” i wystawa fotograficzna Zygmunta Pałusza.

Wykład Andrzeja Kołodzieja – „Walka o niepodległość, doświadczenia osobiste.” Kilka dni po oficjalnym otwarciu wystawy w Domu Kultury w Szemudzie odbył się multimedialny pokaz. Zaproszeni goście mieli okazję obejrzeć m.in. film pokazujący dzieje Polski od 1918 roku do czasów współczesnych, ze szczególnym uwzględnieniem robotniczych zrywów w 1956, 1970, 1976 i 1980 roku. Ze względu na szczupłość miejsca trzeba było rozdzielić spotkania, w efekcie w trzech turach udział wzięło ponad 200 osób.

17 grudnia 2010 r.

■ **Inscenizacja „Gdynia '70, za chleb i wolność, i nową Polskę”**

Po wielu miesiącach przygotowań, przy udziale ponad 350 aktorów rekonstruktorów z całej Polski w czterdziestą rocznicę zbrodni przygotowaliśmy Inscenizację Masakry Grudniowej z 1970 roku..

Film z projektu umieszczony jest na stronie internetowej fundacji w zakładce Archiwum pod datą 18 grudnia 2010 roku.

17 grudnia 2010 r.

■ **Fundacja zainicjowała powstanie historycznego sztandaru „Solidarności Walczącej”**

Mając na uwadze zasługi ludzi działających w strukturach organizacji Solidarność Walcząca w Trójmieście w walce o niepodległość Polski, rada fundacji wspólnie z zarządem postanowiła ufundować sztandar, który odtąd przy uroczystych okazjach jest wnoszony przez Poczet

Sztandarowy złożony z byłych członków Solidarności Walczącej Trójmiasta. Swoją obecnością daje świadectwo historii i zaświadcza o istnieniu i dokonaniach organizacji.

Projekt sztandaru wykonała znana i ceniona w świecie, mieszkająca wiele lat w Paryżu, artystka i rzeźbiarka Ludwika Ogorzelec. Współzałożycielka, a od 1985 roku tajny przedstawiciel „Solidarności Walczącej” we Francji. Poświęcenie sztandaru dokonane zostało przez księdza biskupa Ryszarda Kasynę, podczas uroczystej, rocznicowej mszy świętej, 17 grudnia 2010 roku w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Poczet Sztandarowy poprowadził Edward Frankiewicz, dawny szef Grupy Zakładowej Solidarności Walczącej w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni.

■ **Sporządzanie dokładnej uporządkowanej dokumentacji w/w wydarzeń w formie filmowej oraz w formie nagranych i spisanych relacji.**

Notacje służą do opracowania publikacji książkowych oraz mają być źródłem i materiałem do tworzenia filmów dokumentalnych. Duża część uczestników spotkań i konferencji to depozytariusze unikatowych świadectw przeszłości, nigdy dotąd nieutrwalonych, a bezcennych dla narodowej świadomości historycznej i ogromnie ważnych dla badań przeszłości Polski.

■ **Pomoc znajdującym się w niedostatku działaczom opozycyjnym z czasów zmagania o wolną Polskę.**

Ludziom zasłużonym w walce o wolność, którzy w wyniku swego zaangażowania tracili zdrowie, środki utrzymania i do dziś nie doczekali się rzeczywistej rekompensaty Fundacja PIH udzieliła pomocy. Pozyskanie środków na wsparcie materialne dla kilkudziesięciu uczestników tamtych wydarzeń.

2011

Wystawy

14 stycznia 2011 r.

■ **Wystawa fotograficzna „Grudzień '70, o chleb i wolność i nową Polskę”**

W Szkole Podstawowej nr 40 w Gdyni następnie 1 lutego 2011 w CKU w Gdyni oraz 25 lutego w Sosnowcu.

25 lutego 2011 r.

■ **Wystawa wewnętrzna „Solidarność Walcząca w Trójmieście”**

W LO nr 2 w Gdyni oraz 12 kwietnia w Zespole Szkół nr 14 im. Franciszki Cegielskiej w Gdyni Dąbrowie.

10 kwietnia 2011 r.

■ **Opracowanie i prezentacja wystawy „Polegli w służbie Ojczyzny. Smoleńsk 2010.**

W związku ze zbliżającą się pierwszą rocznicą katastrofy smoleńskiej fundacja przygotowała wystawę, która przypominała i przybliżyła sylwetki osób, które zginęły w Smoleńsku. Wystawa nosi tytuł „Polegli w służbie Ojczyzny. Smoleńsk 2010”. Nadmierne upolitycznienie wszystkiego

co związane jest z Katastrofą Smoleńską powoduje, że umyka nam istota zdarzenia. Była to ogromna ludzka tragedia. Tragedia dla naszego państwa, bo zginęli tam ludzie pełniący najwyższe urzędy w państwie, ale też tragedia zwykłych ludzi, którzy poświęcili się działaniu dla wyjaśnienia Zbrodni Katyńskiej. Naszym zamiarem jest przypomnienie sylwetek osób, które zginęły w Smoleńsku. Krótkie noty biograficzne mają przypomnieć nam kim byli i czego dokonali, bo nie wszyscy przecież bywali na pierwszych stronach gazet. Wszyscy jednak wypełniając swą służbę chcieli w tym tragicznym dniu uczcić pamięć Zbrodni Katyńskiej. Pamiętajmy więc o Nich.

Otwarcie wystawy nastąpiło podczas uroczystości odsłonięcia Tablicy pamiątkowej, 10 kwietnia 2011 w Gdyni, przy Kolegiacie Gdynińskiej o godzinie 9:30 z udziałem abp Sławoja Leszka Głódzia i władz miasta Gdyni. Cała wystawa składa się z 16 plasz o wymiarach 2,2 m x 1,8 m.

31 sierpnia 2011 r.

■ Stała wystawa „Gdyńskie drogi do Niepodległości” przy przystanku SKM Gdynia Stocznia

Od 31 sierpnia 2011 pomost przy stacji Gdynia Stocznia zdobią dwie wystawy upamiętniające wydarzenia z naszej historii współczesnej: „Grudzień 70” w Gdyni oraz „Solidarna Gdynia”, pokazująca życie codzienne gdyńskich stoczniovców w czasie sierpniowych strajków dziesięć lat później. 15 sierpnia 1980 r. gdyńska Stocznia im. Komuny Paryskiej, do której droga prowadziła między innymi tą kładką, rozpoczęła strajk o niezwykłym znaczeniu dla ruchu solidarnościowego i dla historii Gdyni. W mieście strajk został utrzymany mimo jego zakończenia w Gdańsku.

Nie wszyscy wiedzą, że 15 z 21 postulatów przyjętych przez Międzyzakładowy Komitet Strajkowy (MKS) zostało sformułowanych w Gdyni. Wystawy mają przypomnieć, jak istotne były wydarzenia historyczne w życiu miasta, ale także jak wielką rolę gdynianie odegrali w historii Polski.

„...Ten podest, na którym prezentujemy wystawę, jest miejscem historycznym i naszą gdyńską drogą do wolności. Zgromadzone tu dokumenty i fotografie z tamtych dni pokazują, że „Solidarność” nie spadła nam z nieba. Zarówno solidarność, jak i wolność musieliśmy sobie wywalczyć. Te wystawy są dowodem na to, jak ciężka była to droga...” – powiedział Andrzej Kołodziej, który wspólnie z Romanem Zwiercanem opracował wystawę „Grudzień, 70”.

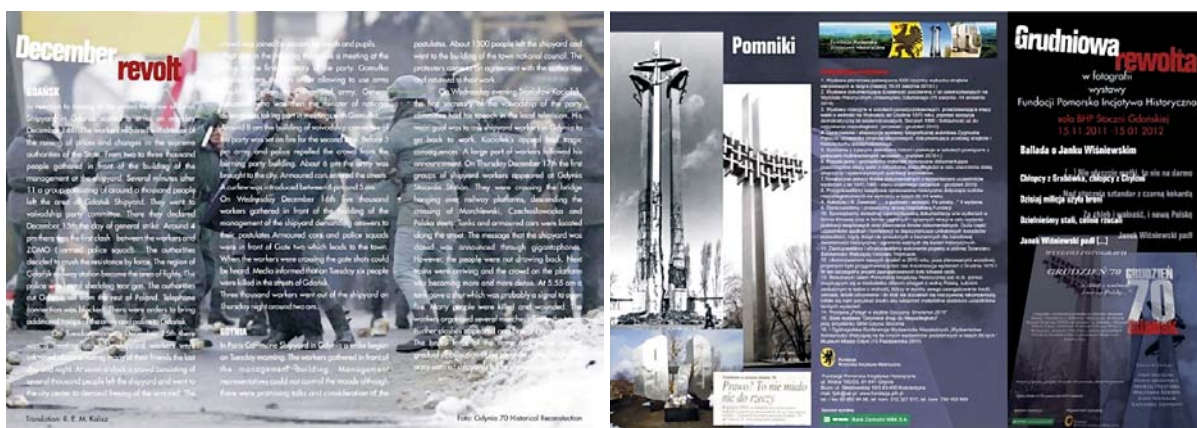
„...Chcemy, aby te wystawy przypominały tragiczne i zwycięskie karty w historii Polski i naszego miasta. Trzeba pamiętać, że żyjemy w kraju wolnym i niepodległym, ale nasza wolność okupiona była wielką ceną...” – dodał Wojciech Szczurek, prezydent Gdyni.

Wystawę „Solidarna Gdynia” opracowała Danuta Sadowska, która też z ramienia fundacji jest formalnym opiekunem ekspozycji. Przygotowanie prezentacji było możliwe dzięki przychylności i osobistemu zaangażowaniu prezydenta Gdyni, Wojciecha Szczurka. Nieocenioną pomoc w zbieraniu funduszy okazał Jerzy Miotke, wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdynia. Osobisty wkład w przygotowanie mieli pracownicy wielu gdyńskich urzędów, m.in.. ZDiZ i Wydziału Kultury. Ogrom pracy włożyli wolontariusze fundacji, Małgorzata Zwiercan, Edward Frankiewicz i Jerzy Kanikuła. Obie wystawy pod wspólnym tytułem „Gdyńskie drogi do niepodległości” zostały uroczystie otwarte po złożeniu kwiatów pod Pomnikiem Ofiar Grudnia obok Stoczni Gdynia.

1 grudnia 2011 r.

■ Wystawa „Grudzień 1970 w Gdańsku i Gdyni” w Sali BHP

W historycznej sali BHP dawnej Stoczni Gdańskiej, gdzie podpisywane były Porozumienia Sierpniowe w 1980 roku, ustawiliśmy wystawę przedstawiającą tragiczne wydarzenia w Gdańsku i Gdyni. Na ekspozycję składa się 37 plasz. Wystawa stała przez półtora miesiąca do 15 stycznia 2012 roku.

2012

Uroczystości

2 września 2012 r.

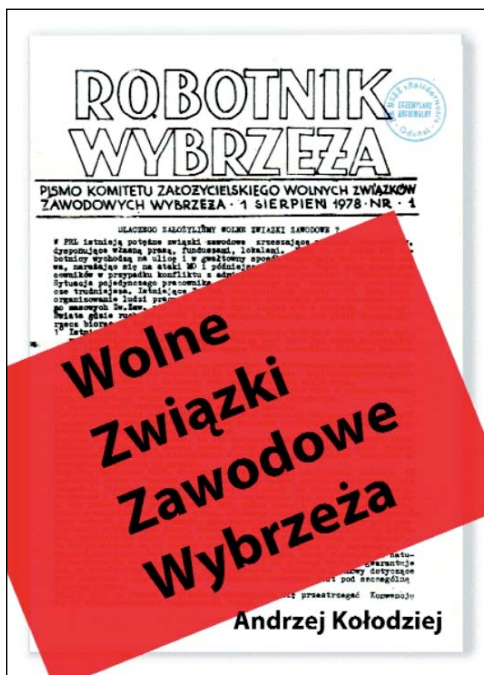
- **Organizacja Obchodów 32 rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych i 30-tej rocznicy powstania „Solidarności Walczącej”**

Sala Konferencyjna Zarządu Portu Gdynia przy ul. Rotterdamskiej 9 w Gdyni. Dwudniowa Konferencja Organizacji Opozycyjnych i Podziemnych „Drogi do Niepodległości”, z udziałem 1200 osób z całej Polski.

Publikacje

5 maja 2012 r.

- **Wydanie pierwszej monografii pt. „Wolne Związki Zawodowe Wybrzeża” autorstwa Andrzeja Kołodzieja**

15 sierpnia 2012 r.

- **Promocja albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” w Muzeum Miasta Gdyni**

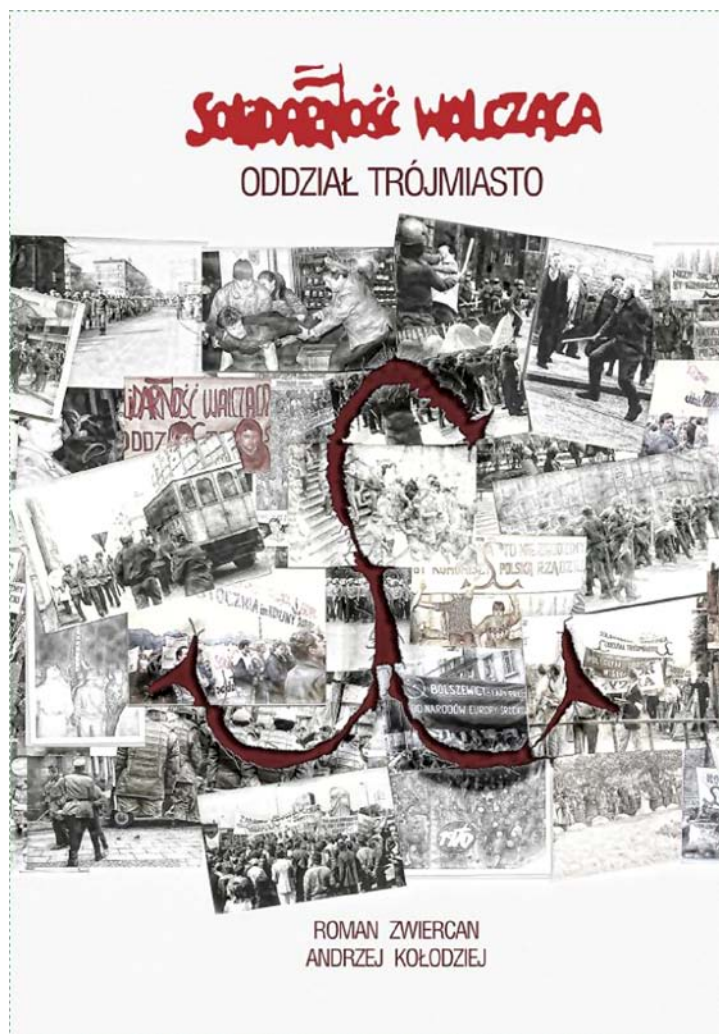

W Muzeum Miasta Gdyni odbyła się promocja pierwszego tomu albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” autorstwa Andrzeja Kołodzieja, Danuty Sadowskiej i Romana Zwiercana. Publikacja była elementem Obchodów 32. rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych i 30. rocznicy powstania Solidarności Walczącej. Stanowi pierwszą część kompleksowego opracowania, które w założeniu ma przedstawić zaangażowanie mieszkańców Gdyni w przemiany 1980 roku.

31 sierpnia 2012 r.

- **Publikacja książki „Solidarność Walcząca oddział Trójmiasto” autorstwa Andrzeja Kołodzieja i Romana Zwiercana**

W ramach obchodów 30. rocznicy Solidarności Walczącej Andrzej Kołodziej wspólnie z Romanem Zwiercanem podjęli się uzupełnienia i rozbudowania wcześniej wydanej pozycji „...o godność i wolność. Po prostu...”. W publikacji liczącej 408 stron, wydanej w twardej oprawie znalazło się wiele nowych dokumentów oraz przede wszystkim zostały odsłonięte kulisy operacji służb specjalnych wymierzonych w Solidarność Walcząca, o kryptonimie „Rafo”.

„Rozpoznać i zlikwidować” to zalecenie wcielono w życie dzień przed „okrągłym stołem” – deportowano z kraju przywódców Solidarności Walczącej, Kornela Morawieckiego i Andrzeja Kołodzieja. Między innymi dokumenty poświadczające tę niewygodną prawdę zostały odnalezione przez autorów i zamieszczone w książce.

Wszyscy uczestnicy konferencji „Drogi do Wolności”, pierwszego dnia otrzymali bezpłatnie premierowe wydanie historii Solidarności Walczącej w Trójmieście.

Wystawy

15 sierpnia 2012 r.

■ Otwarcie „Miasteczka wystawowego w Gdyni”

„Miasteczko” zaczyna się od przedstawienia kilkudziesięciu organizacji antykomunistycznej armii, czyli dziesiątek oddziałów zbrojnych stawiających aktywny opór zniewoleniu po 1945 roku (**„Kontynuacja walki zbrojnej po 1945 roku” – „V Brygada Wileńska”, „II konspiracja na Pomorzu – procesy stalinowskie”**). Następnie prezentowaliśmy opór po 1950 roku, poprzez lata siedemdziesiąte do powstania Solidarności i wreszcie działania w latach osiemdziesiątych. Wystawa stworzona z ponad 200 plasz 190x210 cm ustawiona była przez miesiąc w ścisłym

sercu Gdyni, u zbiegu ul. 10 Lutego, Świętojańskiej oraz Al. Jana Pawła II. „Miasteczko wystawowe” można było zwiedzać przez miesiąc do 17 września 2012 r.

■ Wystawa „V Wileńska Brygada Armii Krajowej na Pomorzu”

We współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej, dzięki autorom, uzyskaliśmy prawo i możliwość przygotowania plenerowej wersji wystawy „V Wileńska Brygada Armii Krajowej na Pomorzu”. Dzięki temu informacje o losach żołnierzy V Brygady mogą być po latach ponownie odkryte. Wystawa składa się z 21 plansz o wymiarach 210×180 cm.

10 – 20 grudnia 2012 r.

■ Wystawa „Grudzień '70 na ulicach Gdyni”

W Ratuszu Miasta Gdynia w holu Urzędu Miasta, fundacja zaprezentowała wystawę dokumentującą wydarzenia 1970 r. w Gdyni pt. „Grudzień '70 na ulicach Gdyni”.

Wystawa składała się z 33 plansz o wymiarach 30x50 cm., przygotowanych specjalnie do ekspozycji wewnątrz pomieszczeń.

12 grudnia 2012 r.

■ Wystawa plenerowa „Trzech Komandorów” poświęcona zamordowanym Komandorom Marynarki Wojennej

Przed Dworcem PKP Gdynia Główna ustawiliśmy plansze poświęcone pamięci zamordowanym przed 70 laty Komandorom Marynarki Wojennej.

Ekspozycja prezentująca kulisy zbrodni sądowej popełnionej przez komunistyczne władze na dowódcach Marynarki Wojennej w grudniu 1952 roku.

Pozostałe działania

- **Uroczysty Koncert w 32. rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych i 30. rocznicę utworzenia – „Solidarności Walczącej”**

17 grudnia 2012 r.

- **Projekcja filmu „Czarny Czwartek” dla młodzieży gdyńskich szkół**

Co roku Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna wpisywała się czynnie w obchody rocznicowe Grudnia'70 w Gdyni.

W 2012 roku fundacja zorganizowała dla uczniów gdyńskich szkół pokaz filmu „Czarny Czwartek” oraz spotkanie z reżyserem filmu – Antonim Krauze oraz z dwoma uczestnikami tamtych wydarzeń: Jerzym Miotką i Henrykiem Mierzejewskim. Projekcja filmu oraz spotkanie odbyły się w centrum Gemini.

28 grudnia 2012 r.

- **Uruchomienie i sukcesywna rozbudowa portalu internetowego**

Rozbudowa elektronicznego katalogu posiadanych zbiorów, dokumentujących dokonania mieszkańców Gdyni w latach przełomu 1980-1981 pod adresem: www.gdynia-1980.pl.

Uroczystości

29 sierpnia 2013 r.

■ Uroczystości 33. rocznicy strajków sierpniowych w Gdyni

W Sali Koncertowej Zarządu Morskiego Portu Gdynia S.A. odbyła się uroczystość wręczenia honorowego odznaczenia „Bohaterom Sierpnia '80 Gdynia” ustanowionego przez Prezydenta Miasta Gdyni.

Uroczystości wręczenia pamiątkowych odznaczeń „Bohaterom Sierpnia '80 Gdynia” przyświeca idea przywrócenia godności ludziom walczącym o wolność i niepodległość Polski pod sztandarem solidarności w roku 1980. Jest to pierwsza w Polsce inicjatywa docenienia wspólnego, solidarnego wysiłku dla odzyskania niepodległości bez wartościowania udziałów w tej zwycięskiej walce i wzniesienia się ponad współczesne różnice polityczne.

Wystawy

4 marca 2013 r.

■ Prezentacja wystaw poświęconych Żołnierzom Wyklętym

„V Wileńska Brygada AK” oraz „II Konspiracja” w Sopocie przed Urzędem Miasta – jako wkład fundacji w obchody Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzów Wyklętych.

Wystawa składa się z 21 plansz, 11 poświęconych V Wileńskiej Brygadzie Armii Krajowej oraz 10 przedstawiających organizacje podziemne, biorące udział w II Konspiracji, skierowanej przeciwko okupacyjnym władzom sowieckim oraz ich późniejszym następcom, tzw. władzy ludowej.

21 kwietnia 2013 r.

Wystawa została przeniesiona do Wejherowa

8 czerwca 2013 r.

Wystawa została ustawiona na Placu Wolności w Bytowie

22 września 2013 r.

■ **Wystawa „Polegli w służbie ojczyzny. Smoleńsk 2010” w Golubiu Dobrzyniu**

Odświeżenie pamiątkowej tablicy upamiętniającej ofiary katastrofy Smoleńskiej. Odświeżeniu monumentu towarzyszyła nasza wystawa plenerowa, którą przygotowaliśmy w 2011 roku.

17-18 października 2013 r.

■ **Wystawa – „Ruch Społeczeństwa Alternatywnego”**

Wystawa stanowiła część obchodów 30-lecia powstania Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego, którą przygotowała Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna we współpracy z Narodowym Centrum Kultury.

Wystawa składała się z 12 paneli o wymiarach 100 x 200 cm ustawionych pionowo. Po zestawieniu stanowiła konstrukcję samonośną, możliwą do prezentacji wewnątrz pomieszczeń, jak i na zewnątrz. Do prezentacji w plenerze przygotowaliśmy 6 paneli o wymiarach 180x220 cm.

Wystawa została umieszczona w gmachu Uniwersytetu Gdańskiego jako ilustracja do konferencji, która odbyła się 17 i 18 października w auli Wydziału Historycznego UG oraz w wersji plenerowej w Gdyni – Leszczynkach.

Warsztaty, konferencje, debaty

12 kwietnia 2013 r.

■ Inauguracja Warsztatów Historycznych w siedzibie Fundacji

Po dwóch miesiącach od otwarcia siedziby archiwum Fundacji, odbyły się pierwsze z sześciu zaplanowanych Warsztatów Historycznych dla młodzieży. Uczestniczyli w nim członkowie Historycznego Klubu Turystycznego działającego przy IPN Gdańsk, uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Redzie (opiekun p. Agnieszka Siepetowska) oraz Gimnazjum Nr 2 w Rumii (opiekun p. Dorota Kuchta). Piątkowe spotkanie zatytułowane „Grudzień '70” było kolejnym w cyklu rocznym Historycznego Klubu Turystycznego. Spotkanie przygotowała i prowadziła w siedzibie fundacji Pani Izabela Brzezińska z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej IPN Gdańsk. Przy stałej wystawie Fundacji PIH „Gdyńskie drogi do Wolności” na Pomoście Gdynia Stocznia, z młodzieżą spotkała się dodatkowo Pani Ewa Jażdżewska – uczestniczka tragicznych wydarzeń w Grudniu 1970 roku w Gdyni.

■ Cykl wykładów „Porozumienie czy zdrada elit”

Prezes Fundacji – Andrzej Kołodziej przeprowadził cykl wykładów w USA na zaproszenie Instytutu Polityki Światowej w celu wygłoszenia referatu pt. „Okrągły stół w Polsce 1989 roku – Porozumienie czy zdrada elit”. Andrzej Kołodziej przebywał w USA od 2 lipca 2013 roku.

Pozostałe działania

17-18 października

- **Koncert zespołów rockowych w Klubie Parlament w Gdańsku, prezentacja spektaklu „SOR” w Teatrze Wybrzeże w Gdańsku, spotkanie z młodzieżą na scenie Letniej Teatru Wybrzeże w Sopocie. W ramach obchodów 30-lecia powstania Ruchu Społeczeństwa Alternatywnego.**

KONCERT

JASKINIA WOLNOŚCI

★koncert z okazji XXX rocznicy★
(RSA) RUCHU (RSA) SPOŁECZEŃSTWA ALTERNATYWNEGO

DEZERTER

MOSKWA

BRUDNE DZIECI SIDA

prowadzenie **KOŃJO i SKIBA**
 17 października (czwartek) godz. 20.00
KLUB PARLAMENT GDAŃSK UL. ŚW. DUCHA 2

★ **W RAMACH OBCHODÓW** ★

XXX - LECIA (RSA) RUCHU (RSA) SPOŁECZEŃSTWA ALTERNATYWNEGO

SPEKTAKL

SPRAWA OPERACYJNEGO ROZPOZNANIA

TEATR WYBRZEŻE - SCENA MALARNA

13 PAŹDZIERNIK 2013 GODZ. 18.00

11 listopada 2013 r.

- Finał konkursu "Mój Dzień Niepodległości", „Czym jest dla mnie Dzień Niepodległości” oraz koncert zespołu „Big Cyc”

MÓJ DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI

BIG CYC

KONCERT

11 listopada Święto Niepodległości
 95 rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę

Klub Muzyczny Ucho **WSTĘP WOLNY** 11 listopada 2013
 godz. 20.00

*Władzi nie można tylko posiadać, nie można jej używać.
 Trzeba ją stale zdobywać i tworzyć przez prawdę.*
 Jan Paweł II

FINAŁ KONKURSU „MÓJ DZIEŃ NIEPODLEGŁOŚCI”

11 LISTOPADA
 ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

-95 ROCZNICA
 ODZYSKANIA NIEPODLEGŁOŚCI PRZEZ POLSKĘ

11 listopada 2013 godz. 15.00
 Gdynia Klub Muzyczny Ucho
 WSTĘP WOLNY

Uroczystości

5 kwietnia 2014 r.

■ **Organizacja w Gdyni uroczystości 100. rocznicy urodzin księdza prałata Hilarego Jastaka**

15 stycznia 2014 roku, podczas XXXV Sesji Rady Miasta Gdyni, na wniosek Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna radni podjęli jednogłośnie rezolucję w sprawie ustanowienia roku 2014, rokiem ks. Prałata Hilarego Jastaka. Ksiądz Hilary w sierpniu 1980 roku w Stoczni Gdynia odprawił pierwszą w Polsce, na terenie strajkującego zakładu pracy, mszę świętą, podczas której wygłosił podniosłą homilię o godności.

W ramach obchodów FPIH wybudowała pomnik w centrum miasta oraz przeprowadziła renowację grobu śp. księdza Prałata Hilarego Jastaka. Przygotowała też konferencję naukową, wystawę plenerową oraz wznowiła okolicznościową publikację „Rozmowy z księdzem Hilarym Jastakiem” autorstwa Krzysztofa Wójcickiego. Publikacja, jak wszystkie wydawane przez Fundację Pomorska Inicjatywa Historyczna, przekazana została bezpłatnie uczestnikom uroczystości.

Pomnik ks. prałata Hilarego Jastaka stanął u zbiegu ulic Władysława IV i Stefana Batorego w Gdyni. 5 kwietnia nastąpiło wmurowanie kamienia węgielnego pod figurę, natomiast uroczyste odsłonięcie miało miejsce 30 sierpnia 2014 roku.

30 sierpnia 2014 r.

■ **Współorganizacja 34. rocznicy Podpisania Porozumień Sierpniowych Uroczystości w Gdyni**

Prezydent Gdyni Wojciech Szczurek
Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna
NSZZ Solidarność Region Gdańsk

W 34 ROCZNICĘ PODPISANIA POROZUMIEŃ SIERPNIOWYCH

serdecznie zapraszają

30 sierpnia 2014 roku, o godzinie 11:00
 Sala Koncertowa Zarządu Morskiego Portu, Gdynia, S.A., ul. Rotterdamska, 9 w Gdyni

- godz. 11:00

- * Uroczystość wręczenia honorowych odznaczeń bohaterom strajków sierpniowych za odwagę walki o godność i wolność w sierpniu 1980 roku
- * prezentacja książki „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” tom III,
- * występ wokalistów z Młodzieżowego Domu Kultury w Gdyni,
- * wystawa „Solidarna Gdynia”.

Uroczystość odsłonięcia pomnika Księdza Hilarego Jastaka, która odbędzie się w ramach obchodów 100. Rocznicy urodzin Księdza Prałata, przy skrzyżowaniu ulic Batorego i Władysława IV w Gdyni.

- godz. 16:30 - msza święta pod przewodnictwem Arcybiskupa Sławoja Leszka Głódzia w kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Gdyni, przy ul. Armii Krajowej 46,
- godz. 18:00 - (po mszy św.) - ceremonia odsłonięcia pomnika Księdza Prałata Hilarego Jastaka - skrzyżowanie ulic Batorego i Władysława IV w Gdyni.

Przed uroczystościami 30 sierpnia 2014, o godzinie 10.00 złożenie kwiatów pod pomnikiem Ołtarz Grudnia 1970 roku przy al. Solidarności – Rondo Ołtarz Grudnia 70

31 sierpnia 2014 roku o godzinie 8.00 złożenie kwiatów pod pomnikiem przy al. Marszałka Piłsudskiego w Gdyni.

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna

PREZYDENT MIASTA GDYNI

Region Gdańsk
Solidarność

Mecenas Projektu Budowy Pomnika ks. Hilarego Jastaka

Publikacje

- „Solidarność młodych” publikacja opracowana z udziałem uczniów gdyńskich szkół.

Solidarność młodych

*„Solidarność - to znaczy: jeden i drugi,
a skoro brzemie, to brzemie niesione
razem, we wspólnocie.
A więc nigdy:
jeden przeciw drugiemu,
jedni przeciw drugim.”*

Św. Jan Paweł II podczas Mszy Św. 12 czerwca 1987 w Gdańsku.

Gdynia 2014

Publikacja przygotowana przez Fundację Pomorska Inicjatywa Historyczna wspólnie z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w ramach projektu „**Solidarność dla małych**” realizowanego z Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej grudzień 2014 r.

Warsztaty, konferencje, debaty

Od kwietnia 2014 r.

- Prowadzenie cyklicznego projektu „Warsztaty Historyczne” – dla młodzieży gdyńskich szkół

WARSZTATY HISTORYCZNE DLA MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ I PONADGIMNAZJALNEJ

projekt realizuje **Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna** **W GDYNI**

- Bohaterska obrona Gdyni we wrześniu 1939 roku
- szczególna rola Harcerzy Polskich
- Eksterminacja Polaków z Pomorza po wkroczeniu wojsk hitlerowskich
- Mord w Piaśnicy, Przymusowe Wysiedlenia Polaków
- Druga konspiracja na Pomorzu w latach 1945 – 1948
- Konspiracja antykomunistyczna na Pomorzu w czasach stalinowskiego terroru – 1948 -1956
- Masowe protesty przeciw komunistycznej dyktaturze na Pomorzu – Grudzień 1970
- Przyczyny i przebieg strajków w sierpniu 1980 roku
- Organizacje opozycyjne i konspiracyjne oporu antykomunistycznego na Pomorzu w latach 80. XX wieku

kontakt:
Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna Gdynia ul. Morska 9a
www.fundacja-pih.pl email: fpih@wp.pl Andrzej Kołodziej tel. 792 453 909

Realizacja

Fundacja
Pomorska Inicjatywa Historyczna

Współpraca

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

Projekt realizowany przy wsparciu finansowym

Bank Zachodni WBK

Grupa Santander

Wystawa „Warsztaty Historyczne” – cz. I

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna

WARSZTATY HISTORYCZNE DLA MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ I PONADGIMNAZJALNEJ W GDYNI

GRUDZIEŃ '70'

W grudniu 1970r. po zabójstwie ceni detalicznych w Warszawie w Gdyni, Gdańsku i Szczecinie nastąpił strajk 40 tysięcy gdynian. Strajk liczył sześć dni i doprowadził do przejścia do stanu wojennego. W grudniu milicyjne służby opóźniły strajk, strajk do pracy był to samowolne akty państwa.

Władza komunistyczna, nie chcąc skruszone być, w następstwie w wojnie - "żołnierzy" dzięki nekrologiem strajkowi "żołnierzy", na powrót wrócił do strajkowania.

Na powrót, tych strajkujących, wzięto, postanowiono odcie powrót, między innymi w Gdyni oraz Gdańsku.

Przemówienie w Kuchni Staszka Kuchnia wraca do nas

WIECZOR

SAD PRZYJAZIE DO GENERALÓW

Kuchnia i wokół niej strajk

Strajk Ofiar Grudnia '70'

Kieruj się Grudnia '70'

Opisem wydarzeń w strajku, w Gdyni, w grudniu 1970r. w Gdyni, w grudniu 1970r. w Gdyni, w grudniu 1970r. w Gdyni.

Projekt realizowany przy wsparciu władz miasta Gdyni i Banku Zachodniego WBK

Bank Zachodni WBK

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna

WARSZTATY HISTORYCZNE DLA MŁODZIEŻY GIMNAZJALNEJ I PONADGIMNAZJALNEJ W GDYNI

SIERPIEŃ '80

ZAMKNIĘTA BRAMA STOCZNI GDYŃSKIEJ

DOMEK DOLAROWIEC' DZIELNICY WILLOWEJ

MIESZKANCY TRÓJMIĘSTAJA

Ko Edward Robak PODCZAS DOPROWADZANIA MSZY W ZAMKNIĘTEJ STOCZNI

Projekt realizowany przy wsparciu władz miasta Gdyni i Banku Zachodniego WBK

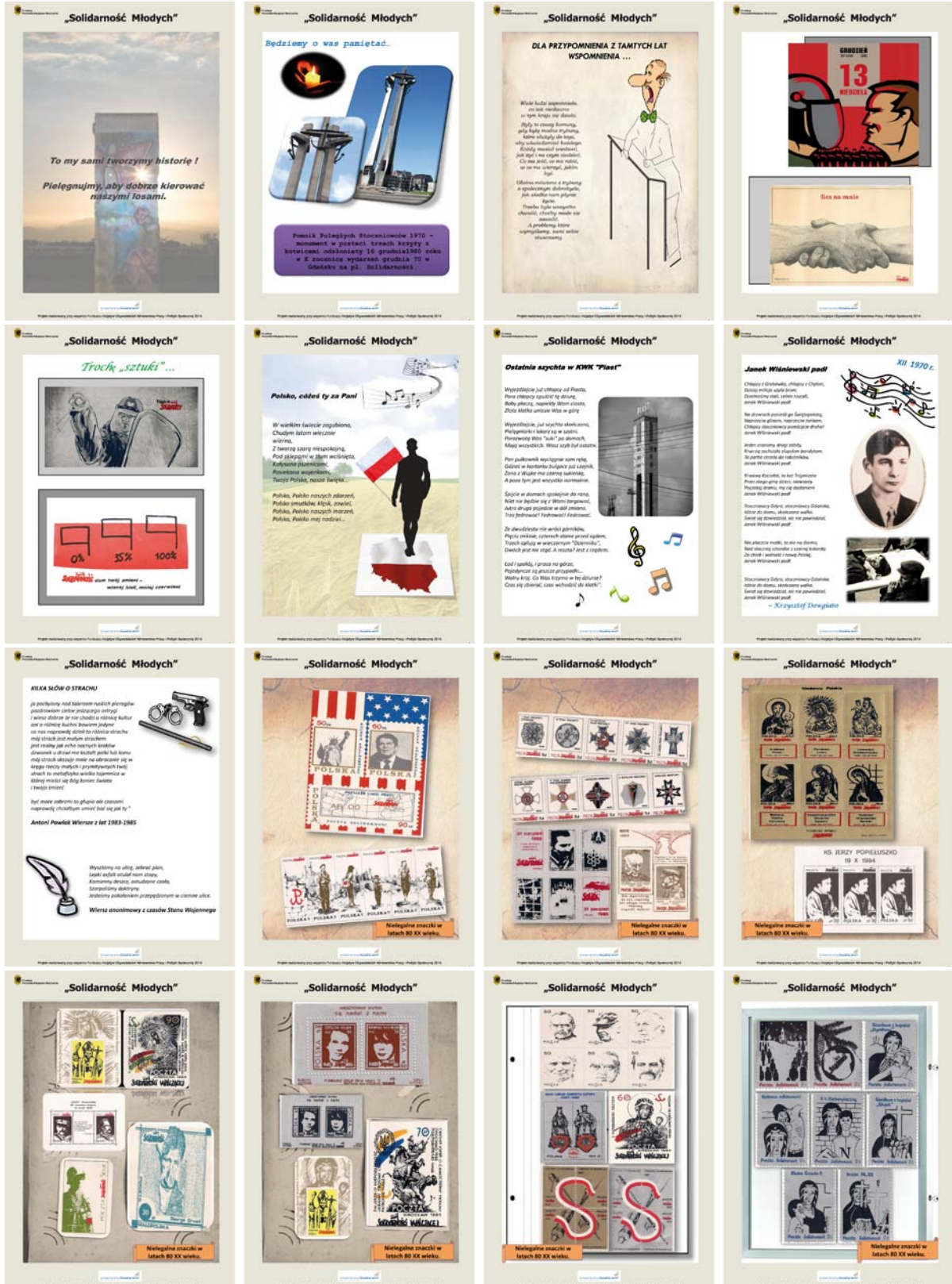
Bank Zachodni WBK

Wystawa „Warsztaty Historyczne” – cz. II „Solidarność młodych”

Tytuł: „Walka z narodem – stan wojenny brama Stoczni nr 2 i znaczki podziemnej poczty”.

Projekt wykonała: Sandra Paweł, II LO im. Adama Mickiewicza w Gdyni.

Opiekun: nauczyciel dr Maciej Żakiewicz.

„Solidarność Młodych”

CENZURA

Zgodnie z przepisami stanu wojennego, korespondencja podlegała jawnej cenzurze. Ocenierowane listy były opatrzone stemplem „ocenzurowano” i oznaczone stemplem z numerem cenzora. Listy były rozdawane z huki i po ocenzurze ponownie skierowane do adresata lub miejsca. Niejawnie.

WYKAZ CENZURA!

„Solidarność Młodych”

„Nie twierdź, że to zlotodrut obalił komunizm, ale na pewno skutecznie go podpyrzył.”

Jackę Fedorowicz

PODZIEMNA POCZTA SOLIDARNOSCI

Działacze opozycyjni i internowani po 13 XII 1981 r., aby przetrwać po przewrocie do środków odżywiania przystąpili do wytworzenia stempli nadruków na koperty i znaczki pocztowych, których opatrzyli korespondency z rodzinami. Te znaczki i nadruki, a początki bardzo proste, bo odniekane załączniki ze stempli sporządzone z surowych szmatków, w miarę zaopiecznia oprzyrzadzano.

„Solidarność Młodych”

Koperta Nagrody Nobla

POCZTA POCZTA SOLIDARNOSC

„Solidarność Młodych”

NAGRODA NOBLA

Pokoje Nagrody Nobla dla Lecha Wałęsy i 1993 Norweski Komitet Noblowski przyznał Pokojową Nagrodę Nobla przez „S” Lechowi Wałęsie.

„To wieloletnie polskie życie Polaków. Kluczem jest podziemna korespondencja. Latami i nocami, 1980! Korespondencja po 15 grudnia 1981! Długo i ciężko, ale to nie było zwykłe życie, to było życie, które nie było zwykłe. To podziemne życie, to było życie, które nie było zwykłe.”

„Ciepła i ciepła, która odnosiła nas do siebie.”

„Solidarność Młodych”

18 lutego 2012 roku, Pałac Młodości Gdyni uhonorowała **Andrzeja Kozłowieja** szczerą odznaką – Medalem Gdyni za Działalność Społeczną.

W imię przyszłości człowieka i ludzkości trzeba było wypowiedzieć to słowo „solidarność”. Długo płynięcie ono szeroka fala poprzez świat, który rozumie, że nie możemy żyć wedle zasady „wszyscy przeciw wszystkim”, ale tylko wedle zasady „wszyscy z wszystkimi”, „wszyscy dla wszystkich”.

Ad 1980. Strach w świecie, który przetrwał w Gdyni. Przemysł, który przetrwał.

„Solidarność, solidarność, solidarność i wiele w imię przyszłości człowieka i ludzkości, szczerą odznaką – Medalem Gdyni za Działalność Społeczną.”

„Solidarność Młodych”

~ Jan Paweł II

W imię przyszłości człowieka i ludzkości trzeba było wypowiedzieć to słowo „solidarność”. Długo płynięcie ono szeroka fala poprzez świat, który rozumie, że nie możemy żyć wedle zasady „wszyscy przeciw wszystkim”, ale tylko wedle zasady „wszyscy z wszystkimi”, „wszyscy dla wszystkich”.

„Solidarność Młodych”

Przyjaciel, zobowiązanie, cierpienie, a drugiego człowieka to coś więcej niż tylko cierpienie. Takie decyzje mogą być sдобой tylko ludziom wewnętrznie wolni.

„Był człowiekiem, który żył w imię przyszłości człowieka i ludzkości, który żył w imię przyszłości człowieka i ludzkości, który żył w imię przyszłości człowieka i ludzkości.”

Ks. Jerzy Popiełuszko
Zamęczony przez funkcjonariuszy i żony

To, co jest takie i piękne, odróżnia się przez cierpienie.

1947-1984

„Solidarność Młodych”

Poszkodowani górniczy z Kopalni „Wujek”

„Solidarność Młodych”

16 grudnia 1981 r.

W dniu 16 grudnia 1981 r. w godzinach wieczornych, w siedzibie Komitetu Powiatowego „Solidarność” w Gdyni, odbył się zjazd i w wyniku którego ustalono datę strajku, a 24 kwietnia 1981 r.

Radycyzacja Kopalni „Wujek”

„Solidarność Młodych”

Wielkie aresztowania działaczy opozycyjnych rozpoczęły się w nocy z 12 na 13 grudnia. Członków Komitetu Powiatowego aresztowano w hotelu, w którym nocowali. W celu zdezorganizowania działań opozycji wyeliminowano łączników telefonistów.

„Solidarność Młodych”

Janek Wałek śmiejący przez strajkujących pracowników Stoczni Gdańskiej 30.08.1980

„Solidarność Młodych”

Żołnierze wystrzelani przed Stocznią Gdańską w Łodzi 13.11.1981

„Solidarność Młodych”

Symboliczna „brama nr.2” Stoczni Gdańskiej

STOCZNI

Proletariusze wszystkich zakładów łączmy się!

„Solidarność Młodych”

Aresztowano mnie wiele razy. Za pierwszy raz, w grudniu 1970 roku, podpisałem 3 albo 4 dokumenty. Podpisałbym prawdopodobnie wtedy wszystko, oprost zgody na zdradę Doga i Cjczyzny, by wyjść i zobaczyć. Nigdy mnie nie złamano i nigdy nie zdradziłem ideałów ani kolegów.”

„Solidarność Młodych”

Żródła stanu wojennego znajdują się w polskim stałimnie po 1945 roku.

Sierpień 1980 – jeden z kilku miesięcy, które odniosły największe piętno na historii PRL. Przewalił do historii z powodu strajków na Wybrzeżu, zakończonech zawarciem ostrych porozumień sierpniowych.

15 sierpnia Do strajku przystąpił się Stocznia im. Komuny Paryskiej (Gdyni), na którego czele stał Andrzej Kozłowiej – młody robotnik w pracy zakładu. Rozpoczęła się strajk, który przetrwał w kampanii wstąpił w Gdyni.

Strajki strajki miały miejsce w Łodzi i Lublinie w połowie lipca (wydarzenia znane jako strajki lipcowe), a pierwsze przemysłowe powstanie w tym regionie miały miejsce już wiosną 1980, w wyniku wydarzeń lubelskich strajki zostały rozprężone i nie miały większego znaczenia. Był to koniec strajku w Gdyni, miast na terenie całego kraju.

Wieloletni strajk rozpoczął się w Stoczni im. Lenina w Gdańsku. W sierpniu 1980 roku w Stoczni Gdańskiej.

„Solidarność Młodych”

Wojciech Jaruzelski

„Obywateli i obywateli, Polacy! Rewolucyjnej! Zwracam się do Was jako żołnierz i jako szef armii polskiego. Zwracam się do Was w imieniu Waszym, Ojczyzna nasza znalazła się pod ostrzałem. Durobok wzniesiony w popiołach polska armia ulega ruinie...”

Pozostałe działania

7 grudnia 2014 r.

- Wręczenie nagród i wyróżnień dla uczniów w ramach projektu Warsztaty Historyczne dla młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej w Gdyni

Podczas uroczystych obchodów 44. rocznicy Zbrodni Grudniowej 1970 roku w Gdyni, nagrody i wyróżnienia wręczyła w imieniu Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna pani Danuta Sadowska.

Wystawy

- Opracowanie i ekspozycja miasteczka wystawowego w centrum Gdyni z okazji 35-lecia podpisania Porozumień Sierpniowych i 33. rocznicy utworzenia „Solidarności Walczącej”.

Na ekspozycję „Droga do Wolności” składały się wystawy – „V Brygada Wileńska”, „II konspiracja na Pomorzu – procesy stalinowskie”, „Grudzień '70”, „Solidarna Gdynia”, „Solidarny Gdańsk”, „Solidarność Walcząca”, „Organizacje opozycyjne lat '80 – ROPCio, KOR, WZZ, Krąg Instruktorów Harcerskich im. Andrzeja Małkowskiego, RMP, KPN, SW, OKOR, PPN, FMW, LDPN Niepodległość, NZS”.

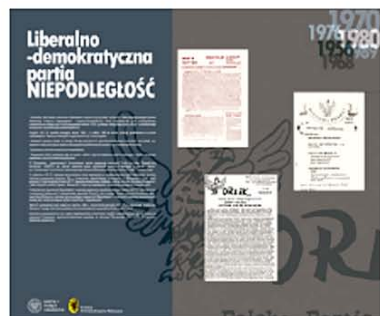
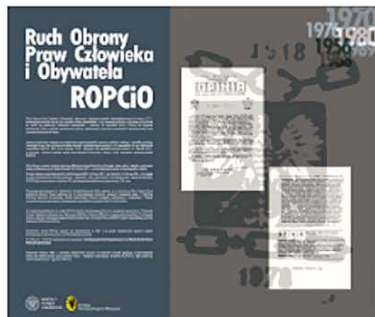
WYSTAWA SOLIDARNA GDYNIA

SPIS TREŚCI

1. Kierowca
2. 15 sierpnia
3. 15 sierpnia 1980
4. 15 sierpnia 1980a
5. Postulaty
6. Postulaty II
7. 15 sierpnia 1980a i Kryzys
8. Reakcja władz
9. 17.08.1980 Gdynia i Przekon
10. Jakiś czas, Jakiś dzień
11. Rutynowo
12. Wolna drukarnia Stoczni Gdynia
13. Długo mówić - krótko działać
14. Artysty na strajku
15. Pogotowie
16. Poczta strajkowa
17. Agony w SEP
18. Życie strajkowe
19. Namiotowa Gdynia
20. Poczta strajkowa
21. Działalność wileska SEP
22. Da się dać
23. Elektrycy z mas
24. Solidarne miasto
25. Siostra
26. RPE
27. Da się dać
28. Wileńska
29. Wileńska
30. Strajkowe Asienom
31. Strajkowe jawn
32. Kowal strajki - Edward Ryja
33. #STRAJKI
34. Strajkowe miasteczko
35. Strajkowe sąsiedzi
36. Rekonstrukcja
37. Kłosa strajki
38. Długo mówić krótko

The grid contains 20 exhibition panels, each with a title and content:

- 1. Gdynie: Droga do Wolności
- 2. WYSTAWA SOLIDARNA GDYNIA
- 3. KORZENIE STRAJKU
- 4. 14.08.1980 WYBUCH
- 5. 15.08.1980 SKP
- 6. 15.08.1980 GDYNIA
- 7. POSTULATY
- 8. POSTULATY II
- 9. 16.08.1980 GDAŃSKI KRYZYS
- 10. REAKCJA WŁADZ
- 11. 17.08.1980 GDYŃSKI PRZEŁOM
- 12. BOŻE NASZ BOŻE NASZ
- 13. RADIOWEŻEL
- 14. WOLNA DRUKARNIA STOCZNI GDYNIA
- 15. DŁUGO MÓWIĆ KRÓTKO DZIAŁAĆ
- 16. DUCH BOHATER ANDRZEJ BUTKIEWICZ
- 17. ARTYŚCI NA STRAJKU

Kontynuując cykl wystaw odkłamywających nieznanne fakty z działań walk o niepodległość, odtworzyliśmy fragment historii II Konspiracji, a więc działania konspiracyjne wobec sowieckich najeźdźców i ich wasali po 1945 roku. Wystawa zbudowana jest z 10 plasz o wymiarach 210×180 cm.

Warsztaty, konferencje, debaty

30 listopada 2015

- Warsztaty prowadzone z młodzieżą II Liceum im Adama Mickiewicza w Gdyni pt. **ŻOŁNIERZE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ. ŻOŁNIERZE NIEZŁOMNI. DZIEDZICTWO KRESÓW**

ŻOŁNIERZE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ŻOŁNIERZE NIEZŁOMNI

**DZIEDZICTWO
KRESÓW**

 Fundacja Pomorska
Inicjatywa Historyczna
GDYŃA 2015

Pozostałe działania

1 marca 2015 r.

■ Marsz Pamięci, Gdynianie Żołnierzom Wyklętym

Marsz Pamięci
1 Marca 2015
godz. 15.00
Gdynia,
Plac Kaszubski

Gdynianie Żołnierzom Wyklętym

jeszcze się Polska o nas upomni

Trasa Marszu:
- Zbiórka - Plac Kaszubski - przy Pomniku Antoniego Abrahama - Przemarsz ul. Świętojańską - Zakończenie marszu przy Pomniku Marszałka Józefa Piłsudskiego

Fundacja Pomnika Inwazyjny Historyczny
SIEDZIKÓWNI
Pomnik Józefa Piłsudskiego
PIS
MDK
Gdynia
PAM

Marsz wyruszył z pl. Kaszubskiego, następnie ul. Świętojańską uczestnicy skierowali się przed pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego. Na placu przy kościele NMP przy ul. Świętojańskiej uczestnicy marszu obejrżeli najnowszy film „**Inka. Zachowałam się, jak trzeba**”. Film Arkadiusza Gołębiewskiego o Danucie Siedzikównie.

W marszu uczestniczył Prezydent Miasta Gdyni Wojciech Szczurek, parlamentarzyści, przedstawiciele Instytutu Pamięi Narodowej, gdyńscy Radni, liderzy NSZZ „Solidarność” i przedstawiciele organizacji pozarządowych. Najliczniejszą grupę stanowili uczniowie gdyńskich szkół z nauczycielami oraz mieszkańcy Gdyni.

2016

Uroczystości

31 sierpnia 2016 r.

■ Organizacja obchodów 36. rocznicy Porozumień Sierpniowych

Władze miasta, uczestnicy tamtych wydarzeń oraz gdynianie, oddali cześć bohaterom tamtych dni. Przy okazji rocznicy wydany został piąty tom wydawnictwa „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni”. Album zawiera wspomnienia, pokazuje sylwetki niektórych uczestników strajków, otoczenie i PRL-owską rzeczywistość lat 80-tych. Z negatywów udało się odzyskać pokaźną kolekcję ponad 200 barwnych zdjęć z czasu strajków – wyjaśnia Andrzej Kołodziej, lider gdyńskiego protestu. Podczas uroczystości zostały wręczone Honorowe odznaczenia dla „Bohaterów Sierpnia '80 Gdynia”.

Gościem specjalnym obchodów był Marszałek Senior Sejmu RP Kornel Morawiecki, twórca Solidarności Walczącej.

Wystawy

15 grudnia 2016 r.

■ Wystawa „Gdyńska Droga do Niepodległości” odnowiona

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna przedstawia wystawę

GDYŃSKIE DROGI DO NIEPODLEGŁOŚCI

W jej skład wchodzi wystawy prezentujące udział, wysiłek i ofiary Gdyni na drodze do niepodległości:
 „Grudzień 1970 w Gdyni” oraz „Solidarna Gdynia 1980”
 W tym miejscu, po tej historycznej kładce nad przystankiem Gdynia – Stocznia, 17 grudnia 1970 roku na wezwanie władz, ludzie szli do pracy. 100 metrów stąd Ludowe Wojsko Polskie strzelało do Polskich Robotników.
 Bez mała 10 lat później, 15 sierpnia 1980 gdyńska Stocznia im. Komuny Paryskiej, do której droga prowadzi m. in. właśnie tą kładką, rozpoczęła strajk, o niezwykłym znaczeniu dla ruchu solidarnościowego i dla historii Gdyni.
 Miejsce to jest więc dosłownie „drogą do wolności”.
 Chcielibyśmy, aby te wystawy przypominały mieszkańcom Gdyni, jak ważną rolę odegrała Historia w życiu ich i miasta, ale także, jak wielką rolę mieszkańcy Gdyni odegrali w Historii.

**Wystawę „Grudzień 1970” opracował Andrzej Kołodziej we współpracy z Romanem Zwiercanem.
 Wystawa „Solidarna Gdynia 1980” jest autorstwa Danuty Sadowskiej.**

Przygotowanie ekspozycji było możliwe dzięki przychylności i osobistemu zaangażowaniu prezydenta Gdyni, Włodzisława Szuchnia. Nieocenioną pomoc w zbieraniu funduszy okazał Jurek Miotka, wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdynia. Osobisty wkład w przygotowanie miała pracownica wielu gdyńskich urzędów, m.in. ZDIZ i Wydziału Kultury. Ogrom pracy w przygotowaniu wystawy włożył wolontariusze fundacji, Małgorzata Zaleska, Edward Frankiewicz oraz Jerzy Kankula.

Replacowanie wystawy przeprowadziła firma Corfast w 2016r.

Główny Partner Projektu

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna ul. Widna 100/20, 81-641 Gdynia, www.fundacja-pih.pl, e-mail: fpih@wp.pl, tel. 512 327 617, 792 453 909

Wystawa po pięciu latach ekspozycji na otwartej przestrzeni została gruntownie odnowiona i poddana konserwacji oraz umieszczona na pierwotnym miejscu, czyli na historycznym pomoście nad przystankiem Szybkiej Kolei Miejskiej Gdynia Stocznia.

Warsztaty, konferencje, debaty

- **Wykład na temat „Działanie komunistycznego aparatu represji wobec Polskiej Organizacji Podziemnej – Wolność w latach 1950-1951”** mgr Krzysztof Dziadziuszko dla klas III Gimnazjum nr 1 w Gdyni im. Gdynskich Harcerzy II Rzeczypospolitej Polskiej.

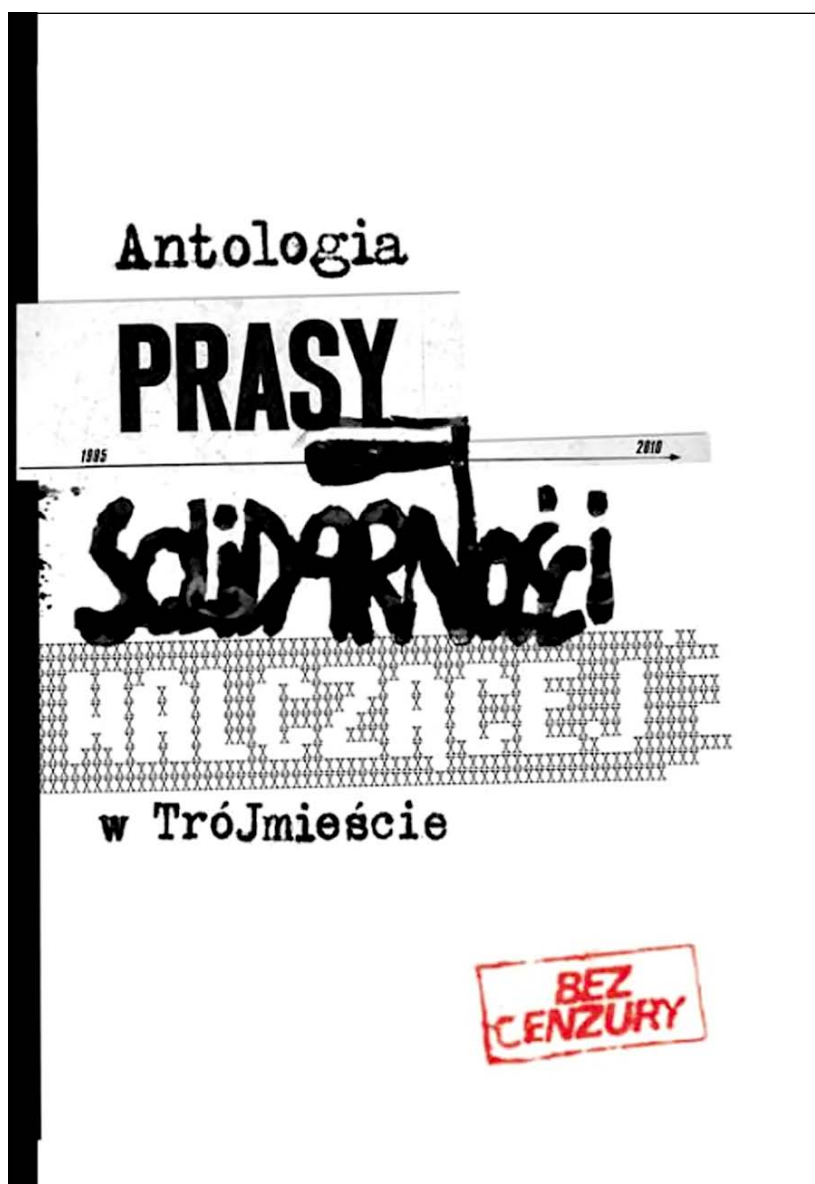
Autor opowiadał o przyczynach oporu polskiego społeczeństwa wobec agresji Związku Sowieckiego oraz o działaniach konspiracji antykomunistycznej na Pomorzu Gdańskim na przykładzie organizacji „Wolność”.

2017

Publikacje

- Publikacja książki „Antologia Prasy Solidarności Walczącej w Trójmieście” autorstwa Romana Zwiercana

Wystawy

20 czerwca 2017 r.

■ Wystawa „Solidarność Walcząca Trójmiasto” w Sejmie

Wystawa „Solidarność Walcząca” została przygotowana z okazji 35. rocznicy powstania organizacji, jednego z najważniejszych ugrupowań antykomunistycznej opozycji lat 80. Historia „SW” jest przedstawiona na 22 plaszach, które prezentują genezę, historię, strukturę, a także różnorodne formy jej działalności, w tym te, które przez ponad 30 lat okryte były milczeniem.

15 września 2017 r.

■ Wystawa plenerowa „Solidarność Walcząca” podczas Festiwalu Filmowego „Niepokorni Niezłomni Wyklęci” w Gdyni

Podczas trwania Festiwalu NNW wystawiliśmy na placu między budynkami festiwalowymi, Teatrem Muzycznym i Gdynską Szkołą Filmową, wystawę poświęconą najbardziej nam współczesnym „niezłomnym” – ludziom z Solidarności Walczącej.

6 listopada 2017 r.

- Ekspozycja wystawy „II Konspiracja” przy ulicy Świętojańskiej w centrum Gdyni

6 grudnia 2017 r.

■ Ekspozycja wystawy „Zbrodnie stalinowskie” – „Komandorzy”

Wystawa umieszczona w Urzędzie Miasta Gdynia na I piętrze, poświęcona sądowym zbrodniom na wybrzeżu do roku 1956 pod nazwą „Zbrodnie stalinowskie” – „Komandorzy”.

7 grudnia 2017 r.

Ekspozycja plenerowa „Zbrodnie stalinowskie” – „Komandorzy” Ustawiona przy ul. Świętojańskiej, przy parafii „Najświętszej Marii Panny Królowej Polski” w Gdyni.

7 grudnia 2017 r.

■ Ekspozycja plenerowa – „Dwa Grudnie”

Wystawa udostępniona u zbiegu ulic Świętojańskiej oraz 10 Lutego w centrum Gdyni.

2018

Wystawy

26 lutego 2018 r.

■ Wystawa „II Konspiracja” na Wybrzeżu Gdańskim

Przy ulicy Świętojańskiej w centrum Gdyni na placu przy Kolegiacie, została ustawiona wystawa przypominająca działalność Niezlomnych, członków kilkudziesięciu organizacji, którzy na Pomorzu przeciwstawiali się sowieckiej okupacji aż do 1956 roku. „II Konspiracja” na Wybrzeżu Gdańskim to łącznie ok. 366 organizacji działających w latach 1945-1956, zrzeszających od 2500 do 2800 osób, o których dokonaniach historia milczy do dzisiaj.

29 sierpnia 2018 r.

■ Ekspozycja wystawy „Solidarna Gdynia”

Wystawa z okazji obchodów rocznicy podpisania Porozumień Sierpniowych '80 umieszczona w Sali Konferencyjnej Zarządu Morskiego Portu Gdynia.

Warsztaty, konferencje, debaty

9 czerwca 2018 r.

■ Konferencja pt. „Seniorzy w Niepodległej”

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna wspólnie z Fundacją Adaptacja przygotowały konferencję pt. „Seniorzy w Niepodległej”, która odbyła w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu, przy ul. Starotoruńskiej 3.

2019

Uroczystości

24-25 czerwca 2019 r.

- Współorganizacja obchodów 35-lecia powstania Solidarności Walczącej Oddział Trójmiasto

30 sierpnia 2019 r.

- Wręczenie Honorowych odznaczeń Bohaterom strajków sierpniowych oraz prezentacja VII tomu „Ludzie sierpnia '80 w Gdyni – Kobiety Solidarności”

Wystawy

4 czerwca 2019 r.

- **Wystawy plenerowe na Placu Poległych Stoczniovców „Trzy Krzyże” w Gdańsku**

Z okazji rocznicy częściowo „wolnych wyborów” 4 czerwca 1989 roku ustawiliśmy trzy instalacje wystawowe: Dwa Grudnie 1970/1981, Zbrodnie Stalinowskie i Solidarność Walcząca Oddział Trójmiasto. Instalacja nie spotkała się z pozytywnym odbiorem wśród uczestników organizowanych w Gdańsku przez Platformę Obywatelską uroczystych obchodów tego dnia. Część plasz została zniszczona przez bojówkę nazywającą siebie samą „KOD”.

9 czerwca 2019 r.

- „Solidarność Walcząca w Trójmieście” – film w reż. Piotra Kucińskiego, czas 51 min. (kilkadziesiąt emisji na antenach TVP)

Film dokumentalny przygotowany w ramach obchodów rocznicy powstania organizacji Solidarność Walcząca.

Premiera filmu odbyła się w czerwcu 2019 roku. Został zarchiwizowany i można go obejrzeć na stronach Fundacji www.fundacja_pih.pl w zakładce archiwum, pod datą czerwiec 2019.

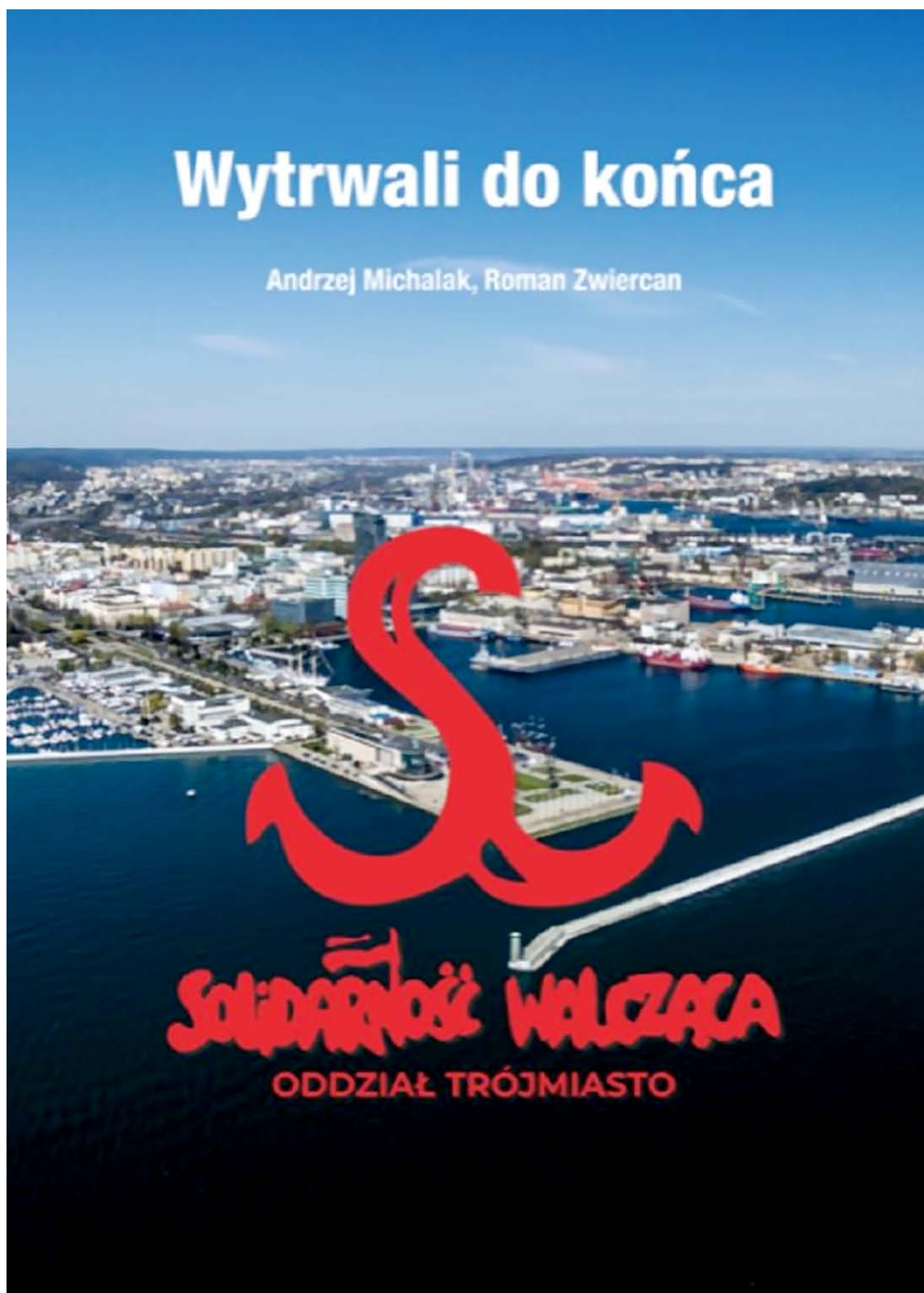
Film trwa 51 minut. Prezentuje działalność Solidarności Walczącej w specyficznym środowisku, bastionie Lecha Wałęsy, Trójmieście. Jest to o tyle istotne, że Lech Wałęsa jest i był największym wrogiem niezależnej od niego działalności opozycyjnej. Film pokazuje wysiłek kilkuset osób, które poza podziemnym ruchem wydawniczym, drukiem, kolportażem zajmowały się również organizowaniem manifestacji ulicznych, nadawaniem podziemnego radia a nawet przygotowywały się do czynnej samoobrony, gdyby zaszła taka konieczność. Na szczęście władze nie zaostriły represji w sposób który uzasadniałby użycie przemocy w obronie.

Solidarność Walcząca w Trójmieście <https://www.youtube.com/watch?v=NMzdZqNz2LY>

20 czerwca 2019 r.

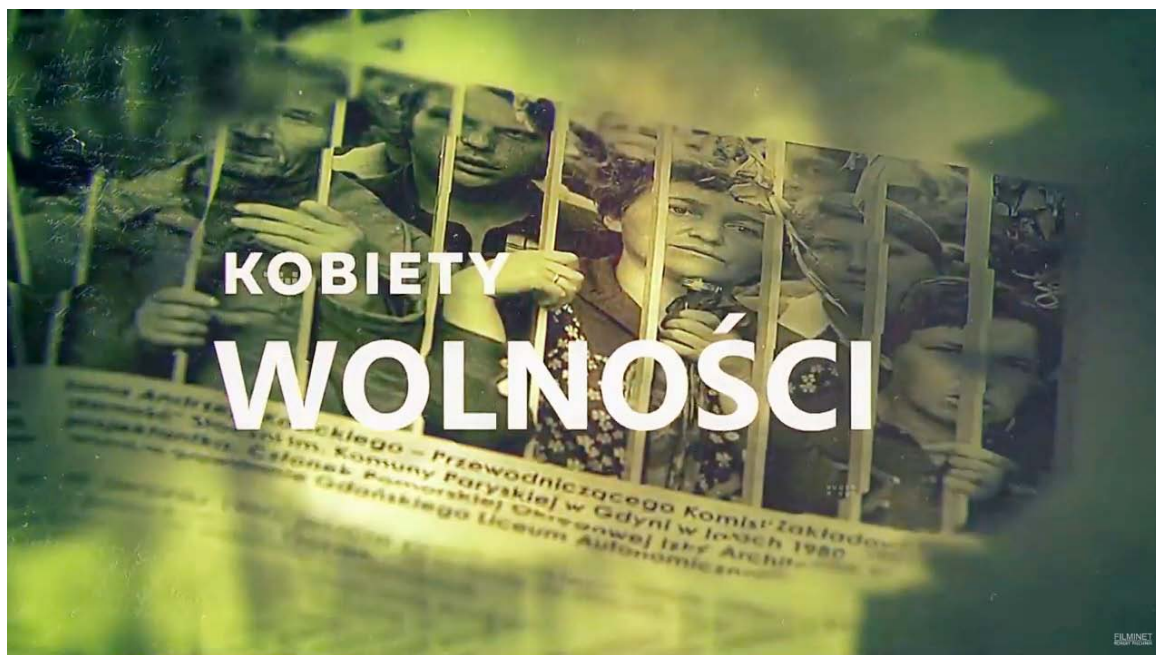
■ **Publikacja „Wytrwali do końca” autorstwa Andrzeja Michalaka i Romana Zwiercana**

Z okazji rocznicy powstania Solidarności Walczącej Oddział Trójmiasto przygotowana została przez Andrzeja Michalaka i Romana Zwiercana publikacja „Wytrwali do końca” prezentująca w szerokim aspekcie różne formy działalności organizacji SW w Trójmieście.

Wrzesień 2019 r.

- Film dokumentalny „Kobiety Wolności” reż. Wiesław Paluch i Mirosław Basaj, czas: 42 min.

Elżbieta Kujawa

Małgorzata Zwiercan

w filmie wystąpiły

Sylwia Baryło - Ludwichowska
Irena Chmielecka
Małgorzata Chmielecka – Gumoś
Wanda Jagieluk
Barbara Kozicka
Elżbieta Kujawa
Małgorzata Miotke
Halina Młynczak
Danuta Sadowska
Małgorzata Sokolowska
Zefiryna Zuchowska
Małgorzata Zwiercan

Małgorzata Miotke

Premiera odbyła się we wrześniu 2019 roku i można go obejrzeć na stronach Fundacji www.fundacja_pih.pl w zakładce archiwum, pod datą wrzesień 2019.

Film trwa 42 minuty i prezentuje sylwetki kilkunastu kobiet z wybrzeżowej solidarności, których zaangażowanie w latach 80., po wprowadzeniu stanu wojennego było mówiąc delikatnie, ponadstandardowe. Jest to o tyle istotne, że nie mówimy o osobach, kobietach które znaleźmy z pierwszych stron gazet. Mówimy o paniach, matkach, żonach, czasem już wówczas babciach. Normalnych Polkach.

Kobiety Wolności <https://www.youtube.com/watch?v=px21BSmptsE>

12 grudnia 2019 r.

■ Wystawa plenerowa „Trzech Komandorów”

Wystawa umieszczona na placu przy ul. Świętojańskiej w Gdyni, przed kościołem pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski.

13 grudnia 2019 r.

■ Wystawa plenerowa „Czarny Czwartek”

Prezentacja została ustawiona na placu przed kościołem pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski przy ulicy Świętojańskiej.

Warsztaty, konferencje, debaty

13 grudnia 2019 r.

- **Zorganizowanie sesji naukowej pt. „Odpowiedzialność dowódców Ludowego Wojska Polskiego za masakrę w Grudniu 1970 r. na Wybrzeżu”**

Debata odbyła się w sali konferencyjnej Domu Rzemiosła w Gdyni. W dyskusji moderowanej przez Małgorzatę Sokołowską wzięli udział: dr Piotr Brzeziński – historyk IPN, dr Mariusz Kardas z Wydziału Nauk Humanistycznych i Społecznych Akademii Marynarki Wojennej, dr Aleksander Kozicki, historyk, NSZZ Solidarność oraz Jerzy Miotke – stoczniowiec, uczestnik wydarzeń 1970 roku.

2020

40
Solidarność

Uroczystości

29 sierpnia 2020 r.

- Obchody 40-lecie powstania „Solidarność”

- Wręczenie odznaczeń „Bohaterom Sierpnia 80”
- Promocja i wręczenie uczestnikom VIII tomu albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” autorstwa Małgorzaty Sokołowskiej, dodatkowo występ Krystyny Prońko.

- Organizacja koncertu pt. „Koncert dla zwykłego Bohatera” w którym wystąpili Jan Pietrzak i Andrzej Rosiewicz.

Wystawy

28 lutego 2020 r.

■ Wystawa plenerowa „Druha opozycja” i „V Wileńska Brygada Armii Krajowej”

Wystawiliśmy ekspozycję przy Bazylice kolegiackiej Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski w Gdyni.

30 października 2020 r.

■ Wystawa „100 lat niepodległości na Pomorzu”

Wystawa została zainstalowana u zbiegu ulic Batorego i 3 Maja w centrum Gdyni.

9 grudnia 2020 r.

■ Wystawa „Dwa Grudnie” w Łochowie

Wystawa została umieszczona przed budynkiem Miejskiego i Gminnego Ośrodka Kultury.

Warsztaty, konferencje, debaty

11 lutego 2020 r.

■ **Zorganizowanie sesji naukowej pt. „Zaślubiny Polski z morzem. Traktat wersalski”**

Debata odbyła się w sali konferencyjnej Domu Rzemiosła w Gdyni. W dyskusji moderowanej przez Aleksandra Goska udział wzięli: prof. dr hab. Tadeusz Stegner – Instytut Historii Uniwersytetu Gdańskiego, dr Tomasz Rembalski – Instytut Historii Uniwersytetu Gdańskiego, Sekretarz Instytutu Kaszubskiego, dr Michał Graban – doktor nauk politycznych, samorządowiec i publicysta oraz dr Jan Tymiński – Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni.

Zaproszenie

Fundacja Wizja Rozwoju oraz Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna
zapraszają na sesję naukową
pt. „Zaślubiny Polski z morzem. Traktat wersalski”,
która odbędzie się 11 lutego 2020 r. o godzinie 17:00,
w sali konferencyjnej Domu Rzemiosła w Gdyni, ul. 10 lutego 33
W dyskusji udział wezmą:

- *Moderator Aleksander Gosk* – Wicedyrektor Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni
- *prof. dr hab. Tadeusz Stegner* – Instytut Historii UG.
- *dr Tomasz Rembalski* - Instytut Historii UG., Sekretarz Instytutu Kaszubskiego
- *dr Michał Graban* – doktor nauk politycznych, samorządowiec i publicysta
- *dr Jan Tymiński* – Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni

Po konferencji muzyczny występ Andrzeja Kołakowskiego

2 marca 2020 r.

■ **Organizacja dyskusji o „II konspiracji na Wybrzeżu w latach 1944-1956”**

Dyskusja odbyła się w auli Akademickiej przy kościele Najświętszego Serca Pana Jezusa w Gdyni, ul. Armii Krajowej 46. Wzięli w niej udział: Piotr Niwiński, prof. UG, historyk, publicysta, autor książek, członek Rady Muzeum II Wojny Światowej oraz Aleksander Kozicki, dr. n. humanistycznych – historyk, przewodniczący Rady Oddziału Gdynia NSZZ Solidarności. Spotkanie poprowadziła Małgorzata Sokołowska, autorka i wydawca książek poświęconych Pomorzu.

■ **Konferencja pt. „Geneza protestów robotniczych na Wybrzeżu. Strajki w gdyńskich zakładach pracy w sierpniu 1980 r.”** miała miejsce w Sali Koncertowej Zarządu Morskiego Portu Gdynia przy ul. Rotterdamskiej 9.

12 listopada 2020 r.

■ **Zorganizowanie Konferencji pt. „Od konfrontacji do współpracy w drodze do Niepodległości”.** Konferencja była zorganizowana w ramach obchodów „100 lat niepodległości na Pomorzu”. Ze względu na sytuację związaną z pandemią konferencja odbyła się online.

18 grudnia 2020 r.

■ **Zorganizowanie sesji naukowej pt. „Grudzień 1970 – komunistyczna zbrodnia w Gdyni”**

Podczas dyskusji poruszone zostały między innymi następujące kwestie: geneza protestów robotniczych w Grudniu 1970 roku, przebieg wydarzeń w Gdyni, odpowiedzialność za Masakrę Grudniową, wpływ protestów na zmiany społeczne i gospodarcze po grudniu 1970 roku oraz walka o pamięć.

Ze względu na sytuację związaną z pandemią wydarzenie odbyło się online. Udział wzięli: dr Piotr Brzeziński – historyk, IPN Oddział Gdańsk, Robert Chrzanowski – historyk, IPN Oddział Gdańsk, Jerzy Miotke – uczestnik wydarzeń w Gdyni w 1970 r. oraz Małgorzata Sokołowska – dziennikarka, autorka książek o Gdyni. Spotkanie poprowadził dr Aleksander Kozicki – historyk, kierownik gdyńskiego Oddziału NSZZ Solidarność.

Uroczystości

■ Zainicjowanie i zorganizowanie uroczystości uhonorowania Odznaczeniami Państwowymi

Za wybitne zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce zostało odznaczonych blisko 150 działaczy organizacji niepodległościowych na Pomorzu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (w ciągu 7 lat).

■ Współorganizacja obchodów 40. rocznicy Sierpnia '80 w Gdyni

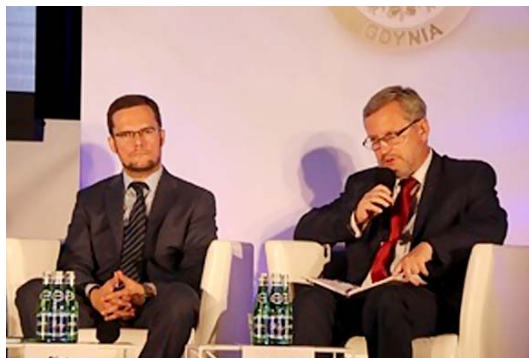
■ Obchody 41. rocznicy powstania NSZZ „Solidarność” w Gdyni

W ramach projektu zrealizowane zostały:

- Konferencja 28 sierpnia 2021 r. Tematy, jakie się pojawiły: „Wpływ myśli narodowej i działaczy niepodległościowych na przebieg strajków, postulaty i powstanie NSZZ Solidarność” oraz „Rola NSZZ Solidarność w procesie obalania komunizmu. Poślanie do ludzi pracy Europy Wschodniej”.

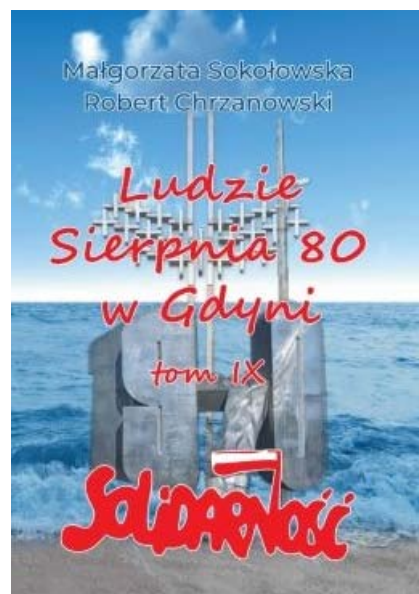

- Konferencja 30 sierpnia 2021.
Temat „Walka o pamięć – dorobek i spuścizna NSZZ Solidarność”.

- Uroczyste złożenie kwiatów pod pomnikiem Ofiar Grudnia '70.

- Uroczystość wręczenia odznaczeń „Bohaterom Sierpnia '80”. W programie m.in. prezentacja IX tomu albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” autorstwa Małgorzaty Sokołowskiej oraz Roberta Chrzanowskiego.

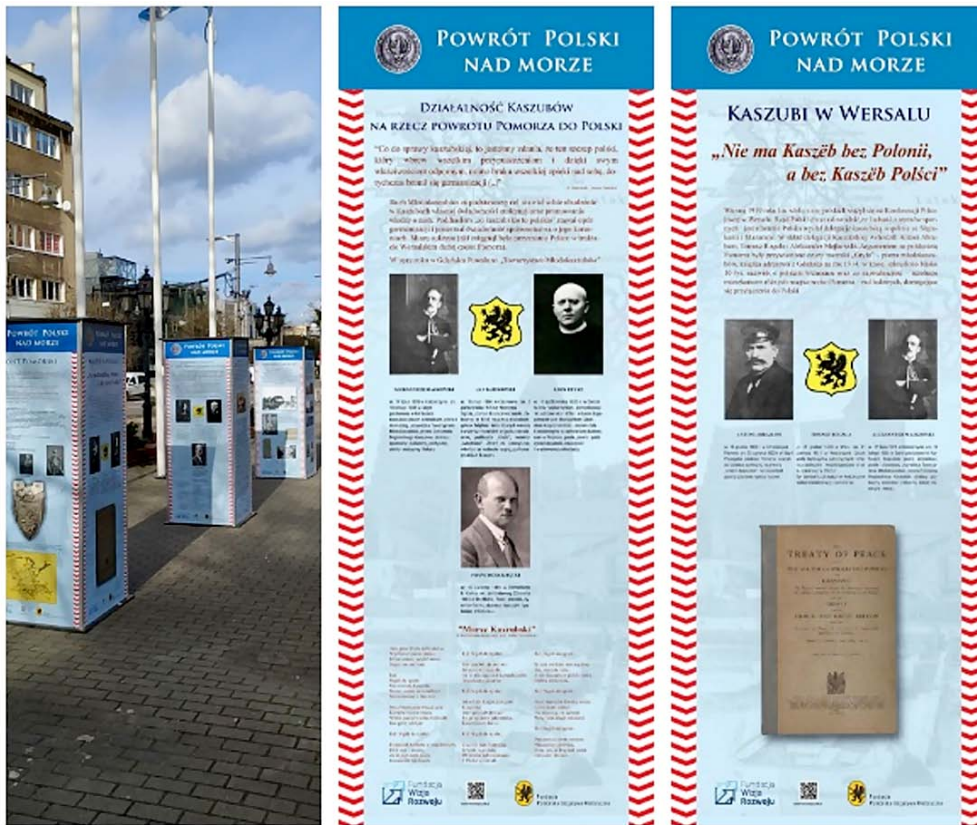

- Strajkowa biesiada i przekazanie uczestnikom IX tomu albumu „Ludzie Sierpnia'80 w Gdyni” autorstwa Małgorzaty Sokołowskiej oraz Roberta Chrzanowskiego.
- Koncert dla „Zwykłego Bohatera” – muzyczne podziękowanie uczestnikom protestów z 1980 roku.

Wystawy

■ Wystawa plenerowa „Powrót Polski nad morze”

6 września 2021 r.

■ Wystawa plenerowa „Solidarna Gdynia – Gdyński Sierpień”

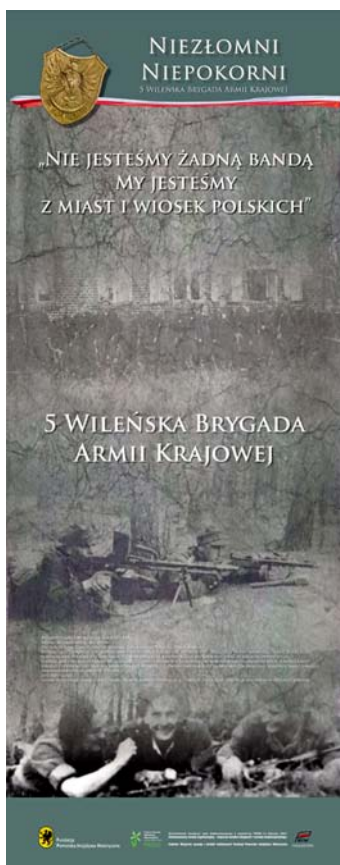

■ Wystawa Kobiety Walczące

Prezentująca kilkanaście działających w strukturach Solidarności Walczącej kobiet na Wybrzeżu.

29 września 2021 r.

■ Wystawa plenerowa „Wystawa Niezlomni Niepokorni” w Centrum Gdynia

11 listopada 2021 r.

■ Wystawa plenerowa „100 lat niepodległości na Pomorzu”

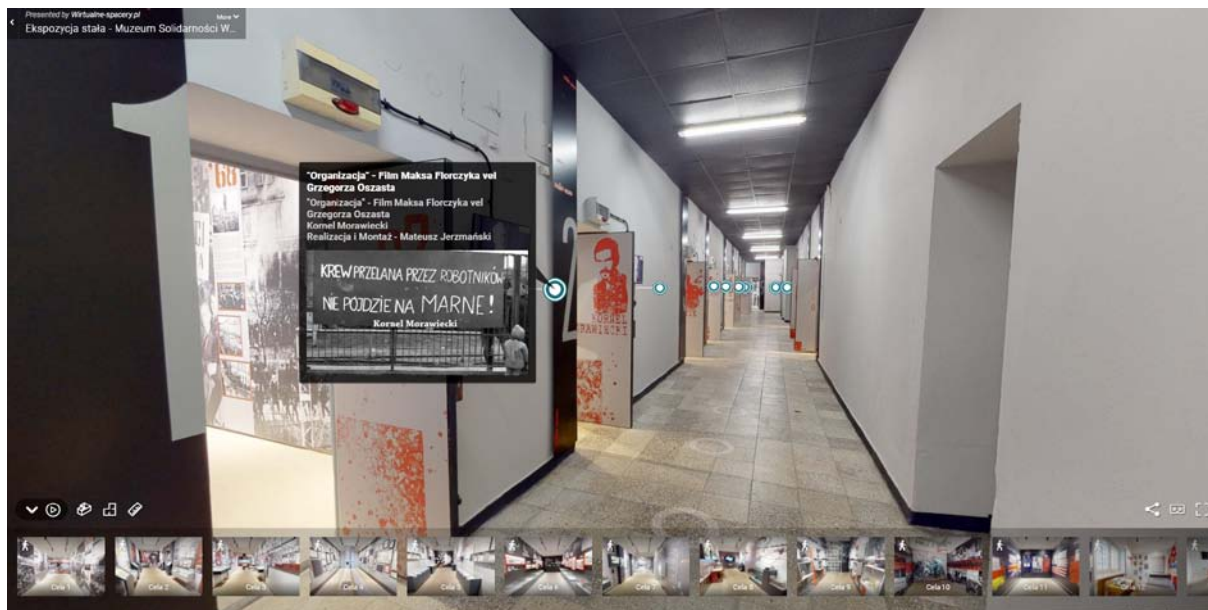

22 maja 2021 r.

■ Wystawa stała „Museum Solidarności Walczącej” w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL przy ul. Rakowieckiej 37 w Warszawie oraz Wirtualny spacer po Muzeum Solidarności Walczącej

Na ekspozycję składa się m.in. sprzęt, dokumenty, osobiste pamiątki, plansze ukazujące działalność SW na przestrzeni lat – genezę i historię jej powstania i działania. Wystawa ma na celu upamiętnienie Solidarności Walczącej m.in. poprzez przypominanie nazwisk i sylwetek bojowników o godność i wolność.

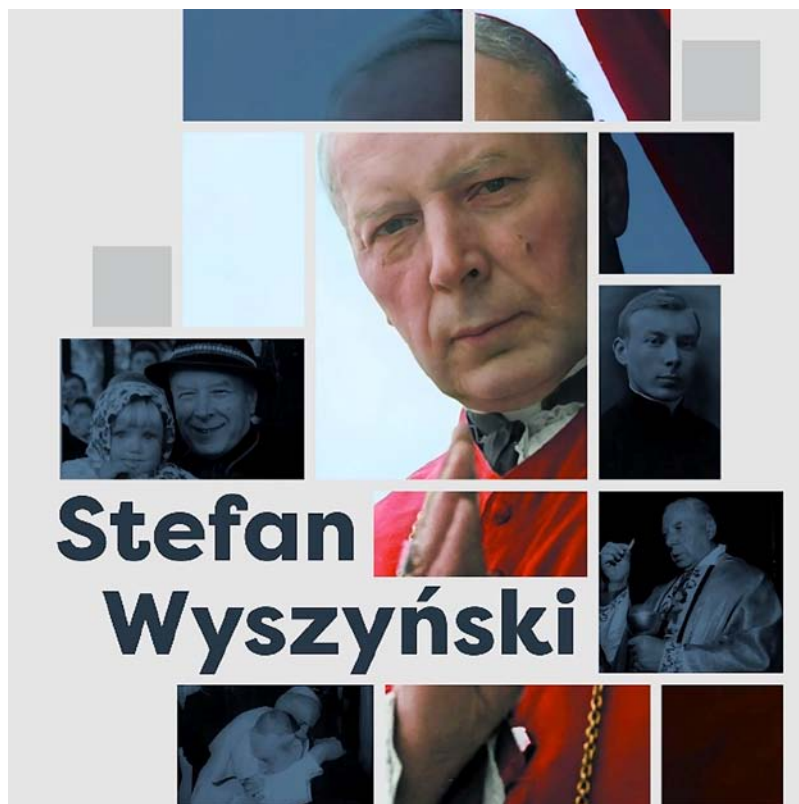
W dawnym areszcie w Warszawie przy ul. Rakowieckiej 37. Projekt zrealizowany został przez zespół pod kierunkiem Wiceprezesa Fundacji PIH Romana Zwiercana w 19 latach na powierzchni ponad 400 m².

28 listopada 2021 r.

■ **Przygotowanie wystawy poświęconej bł. Stefanowi Wyszyńskiemu**

Prezentacja w kościele pw. Najświętszej Maryi Królowej Polski przy ul. Armii Krajowej w Gdyni.

■ **Opracowanie i prezentacja wystawy plenerowej „Dwa Grudnie”**

Warsztaty, konferencje, debaty

1 marca 2021 r.

- **Zorganizowanie sesji naukowej pt. „II konspiracja na Wybrzeżu w latach 1944-1956” z okazji Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”**
- **Zorganizowanie szeregu Sympozjów m.in. „Polskie Grudnie”, „Grudzień 70 – Uniwersytet Robotniczy” oraz „Grudzień 81 – Wojna z narodem – lekcja patriotyzmu” w Muzeum Miasta Gdyni, a także „Polskie Grudnie” – Spotkanie z młodzieżą.**
- **Konferencja pt. „Odpowiedzialność dowódców LWP za masakrę w grudniu 1970 roku na Wybrzeżu”**
- **Sesja naukowa pt. „Zaślubiny Polski z morzem. Traktat Wersalski” i towarzysząca jej wystawa**
- **Konferencja „Geneza protestów robotniczych na Wybrzeżu. Strajk w gdyńskich zakładach pracy w sierpniu 1980 roku”**

28 sierpnia 2021 r.

- **Konferencja „Solidarność 1980 źródła ideowe”** odbyła się w Sali Koncertowej Zarządu Morskiego Portu Gdynia S.A. ul. Rotterdamska 9.

W programie przewidziano dwie debaty:

Wpływ myśli narodowej i działaczy niepodległościowych na przebieg strajków, postulaty i powstanie NSZZ Solidarność. Udział wzięli: Krzysztof Jankowski, Krzysztof Wyszkowski, Wojciech Butkiewicz, Krzysztof Brzechczyn, Wiesław Kęćik, Janusz Szkutnik. Spotkanie poprowadził Jerzy Miotke.

W drugiej debacie pt. Rola NSZZ Solidarność w procesie obalania komunizmu Poślanie do ludzi pracy Europy Wschodniej wzięli udział: Andrzej Kołodziej, Maciej Butkiewicz, Nikolaï Iwanow, Piotr Andrzejewski, Ryszard Majdzik. Spotkanie poprowadził Jerzy Miotke.

30 sierpnia 2021 r.

- **Zorganizowanie konferencji pt. „Walka o pamięć. Dorobek i spuścizna NSZZ Solidarność.”**

Spotkanie odbyło się w Sali Koncertowej Zarządu Morskiego Portu Gdynia S.A. ul. Rotterdamska 9.

- **Konferencja „Od konfrontacji do współpracy w drodze do Niepodległości”**
- **Konferencja „Grudzień 1970 – komunistyczna zbrodnia w Gdyni”**

■ Konferencja „II Konspiracja na Wybrzeżu w latach 1944-1956

16 grudnia 2021 r.

■ Zorganizowanie debaty pt. „Dwa Grudnie”

Debata odbyła się online, wzięli w niej udział: Piotr Brzeziński, historyk, IPN, Robert Chrzanowski, historyk, IPN, Małgorzata Sokołowska, dokumentalistka, autorka książek o Gdyni, wydawca. Spotkanie poprowadził Aleksander Kozicki – historyk, NSZZ Solidarność.

Pozostałe działania

- **Stałe gromadzenie dokumentacji związanej z walką o wolność i niepodległość Polski, prowadzonej na terenie Gdyni i Pomorza w latach 1939-1989.** Zbiory są bezpłatnie udostępniane w lokalu Fundacji.

- **Przygotowanie i przeprowadzenie konkursu dla młodzieży szkolnej z regionu pomorskiego pt. „Czym jest dla mnie Dzień Niepodległości”**

W finale konkursu „Mój dzień Niepodległości” zaprezentowano ponad 70 prac plastycznych, a na scenie wystąpiło prawie 40 wokalistów.

od 12 maja 2015 r.

- **Organizacja pobytów weteranów działających na rzecz Niepodległego Bytu Państwa Polskiego** podczas których weterani mogą bezpłatnie spędzić kilkanaście dni w roku, odpoczywając w gronie podobnych im ludzi.

Poza noclegiem i wyżywieniem beneficjenci mają zapewnioną opiekę koordynatora, który organizuje czas oraz aktywizuje seniorów.

W programie każdego turnusu są wyjazdy do okolicznych miejsc Pamięci – między innymi do Piaśnicy, w której Niemcy zamordowali kilkanaście tysięcy Polaków oraz do Muzeum Emigracji w Gdyni. Jedyną formą partycypacji uczestników w programie jest podzielenie się wspomnieniami, które archiwizujemy w formie filmowych notacji. Budujemy w ten sposób bazę wspomnień, która jest i będzie bogatym materiałem źródłowym dla obecnych i przyszłych badaczy historii. W 2015 roku przyjęliśmy 140 osób, w 2016 r. udało się zapewnić odpoczynek 248 weteranom. W 2017, 2018 i 2019 r. liczba ta została potrojona. W 2020 roku mimo późniejszego startu programu w związku z ograniczeniami spowodowanymi pandemią ilość weteranów korzystających z tej formy wsparcia nie uległa zmniejszeniu. Baza nagrań na dzisiaj to około 600 notacji, od nagrań kilkunastominutowych do ponad dziesięciogodzinnych.

- **Inscenizacja konspiracyjnej drukarni Solidarności Walczącej w Gdyni**, ukrytej za zamaskowanym wejściem w przedzielonym garażu. Drukarnia działała w latach 80, w wynajmowanym przez Małgorzatę Zwiercan domu w Kacku, na tzw. „Psiej górze”.

- **Ścieżka edukacyjna Trzciano – Straszewo – Pułkowice**

Upamiętniająca zwycięstwo wojsk polskich nad wojskami szwedzkimi w bitwie pod Trzcianą 27 czerwca 1629 roku w ramach projektu wykonane zostały:

- 3 kioski multimedialne, z własnym zasilaniem, monitorem, mikrokomputerem oraz wyposażeniem w Trzcianie, Straszewie i Pułkowicach,
- 3 totemy z Godłem Polski z 1620 roku,
- 3 pulpity z opisem bitwy,

- 3 maszty z flagą polską,
- 3 zestawione łącza internetowe do obsługi kamer. W każdym kiosku zostały zainstalowane dwie kamery przesyłające i archiwizujące „niepożądane zdarzenia”, które stanowią element zabezpieczenia całej instalacji,
- 3 prezentacje. Filmy edukacyjne o długości ok. 5,5 minuty każdy. Do każdego filmu przygotowany został scenariusz oraz tekst dla lektora,
- medal pamiątkowy „Tropiciel historii”,

- przypinka „Śladami oręża polskiego”,
- komiks „Bitwa Polaków ze Szwedami pod Trzcianą w 1629 roku”.

Bitwa Polaków ze Szwedami pod Trzcianą w 1629 r.

Ścieżka edukacyjna
Trzciano - Straszewo -
Pułkowice

Scenariusz: Aleksandra Polewska
Ilustracje: Maciej Gawinski Bryla

30 sierpnia 2021 r.

- **Koncert lidera zespołu CONTRA MUNDUM Norberta „Smoły” Smolińskiego – „Polskie etosy”**

Koncert odbył się w Sali Koncertowej Zarządu Morskiego Portu Gdynia S.A. przy ul. Rotterdamskiej 9. Koncert był częścią obchodów 41. rocznicy strajków 1980 roku i podpisania Porozumień Sierpniowych.

Uroczystości

20 czerwca 2022 r.

- **Upamiętnienie pierwszego ministra II RP śp. Jana Englicha poprzez ufundowanie i przygotowanie na cmentarzu w Gdyni uroczystości odsłonięcia tablicy na grobie zasłużonego dla Polski**

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna wraz z Fundacją Wizja Rozwoju z inicjatywy Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego podjęły się renowacji grobu śp. Jana Englicha. Odsłonięcie pomnika odbyło się w ramach V edycji Forum Wizja Rozwoju, 20 czerwca o godzinie 13 na cmentarzu w Gdyni przy ulicy Kościelnej (Orłowo). Wydarzenie zorganizowano w trosce o polską tożsamość, dbałość o kulturę i pielęgnowanie pamięci o osobach, których życie i działalność poświęcone były ojczyźnie.

23-26 czerwca 2022 r.

- **Przygotowanie w Gdyni oraz w Warszawie obchodów 40-lecia powstania Solidarności Walczącej**

Pierwsza część wydarzenia odbyła się 23-24 czerwca w Gdyni w sali koncertowej Zarządu Morskiego Portu w Gdyni, następnie 25-26 czerwca w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL w Warszawie.

Wydarzenie zostało objęte Patronatem Narodowym Prezydenta RP Andrzeja Dudy w Stulecie Odzyskania Niepodległości oraz Patronatem Honorowym Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego.

Pierwszego dnia wydarzenia w Gdyni odbyły się następujące debaty:

1. Redakcja pisma „Solidarność Walcząca” – w roli moderatora wystąpił Andrzej Kisielewicz, prelegentami byli: Helena Lazarowicz, Krystyna Jagoszewska, Zbigniew Jagiełło.
2. Rada Solidarności Walczącej – w roli moderatora Paweł Falicki, prelegenci: Hanna Łukowska-Karniej, Andrzej Myc.
3. Wasyl Stus – poeta – zapomniany bohater Ukrainy? – w roli moderatora wystąpiła Bogusława Berdychowska, prelegentem został Wojciech Bartoszek
4. Działalność wydawnicza SW – próba bilansu, prelegenci: Andrzej Kołodziej, Tadeusz Piątek.
5. Działalność Solidarności Walczącej na kierunku wschodnim – w roli moderatora Artur Adamski, prelegenci: Hanna Łukowska-Karniej, Mikołaj Iwanow, Wojciech Stando.

W kolejnej części odbyło się wręczenie okolicznościowych medali 40-lecia Solidarności Walczącej.

■ Medal 40-lecia Solidarności Walczącej

W związku z 40. rocznicą powstania Solidarności Walczącej, Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna przygotowała medal pamiątkowy 40-lecia organizacji. Ideą przewodnią powołania medalu pamiątkowego była chęć godnego i uroczystego upamiętnienia wszystkich działaczy

Solidarności Walczącej i osób współpracujących z Organizacją, którzy niejednokrotnie poświęcali swoje zdrowie i ryzykowali życie w celu odzyskania przez Polskę suwerenności.

Medal 40-lecia Solidarności Walczącej został wykonany z wielką starannością. Na awersie znalazła się kotwica SW wraz z datami 1982 – 2022, podkreśleniem 40-lecia od momentu powstania Organizacji, a także napis Solidarność Walcząca. Wszystkie powyższe inskrypcje umieszczono na tle muru z cegieł. Natomiast na rewersie umieszczono przysięgę jaką przystępujący do Organizacji składali oraz rycinę stanowiącą podobiznę założyciela Solidarności Walczącej – Kornela Morawieckiego. Całość uzupełnia, eleganckie, ciemno czerwone etui, w którym medal może być przechowywany.

Uroczysty charakter pamiątkowego odznaczenia dopełnia fakt, że medal został wyprodukowany w limitowanej jednorazowej serii, a do niego każdorazowo były wręczane imienne legitymacje. Medal był wręczany jedynie uczestnikom obchodów 40-lecia SW odbywających się w dniach 23-26 czerwca 2022 r. w Gdyni i w Warszawie, których Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna była współorganizatorem, a także podczas uroczystości rocznicowych odbywających się wcześniej we Wrocławiu.

Pod koniec pierwszego dnia gdyńskich obchodów została zorganizowana uroczysta gala wręczenia Medalu 100-lecia Odzyskania Niepodległości Polski, które w imieniu Premiera przekazał uhonorowanym Wojewoda Pomorski Dariusz Drelich. Zakończeniem uroczystości tego dnia było wydarzenie artystyczno-rozrywkowe w postaci przyjętego z wielkim entuzjazmem przez uczestników – koncertu zespołu Sonanto.

Drugiego dnia odbyła się prezentacja książek: „Słownik Działaczy i Współpracowników SW”, „Ludzie od Kornela” autorstwa Artura Adamskiego, „Z dziejów Solidarności Walczącej i konspiracji niepodległościowej”, „Kierunek” Kornela Morawieckiego, „Solidarność Walcząca. O niepodległości bez kompromisu”. W dyskusji w roli moderatora wystąpił Tomasz Podsiadły, a w roli prelegentów: Artur Adamski, Krzysztof Dziadziuszko i Jarosław Wróblewski. Następnie uczestnicy obchodów zostali przewiezieni autokarami do strzelnicy Dzik Gon w Gdańsku, gdzie mieli możliwość strzelania z dwóch jednostek broni – pistoletu „Glock” lub „TT-ka” oraz z broni długiej (AK-47 lub Ar-15).

Na dwa kolejne dni 25-26 czerwca uroczystości przeniosły się do Warszawy.

25 czerwca 2022 r.

■ Podczas obchodów w stolicy odbyły się dwie debaty:

1. Prezentacja struktury organizacji Solidarność Walcząca (1982-1990), w której wystąpił Andrzej Myc.
2. „Quo vadis Europa?” – w roli moderatora Andrzej Kisielewicz, prelegenci: Zbigniew Jagiełło, prof. Andrzej Nowak, Bronisław Windstein.

Podczas uroczystości zostały wręczone medale 40-lecia Solidarności Walczącej tym uczestnikom, którzy nie otrzymali ich w Gdyni lub we Wrocławiu, a także przyznano odznaczenia państwowe i Medale Stulecia nadane przez Prezydenta Andrzeja Dudę oraz medale „Zasłużony dla kultury” przyznane przez Wicepremiera, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowe Piotra Glińskiego. Na zakończenie części oficjalnej uroczystości odbył się koncert, po czym uczestnicy udali się na zorganizowany piknik na Polach Mokotowskich.

26 czerwca 2022 r.

Ostatniego dnia odbyło się udekorowanie zasłużonych działaczy Solidarności Walczącej Krzyżem Wolności i Solidarności dokonane przez doradcę Prezydenta RP Zofię Romaszewską oraz Sekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Małgorzatę Paprocką. Obchody 40. rocznicy powstania Solidarności Walczącej zakończyła msza polowa w Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL.

Celem realizacji wydarzenia było uhonorowanie działaczy Solidarności Walczącej, którzy walczyli o niepodległość Ojczyzny i o przywrócenie Polsce suwerenności a także wprowadzenie do publicznego obiegu prawdy historycznej i propagowanie idei wolności.

Współorganizatorem części Obchodów odbywających się w Gdyni i w Warszawie było Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych oraz Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Wsparcie finansowe zapewnił Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego – w ramach Funduszu Patriotycznego oraz Totalizator Sportowy i Węglokoks S.A.

30 sierpnia 2022 r.

- **Przygotowanie w Gdyni obchodów 42. rocznicy strajków sierpniowych, w wyniku których powstał NSZZ „Solidarność”**

Pierwsza część obchodów odbyła się pod pomnikiem Ofiar Grudnia 1970 roku, gdzie zostały złożone kwiaty, a następnie wydarzenie było kontynuowane w sali koncertowej Zarządu Morskiego Portu w Gdyni, aby upamiętnić strajki sierpniowe 1980 roku i porozumienia sierpniowe w Gdyni.

Wydarzenie było współfinansowane ze środków otrzymanych od Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Obchody zostało zorganizowane przez Fundację Pomorska Inicjatywa Historyczna przy patronacie i wsparciu Prezydenta Miasta Gdyni oraz Urzędu Miasta Gdyni.

Podczas wydarzenia nie zabrakło przemówienia Prezydenta Miasta Gdyni Wojciecha Szczurka oraz Małgorzaty Zwiercan, Komendanta Głównego Ochotniczych Hufców Pracy, która odczytała list od Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego.

Kolejnym punktem programu było wręczenie odznak przez Prezydenta Miasta Gdyni Wojciecha Szczurka oraz Prezesa Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna Andrzeja Kołodzieja „Bohaterom Sierpnia 80 w Gdyni”. Po części oficjalnej odbyła się prezentacja X tomu książki „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni” autorstwa Jerzego Miotke oraz Michała Tuszyńskiego, a także II uzupełnione wydanie „Słownika działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej”, pracy zbiorowej pod redakcją Romana Zwiercana. Zwieńczeniem uroczystości był koncert zespołu „Sonanto”, który wykonał utwór pt. „Polskie drogi do wolności”.

3 listopada 2022 r.

■ **Obchody 100-lecia Stoczni Gdynia**

Podstawowym celem wydarzenia było przypomnienie historycznego, politycznego, a zwłaszcza gospodarczego znaczenia Stoczni Gdynia dla naszego miasta, regionu i kraju. Program obchodów obejmował liczne wystąpienia i debaty, w których wzięli udział byli, jak i obecni, pracownicy Stoczni.

Goście wydarzenia otrzymali pamiątkowy medal oraz album Edmunda Pióra „Historia Stoczni im. Komuny Paryskiej i Stoczni Gdynia S.A. Od początku jej istnienia od 1922 roku do jej zlikwidowania, czyli do roku 2009”. Uroczyste obchody uświetnił mini koncert zespołu Trio Siesta.

Patronat Honorowy nad wydarzeniem objął prezydent Gdyni Wojciech Szczurek oraz Komendant Główny Ochotniczych Hufców Pracy Małgorzata Zwiercan. Patronem wydarzenia był Totalizator Sportowy Sp. z o.o., a darczyńcą Fundacja Energa.

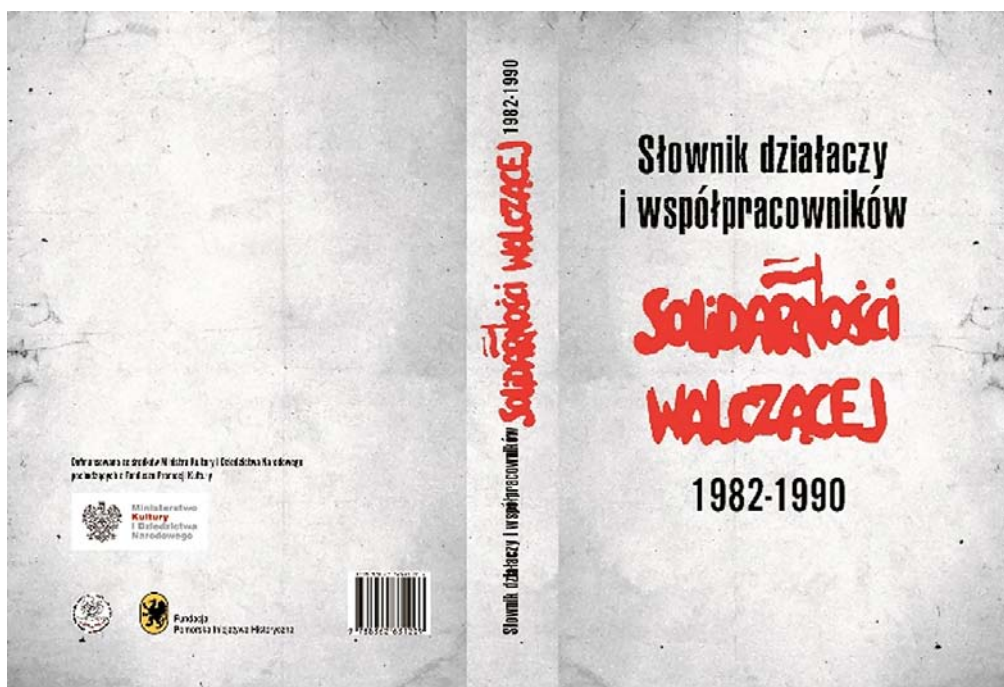

Publikacje

- **Wydanie książki „Słownik działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej 1982-1990” – praca zbiorowa pod redakcją Romana Zwiercana.**

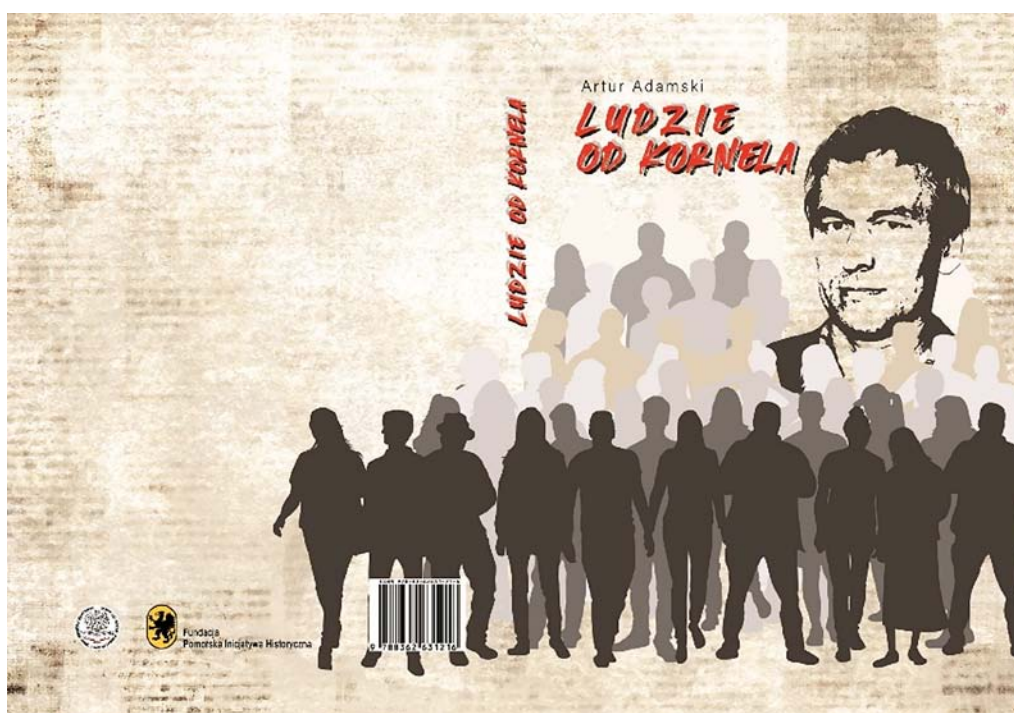
Publikacja mająca upamiętnić bohaterskie czyny działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej na rzecz niepodległej Polski na podstawie opowieści dawnych działaczy. Prezentacja odbyła się podczas obchodów 40-lecie powstania Solidarności Walczącej w Zarządzie Morskiego Portu w Gdyni dnia 24 czerwca 2022 roku.

Słownik zawiera ponad 1200 biogramów działaczy oraz osób współpracujących z Solidarnością Walczącą w latach 1982-1990. Autorzy postawili sobie za cel nie tylko opisać historię tej organizacji, ale przede wszystkim przedstawić życiorysy działaczy, którzy z narażeniem życia podjęli się walki na rzecz odzyskania niepodległości przez Polskę.

Projekt został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Realizacja wydania biogramów odbyła się przez Fundację Pomorska Inicjatywa Historyczna pod redakcją Romana Zwiercana.

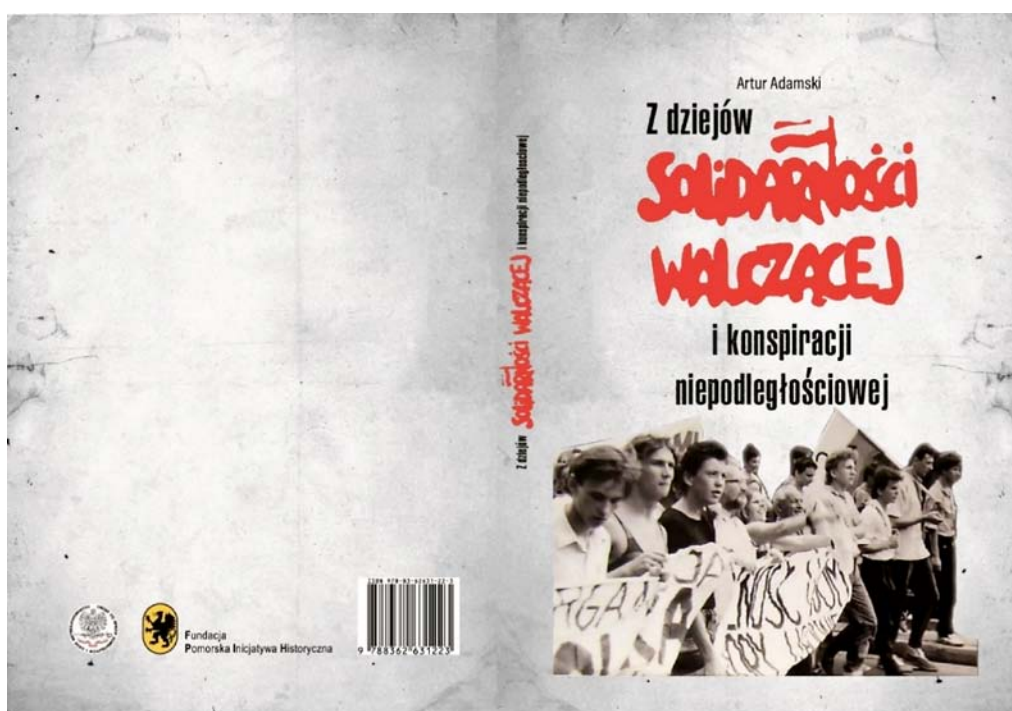
■ Wydanie książki „Ludzie od Kornela” – autor Artur Adamski

Publikacja została wydana z okazji 40. rocznicy powstania Solidarności Walczącej organizowanej przy współpracy Stowarzyszenia Solidarność Walcząca, Fundacji Wizja Rozwoju, Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, a także dzięki dofinansowaniu obchodów 40-lecia SW przez Totalizator Sportowy oraz Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego w ramach Funduszu Patriotycznego.

Jest to zbiór tekstów poświęconych życiu i działalności Kornela Morawieckiego oraz współpracujących z nim ludzi z kraju i zagranicy, w latach 80-90. Zawiera biografie, wywiady i przemówienia. Prezentacja książki odbyła się 24 czerwca 2022 w budynku Zarządu Morskiego Portu w Gdyni.

■ **Wydanie książki „Z dziejów Solidarności Walczącej i konspiracji niepodległościowej” – autor Artur Adamski**

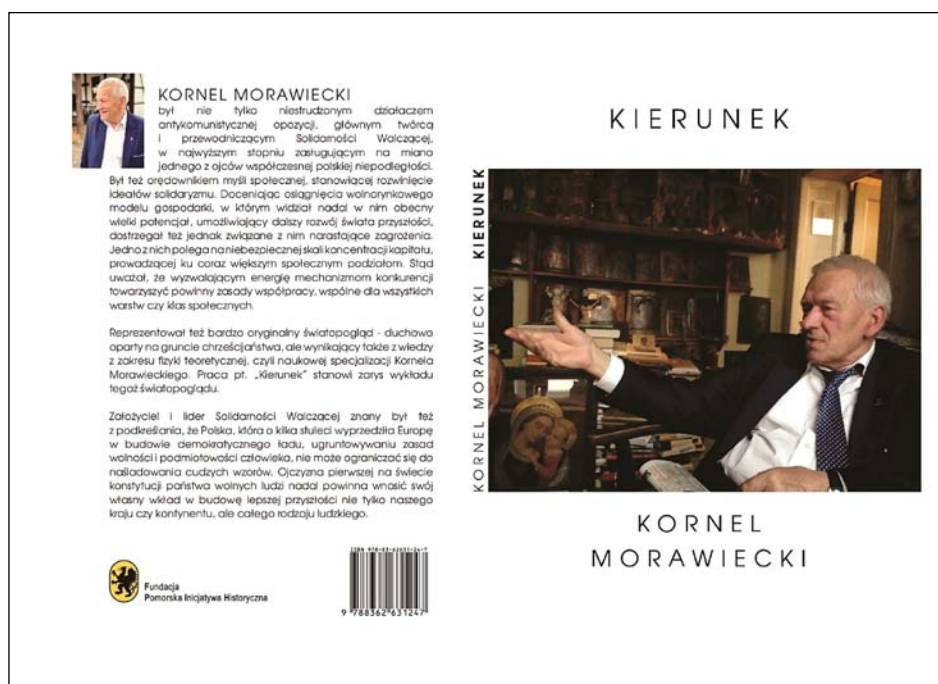
Publikacja została wydana przez Fundację Pomorska Inicjatywa Historyczna z okazji 40. rocznicy powstania Solidarności Walczącej organizowanej przy współpracy Stowarzyszenia Solidarność Walcząca, Fundacji Wizja Rozwoju, Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, a także dzięki dofinansowaniu obchodów 40-lecia SW przez Totalizator Sportowy oraz Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego w ramach Funduszu Patriotycznego.

Książka powstała w celu zrekonstruowania wcześniej opisanych w różnych źródłach wydarzeń, będących częścią historii Solidarności Walczącej i innych zjawisk z zakresu niepodległościowej konspiracji. Premiera odbyła się 24 czerwca 2022 w budynku Zarządu Morskiego Portu w Gdyni.

■ **Wydanie książki „Kierunek” Kornela Morawieckiego opatrzonej wstępem i biogramem przez Artura Adamskiego**

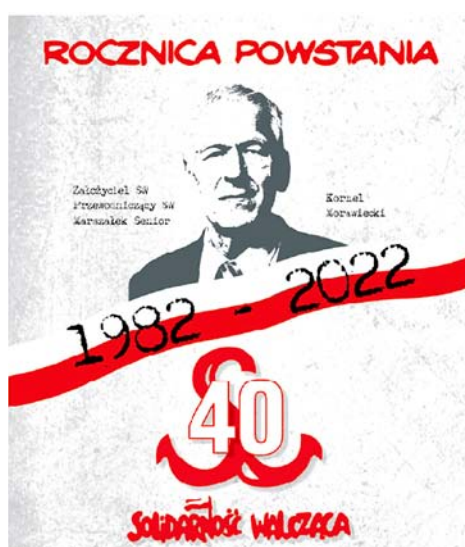
Publikacja została wydana z okazji 40. rocznicy powstania Solidarności Walczącej organizowanej przy współpracy Stowarzyszenia Solidarność Walcząca, Fundacji Wizja Rozwoju, Muzeum Żołnierzy

Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL, Urzędu ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych, a także dzięki dofinansowaniu obchodów 40-lecia SW przez Totalizator Sportowy oraz Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego w ramach Funduszu Patriotycznego.

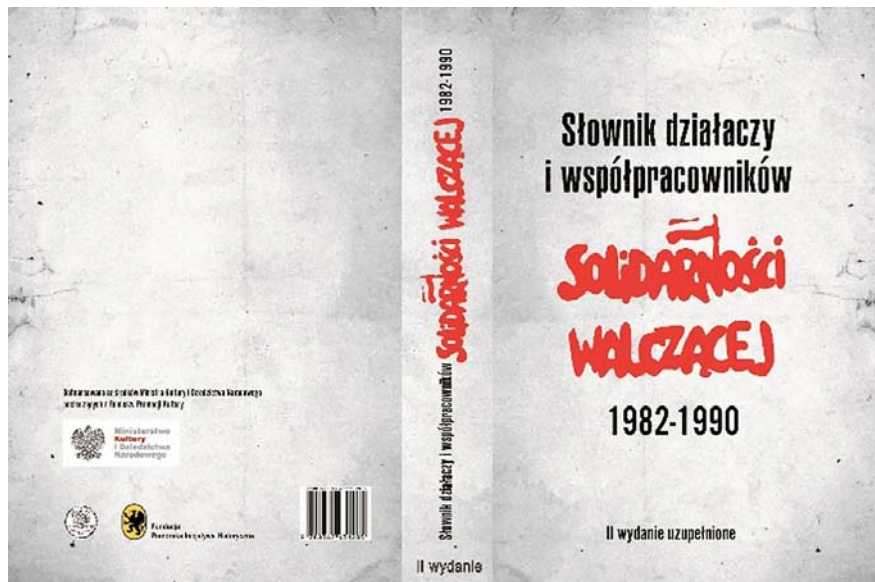
Inspiracją do wydania książki przez Fundację Pomorska Inicjatywa Historyczna były wartości, jakimi kierował się założyciel organizacji Solidarność Walcząca i przeciwnik systemu komunistycznego – Kornel Morawiecki. Premiera odbyła się 24 czerwca 2022 w budynku Zarządu Morskiego Portu w Gdyni.

■ **Wydanie książki, „Solidarność Walcząca. O niepodległość bez kompromisów”**

■ **Drugie, uzupełnione o ponad 250 biogramów, wydanie książki „Słownik działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej 1982-1990” – praca zbiorowa pod redakcją Romana Zwiercana**

Podczas obchodów 42. rocznicy strajków sierpniowych dnia 30 sierpnia 2022 w sali koncertowej Zarządu Morskiego Portu w Gdyni odbyła się prezentacja II uzupełnionego wydania książki „Słownik działaczy i współpracowników Solidarności Walczącej 1982-1990” – pracy zbiorowej pod redakcją Romana Zwiercana.

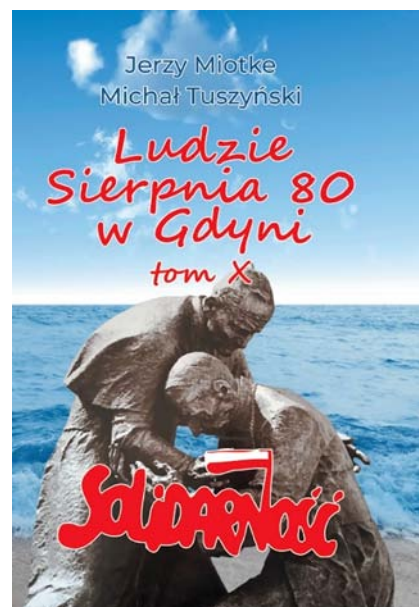

Pierwsza odsłona publikacji cieszyła się ogromnym zainteresowaniem, dlatego po licznych rozmowach z dawnymi działaczami, którzy również wyrazili chęć podzielenia się swoimi historiami i doświadczeniami, zdecydowaliśmy się na wydanie uzupełnionego o ponad 250 biogramów słownika.

Wydanie II zostało uzupełnione dzięki współpracy Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna z Fundacją Wspierania Polskich Wartości oraz dofinansowaniu Fundacji Orlen.

■ **Wydanie X tomu albumu „Ludzie Sierpnia 80’ w Gdyni”**

Prezentacja publikacji „Ludzie sierpnia '80 w Gdyni” tom X, autorstwa Jerzego Miotke oraz Michała Tuszyńskiego odbyła się 30 sierpnia 2022 podczas obchodów 42. rocznicy strajków sierpniowych w sali koncertowej Zarządu Morskiego Portu w Gdyni. Projekt został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury – państwowego funduszu celowego. Album jest cyklicznie wydawany od 2012 roku.

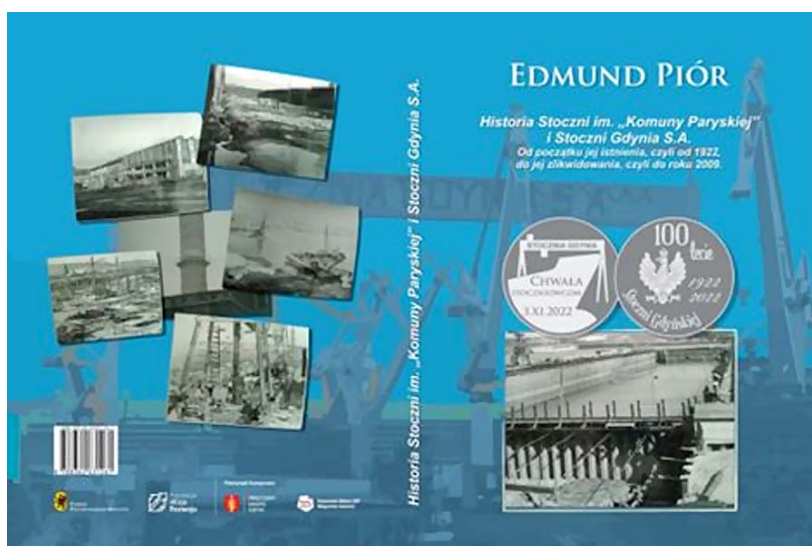

X wydanie projektu ma na celu uporządkowanie historii wydarzeń strajków sierpniowych na Wybrzeżu w 1980 roku m.in. w Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni oraz przedstawienie aktywności ludzi w działaniach na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego. Ta wyjątkowa publikacja jest również oddaniem hołdu tym dziesiątkom tysięcy pracowników SKP, którzy uczynili Stocznnię i Gdynię jednym z najważniejszych punktów nie tylko na mapie Polski, ale także świata.

■ **Wydanie albumu z okazji obchodów 100-lecia Stoczni Gdynia autorstwa Edmunda Pióra pt. „Historia Stoczni im. Komuny Paryskiej. O Stoczni Gdynia S.A. od początku jej istnienia, czyli od 1922 do jej zlikwidowania, czyli do roku 2009”.**

Publikacja na 367 stronach zawiera wiele ciekawych informacji o historii stoczni, jej bohaterach, a także największych sukcesach. Czytelnik może zobaczyć dotąd niepublikowane zdjęcia, dokumenty i poznać istotne fakty związane z historią Gdyni.

Projekt został objęty Patronatem Honorowym Prezydenta Miasta Gdyni Wojciecha Szczurka oraz Komendanta Głównego Ochotniczych Hufców Pracy Małgorzaty Zwiercan. Partnerem Jubileuszu był Totalizator Sportowy, a darczyńcą była Fundacja Energa.

Pozostałe działania

- **Sporządzenie ponad 180 wniosków do Prezydenta RP o nadanie orderów zasłużonym działaczom opozycji dawnym członkom i współpracownikom SW, 140 wniosków o nadanie Medali Stulecia oraz 17 wniosków do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego o nadanie odznaki „Zasłużony dla Kultury”**

Działanie bardzo ważne, mające na celu kształtowanie świadomości moralnej i patriotycznej. Dzięki nadawaniu orderów oraz medali przyczyniamy się do uhonorowania i upamiętnienia za wybitne zasługi dawnych działaczy Solidarności Walczącej, którzy często pozostają zapomniani i niedocenieni.

Wsparcie Prezydenta RP oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego sprawia, iż Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna może kontynuować działania na rzecz kolejnych inicjatyw społecznych.

■ Organizacja i prowadzenie w 2022 roku po raz ósmy programu wsparcia dla dawnych działaczy opozycji antykomunistycznej

Program skierowany jest do seniorów, grupy osamotnionych, wycofanych i wykluczonych ze społeczeństwa, osób starszych z lekką niepełnosprawnością oraz dawnych działaczy opozycyjnych, którzy walczyli na rzecz demokratyzacji kraju. Program ma na celu zrzeszenie tych osób, uwiecznienie pamięci miejsc, które zapisały się w Polskiej historii, integrację, aktywność, a także sprawienie, aby osoby biorące udział czuły się potrzebne oraz docenione.

Latem 2022 roku działacze opozycji antykomunistycznej odwiedzili miejsca na Pomorzu m.in. Muzeum Emigracji w Gdyni na terenie dworca Morskiego, największe na Pomorzu miejsce kaźni Pomorzan w czasie II wojny światowej w Piaśnicy, Muzeum Poczty Polskiej, a także pomnik oraz cmentarz Obrońców na półwyspie Westerplatte.

■ Remont Mauzoleum rodu Janta-Półczyńskich herbu Bończa w Raciążu

Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna w roku 2022 w ramach jednego z realizowanych zadań publicznych wspartych przez Kancelarię Premiera rozpoczęła „Remont Mauzoleum w Raciążu”.

Historia rodu Janta-Półczyńskich herbu Bończa sięga okresu XV-XVII wieku. Z dokumentu datowanego na 1528 r. można dowiedzieć się, że otrzymali oni prawo do siedziby rodowej,

która znajdowała się w miejscowości Pólczo. Była to rodzina ziemiańska, bardzo zasłużona dla historii Rzeczypospolitej na przestrzeni wieków. Na dowód tego, w 1638 roku Sejm Polski uznał prawa szlacheckie Jantów.

Ród miał wielu wybitnych przedstawicieli. Z perspektywy działaczy niepodległościowych i Pomorza szczególnie bliski jest nam Leon Janta-Półczyński. Urodził się 25 maja 1867 roku w Wysokiej k. Tucholi, a zmarł 20 lipca 1961 r. w Poznaniu. Był ziemianinem, dwukrotnie Senatorem RP i ministrem rolnictwa i dóbr państwowych w pięciu rządach II Rzeczypospolitej. Także działaczem społecznym i w 1918 roku członkiem Naczelnej Rady Ludowej.

2023

29 czerwca 2023 r.

■ Film dokumentalny o Solidarności Walczącej „Notatki Grozy”

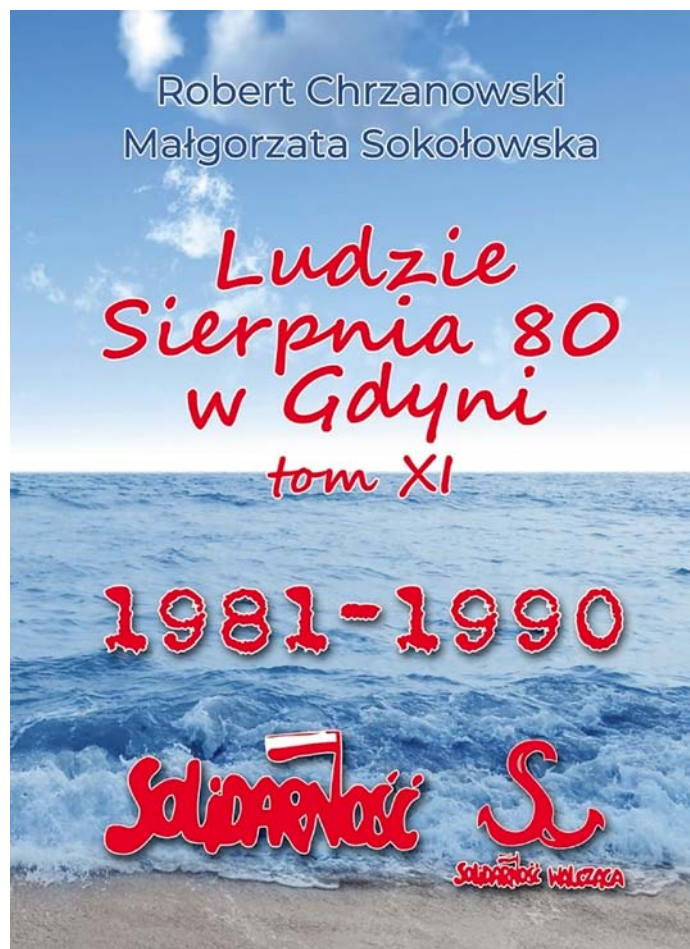
Po roku pracy Pawła Piotrowskiego i Tomasza Leśniewskiego – filmowców, którzy odpowiadali za scenariusz i realizację – powstał film dokumentalny o mało znanych działaniach Solidarności Walczącej. Solidarność Walcząca była w latach 80. ubiegłego wieku potęgą w druku nielegalnych wydawnictw. Dzięki niej ukazywało się kilkaset tytułów podziemnej prasy. To była działalność najbardziej widoczna. Poza tym nadawała podziemne audycje radiowe w kilkunastu miastach Polski. Jej członkowie gromadzili również broń na wypadek, gdyby trzeba było czynnie przeciwstawiać się represjom. Na szczęście nie było takiej potrzeby, ale m.in. o takich spektakularnych formach działania mówi film „Notatki Grozy”. Film został zakwalifikowany do konkursu podczas 15. Międzynarodowego Festiwalu Filmowego NNW (Niepokorni Niezłomni Wyklęci), który odbędzie się we wrześniu 2023 roku.

30 sierpnia 2023 r.

■ XI tom albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni. 1981-1990”

W bieżącym roku oddajemy do rąk czytelników XI tom albumu „Ludzie Sierpnia '80 w Gdyni”. Autorami, którzy podjęli się dzieła kontynuacji, są Robert Chrzanowski i Małgorzata Sokołowska. Różni się on od poprzednich woluminów okresem który obejmuje. Autorzy skupili się na przeglądzie wydarzeń, jakie miały miejsce w Gdyni od wprowadzenia stanu wojennego 13 grudnia 1981 roku do przełomu 1989 i 1990 roku.

Październik 2023 r.

■ Pomnik „Bitwa pod Czarnym 1627” (starcie zbrojne znane także jako bitwa pod Hamersztynem)

Rozwijając projekt upowszechniania wiedzy na temat wojny polsko-szwedzkiej o – znajdujące się na terenie Województwa Pomorskiego – ujście Wisły (1626–1629), Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna zainicjowała budowę pomnika upamiętniającego polskie zwycięstwo w bitwie pod Czarnym (zwanej również bitwą pod Hamersztynem), podczas której w dniach 12–17 kwietnia 1627 roku, starły się wojska polskie i szwedzkie.

Polskimi wojskami dowodził hetman Stanisław Koniecpolski, a sama bitwa miała wielkie znaczenie dla przebiegu wojny o ujście Wisły i dalszych losów terenów północnej Polski. Armia szwedzka poniosła dotkliwe straty i 17 kwietnia służący w niej żołnierze złożyli uroczystą kapitulację. Na mocy porozumień do Wojsk Polskich zostały wcielone zaciężne oddziały Piechoty Niemieckiej oraz większość Rajtarów. We wrześniu 1629 roku Polacy i Szwedzi zawarli rozejm na 6 lat.

Uważamy, że pomnik nie tylko będzie upamiętnieniem wielkiego zwycięstwa polskiego oręża, ale także pozwoli na szersze rozpowszechnienie wiedzy na temat bitwy i jej znaczenia dla przebiegu i rezultatu wojny polsko-szwedzkiej (1626–1629).

Tym bardziej cieszy nas fakt, iż projekt budowy pomnika – Bitwa pod Czarnym – znalazł uznanie i akceptację u Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego, a kancelaria Prezesa Rady Ministrów została współfinansującym zadaniem publicznym pod tytułem „Budowa pomnika – Bitwa pod Czarnym”.

Koncepcja projektu pomnika, autorstwa Romana Zwiercana i Bogumiła Oświecimskiego (wykładowcy Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku), zakłada wykonanie w formie przestrzennej odlewów figur w brązie hetmana Stanisława Koniecpolskiego na koniu i trzech postaci szwedzkich piechurów w geście kapitulacji. Pomnik ma zostać ukończony do października 2023 roku.

Szkic odlewanych w brązie postaci.

Październik-listopad 2023 r.

■ Pomnik „Bitwa pod Trzcianą 1629”

Kontynuując projekt utworzenia ścieżki edukacyjnej na terenie trzech miejscowości: Trzciana, Straszewo i Pułkowice, znajdujących się na terenie Województwa Pomorskiego, gdzie została w dniu 27 czerwca 1629 roku stoczona bitwa pomiędzy wojskami polskimi i szwedzkimi, Fundacja Pomorska Inicjatywa Historyczna podjęła się zadania polegającego na budowie pomnika upamiętniającego polskie zwycięstwo.

Bitwa pod Trzcianą odbyła się podczas wojny polsko-szwedzkiej (1626–1629). Wojskami polskimi dowodził hetman Stanisław Koniecpolski i była to pierwsza tak znacząca wygrana Rzeczypospolitej nad Szwedami od czasów Kircholmu. Armia szwedzka poniosła pod Trzcianą znaczące straty i nim zakończyła się zwycięstwem Polaków, walki kontynuowano jeszcze w Straszewie i Pułkowicach. We wrześniu 1629 roku Polacy i Szwedzi zawarli rozejm na 6 lat. Więcej szczegółów na temat bitwy znajduje się na stronie fundacji: <http://fundacja-pih.info/>

Szkic koncepcyjny założenia pomnikowego.

Pomnik nie tylko będzie upamiętnieniem wielkiego zwycięstwa polskiego oręża, na czele z husarią, ale także pozwoli na szersze rozpowszechnienie wiedzy na temat bitwy i jej znaczenia dla przebiegu i rezultatu wojny polsko-szwedzkiej (1626–1629).

Cieszy nas również fakt, iż projekt budowy pomnika – śladami bitwy pod Trzcianą – znalazł uznanie i akceptację u Prezesa Rady Ministrów Mateusza Morawieckiego, a kancelaria Premiera została współfinansującym zadaniem publicznym pod tytułem „Budowa pomnika – śladami bitwy pod Trzcianą”.

Koncepcja projektu pomnika, autorstwa Bogumiła Oświecimskiego (wykładowcy Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku), zakłada wykonanie w formie przestrzennej kształtu obrazującego husarię podczas szarży. Pomnik ma zostać ukończony do listopada 2023 roku.

sierpień 2023

- **Publikacja dokonań Fundacji Pomorska Inicjatywa Historyczna w formie książki.** Spis zawiera kilkaset wydarzeń, wystaw, publikacji i działań pomocowych.

